

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

BROJ
589

Subotica, 18. srpnja 2014. Cijena 50 dinara

FESTIVAL MARIJANSKOG
PUCKOG PJEVANJA

SVJETSKI KONGRES SLAME

TEŽAK PUT DO
KULTURNE AUTONOMIJE

MANJI PRINOSI -
CIJENA NEPOZNATA

INTERVJU
JOSIP HODAK

OTVOREN ETNO
SALAŠ BALAŽEVIĆ

VOJVODANSKA Svaštara

Kupi računalo, laptop ili tablet i osvoji ljetovanje!

Sa
Laptopom
na more!

NAGRADNA IGRA TRAJE
DO 30. KOLOVOZA

www.tippnet.rs
024/555-765
Karadordev put 2
Subotica

Јавно комунално предузеће „Суботицaгaс“ • Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat • Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ • Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

TURIZAM

NAJLJEPŠE HRVATSKE PLAŽE...

Ljeto već uveliko troši svoje srpanjske dane, malo nam kiša mijenja planove i mogućnosti da užitek svojega ljetovanja proživimo onako kako smo i zamišljali, međutim... Ne dajmo si pokvariti raspoloženje, činjenice su na našoj strani. Ako već volite ljeto, sunce, more i plaže, eto nama razloga da se i ovoga ljeta uputimo tamo gdje znademo da je najbolje. Najčistije more, dobri ljudi, debela hladovina, naše »domaće sunce« koje blago prži, to je ono što nas čeka na hrvatskome Jadranu. Zaputite se i ovoga ljeta tamo gdje vas srce nosi, gdje su vam misli najopuštenije, gdje se osjećate tako kao da ste u svome domu.

Hajde da pretpostavimo da postoji netko tko nikada nije bio na našem moru, ja bih se upravo svim tim osobama želio obratiti u ovom tekstu koji slijedi. Iako je najlogičnije da takva osoba mora imati malo godina, ali zanemarimo sada to, držimo se činjenica i argumenata. Kako bi se danas netko informirao za sve što ga interesira? Naravno, otišao bi na Google i »izguglao« si sve informacije. Nema više onakvog avanturizma kada se krene na put a da se ne zna svaki detaljić unaprijed, da se ne uključuje GPS navigacija, da se već nije sve vidjelo i pročitalo o destinaciji koju ste se riješili posjetiti. Moramo biti u tijeku s vremenom, da nas ne bi »pregazilo«. Kada si utipkate na Google tražilicu »plaže u Hrvatskoj« dobit ćete najposjećenije web-sajtove s preporukama na tu temu. Ja vam preporučujem da odmah izaaberete opciju »slike«, vidjet ćete zaista puno prelijepih plaža, a evo koje sam ja izdvojio po mom iskustvu: plaža koju ćete najveći broj puta vidjeti na publikacijama i promo-filmićima o Hrvatskoj jest Bol na Braču, međutim, osim svoje beskrajne ljepote, obratite pažnju da ona uvijek s jedne svoje polovice ima krupnije valove, jer ih tako nanose more i vjetar. A hladovina je nekako daleko kada je najpotrebnija. Ali je zato taj božanstveni pješčani sprud dovoljno samo vidjeti na fotografiji i poželjeti pružiti se tamo po cijeli dan. Ukoliko više volite skrivene uvale, najtoplije preporučujem Lubenice, plažu na otoku Cresu. Lako se pamti naziv, a plaža je gotovo savršena. Slično nešto možete naći na stotine mjesta, ja ću izdvojiti još jedno – Brela u Splitsko-dalmatinskoj županiji. To su šljunkovite plaže, savršeno čiste vode, gdje blizina borova koji spašavaju svojim hladom u tropskim ljetnim danima znači onu slamku spasa kojoj svi vapimo kada upeče sunce oko podneva. Naravno, uvijek ima nas koji tražimo sitni pijesak kao podlogu za naše nježne i umorne tabane. Za to vam preporučujem Medulin pokraj Poreča, tamo se zasigurno nećete razočarati, posebice ako putujete sa svojom obitelji. Plaža Bijeca, koja se prostire kilometar uz obalu, posjeduje blagi ulaz u more i savršena je za igranje odbojke u plicaku. Zatim su tu sljedeće ljepotice od plaža: Maslinica na Rapcu, duga 500 m s izuzetno uređenim stazama i šetnicama okolo nje, plaža Valeta nadomak Poreča, smještena na sjeverozapadnoj strani poluotoka Lanterna, idealna je za kampere i sve one ljubitelje iskonske prirode. A Lopar na otoku Rabu, sa svoje dvadeset i dvije pješčane plaže, pravi je raj na našem planetu.

Na kraju, ako baš mene pitate, ja ću vam reći – ja bih u Makarsku, gdje mene srce vuče i gdje smo svi barem po jedanput bili. Najljepši gradić jadranske obale, mjesto gdje spoznate kada dođete da ste oduvijek tu i pripadali.

Piše: Marjan Antić
urednik web-portala
www.dobrodosli.net

Zato znajte da ste uvijek dobrodošli u Hrvatsku, kao i u naš web sajt s imenom – www.dobrodosli.net

AKTUALNO

Susret Pajtić – Markotić..... 6

TEMA

DSHV obilježio 24 godine od osnutka

Raditi na jačanju imidža stranke 8-9

Fond Europski poslovi u posjetu susjednim županijama u Hrvatskoj

Zajedmo prema EU fondovima .. 10-11

INTERVJU

Josip Hodak, predsjednik hrvatskog kulturnog društva *Šid*

Veliki uspjeh – rezultat ozbiljnog rada . 12-13

SUBOTICA

U Tavankutu održan Svjetski kongres slame

Slama je naš univerzalni jezik 18-19

ŠIROM VOJVODINE

Žetva u Srijemu

Manji prinosi – cijena nepoznata 26-27

KULTURA

Festival marijanskog pučkog pjevanja u Monoštoru

Marija je ljubav, blagost i utočište. 32-33

SPORT

Josip Gal, nogometaš

Motor i novi kapetan Dinama 55

Premijer mekog srca

Vlada Srbije je prošle subote usvojila nacrt zakona o radu, kao i o mirovinskom i invalidskom osiguranju, a na konferenciji za novinare, na kojoj su predstavljeni ti prijedlozi zakona, ministar financija **Lazar Krstić** javno je priopćio kako podnosi ostavku. I onda je uslijedio dobar, stari scenarij kaubojaca.

U ulozi crnog šešira (»negativca«), sada već bivši ministar Krstić je rekao kako je tražio od premijera **Vučića** »nemoguć program« za ovdašnje uvjete: smanjenje mirovina od najmanje 20 posto, smanjenje plaća od najmanje 15 posto i otpuštanje minimum 160.000 zaposlenih u javnom sektoru. Uz to je naveo kako je predlagao i povećanje cijene struje za 30 posto. Zašto je predlagao taj, i prema njegovim riječima, »nemoguć program«? Zato da bi, prema scenariju, pripremio scenu za dolazak bijelog šešira (»pozitivca«). A tko bi to bio, ako ne premijer Vučić, za kojega je Krstić rekao da ima meko srce, zbog kojega ima i toliku podršku naroda. Zbog svog mekog srca premijer je rekao kako nije mogao podržati smanjenje mirovina, a precizno je naveo i da ne ide protiv onoga što traži MMF i Svjetska banka, tako da će Zakon o radu biti usvojen, točno u obećanom roku.

Ne sjećam se da je premijer bio baš mekog srca kada je zastupao ideje SRS-a o uspostavljanju državne granice Srbije linijom Karlobag-Ogulin-Karlovac-Virovitica i nije to baš za konstataciju »bilo, pa prošlo«, ali, eto, prošle se subote učinilo kako bar umirovljenici mogu odahnuti zbog mekog srca premijera, kad, eto ti već sutra, vršitelj dužnosti ministra financija **Dušan Vujović** izjavljuje kako je njegov prijedlog da ove godine osim plaća u javnom sektoru i mirovine budu smanjene za deset posto, te da će Vlada Srbije razmatrati tu njegovu radnu hipotezu.

Ovdašnja ekonomska situacija škripi, naravno da se mora riješiti veliki deficit državnog proračuna, ali je pitanje – na koji način? Jest da imamo veći broj umirovljenika od zaposlenih, ali ako bi se smanjile mirovine, sve ono što bi se uštedjelo time izgubilo bi se u prihodima proračuna! I nije suština ove priče o javnom sektoru. Naravno da je pravo rješenje podizanje gospodarske aktivnosti i tu stižemo do suštine onoga što donosi Nacrt zakona o radu. A tu su već gazde MMF i Svjetska banka. Jednostavno rečeno – taj će zakon omogućiti daljnja sredstva u obliku kredita i privlačenje investicija, ali po koju cijenu? Po cijenu da će Srbija postati zemlja jeftine radne snage, a ako je netko nezadovoljan, radnici će se moći po kratkom postupku otpuštati, zaposlit će se drugi, jer je veliki broj nezaposlenih koji će pristati raditi i za minimalac, a jeftino proizvedena roba će se prodavati na bogatim tržištima, po tamošnjim standardima cijena, a profit će naravno završiti u džepovima dobrih poslodavaca.

Nitko od ovdašnjih političara neće reći javno – kako je, osim strave izgubljenih ljudskih života, rat vođen u vrijeme režima **Miloševića** puno koštao, a tu ekonomsku cijenu može simbolizirati i trenutak u kojemu tenk tzv. JNA gazi crvenog *Fiću* u Osijeku 1991. Neki mogu reći da je *Fićo* bio jeftin. E pa, nije!

Z. S.

SUSRET PAJTIĆ – MARKOTIĆ

Jačanje suradnje važno je za dobrobit građana obje zemlje

Predsjednik Pokrajinske vlade **Bojan Pajtić** primio je u ponedjeljak 14. srpnja veleposlanika Hrvatske u Srbiji **Gordana Markotića**.

U razgovoru je bilo riječi o nastavku dosadašnje uspješne suradnje na ekonomskom i kulturnom planu i mogućnostima za daljnji razvoj, prije svega, regionalne prekogranične suradnje i privlačenja stranih investicija.

Kako je u razgovoru istaknuto, odnosi između država Srbije i Hrvatske godinama unazad se razvijaju u pozitivnom smjeru. Kada je riječ o suradnji regija iz Srbije i Hrvatske, naglašeno je kako je Pokrajina Vojvodina uspostavila suradnju s nekoliko

regija u Hrvatskoj, a koja je posebice dobra u okviru zajedničkog sudjelovanja u prekograničnim programima u brojnim područjima.

Predsjednik Pokrajinske vlade Bojan Pajtić kazao je kako strateški interes Srbije i Hrvatske treba biti pomirenje i jačanje suradnje s regijom, jer »ukoliko smo u stanju surađivati na razini regija, to znači da smo u stanju biti dio obitelji zemalja članica Europske unije«.

»Postoje brojni gospodarski, povijesni, demografski i kulturološki razlozi za jačanje suradnje između naših država i regija«, kazao je Bojan Pajtić istaknuvši kako je pokrajinska admini-

stracija, preko svojih institucija, posvećena njegovanju različitih identiteta i afirmiranju manjinskih zajednica, među kojima je i hrvatska zajednica u Vojvodini.

Veleposlanik Gordan Markotić kazao je kako je jačanje suradnje između Srbije i Hrvatske važno za dobrobit građana u obiju zemalja. Osim suradnje u području poljoprivrede, kulture i obrazovanja, veleposlanik Markotić je naglasio kako postoji obostrani interes i za proširivanje međusobne ekonomske suradnje, te za veće prisustvo poduzeća iz Vojvodine i Srbije u Hrvatskoj.

Veleposlanik Markotić je dodao i kako Hrvatska podupire napore Srbije u procesu europ-

skih integracija, te da u ovom trenutku na razini regionalne suradnje treba iskoristiti sredstva iz europskih fondova, koja su namijenjena prekograničnim programima.

Osvrnuvši se i na nedavne poplave koje su zahvatile Srbiju i Hrvatsku, u razgovoru je istaknuto kako je u zajedničkom interesu dviju zemalja potpisivanje sporazuma o suradnji susjednih država u izvanrednim situacijama, te uspostavljanje suradnje u domeni vodoprivrede.

Sastanku u zgradi Pokrajinske vlade nazočio je i pokrajinski tajnik za međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu **Branislav Bugarski**.

REAGIRANJE NA PRIOPĆENJE INICIJATIVNOG ODBORA ZAJEDNIČKE LISTE HRVATSKIH UDRUGA ZA IZBORE ZA HNV 2014.

»Aneksija« Matoša

Utjedniku *Hrvatska riječ*, broj 587, 4. srpnja 2014. na str. 6 objavljen je tekst pod naslovom *Petnaest udruga zajedno izlaze na izbore*. U povodu tog napisa koji sadrži priopćenje inicijativnog odbora Zajedničke liste hrvatskih udruga za izbore za HNV 2014., želimo demantirati nazočnost predstavnika naše udruge na tom sastanku, kao i članstvo nekoga od nas u tom odboru.

Nije nam namjera ulaziti u bit rasprave i zaključke s toga skupa, jer svatko ima pravo na svoje mišljenje. Istina je da smo telefonom pozvani na sastanak, ali smo odlučili na njemu ne sudjelovati. U to smo vrijeme bili u Baču na otvorenju *V. likovne kolonije Vajska – Bač 2014.* gdje smo ranije pozvani, te nismo i da smo htjeli mogli biti na dva mjesta u isto vrijeme.

Ipak, moramo se složiti da u budućem sazivu HNV-a trebaju biti ljudi koji će imati puno povjerenje zajednice, a to su oni koji svojim vlastitim primjerom osobnog angažiranja u toj zajednici doista tu čast i zaslužuju.

Ovom prigodom naglašavamo da su članovi naše udruge u Plavni bili maksimalno uključeni u akciju upisivanja u poseban popis birača hrvatske manjinske zajednice onda kada je to trebalo, a nakon toga upućivali smo osobe koje su u međuvremenu postajale punoljetne, da isto to učine.

Dakle, budući da nismo nazočili navedenom sastanku, ne možemo biti uvršteni u tih 15 udruga i nadamo se da je to bila samo

omaška, a ne namjerni čin, koji može nanijeti posljedice kako za našu udrugu tako i za sve ostale. Da je dr. **Andrić** živ, opet bi nekome ponovio svoju uzrečicu: »Nemoj nikada reći ono što nije!«

Predsjedništvo HKUPD-a Matoš Plavna

Z. P.

Susret gradonačelnika Osijeka i Sombora

Gospodarstvo, kultura i zajednički europski projekti područja su u kojima bi se ubuduće mogla razvijati suradnja Osijeka i Sombora, suglasili su se prilikom susreta u Somboru gradonačelnici Osijeka **Ivan Vrkić** i Sombora **Saša Todorović**. »Tradicija dobrih odnosa između Sombora i Osijeka postoji od ranije i nema razloga da tu suradnju ne nastavimo. Osim o mogućnostima kulturne suradnje, razgovarali smo o tome kako pojačati međusobnu suradnju u gospodarstvu, ali i o izradi europskih projekata, koji su od interesa za građane naša dva grada. Zajednički smo se dogovorili da stručni timovi iz ovih područja pripreme konkretne razgovore, jer na nama gradonačelnici je stvoriti povoljnu klimu, a na ljudima koji se bave tim područjima konkretno dogovarati kako tu suradnju podići na višu razinu«, kazao je gradonačelnik Osijeka Vrkić. Kako je rečeno na zajedničkoj konferenciji za novinare u Somboru gradonačelnika Vrkića i Todorovića, Grad Osijek se namjerava kandidirati za europsku prijestonicu kulture 2020. godine i u tome očekuje potporu Sombora. »U području kulture ima puno udruga koje bi mogle pomoći našu kulturnu suradnju«, zaključio je Todorović.

Z. V.

BURNA SKUPŠTINSKA RASPRAVA POVODOM GRADSKIH NAGRADA

Što je presudno za dobivanje nagrade?

Priznanja Počasni građanin za Dan grada 1. rujna bit će uručeno publicistu **Károlyu Dudásu** i karikaturistu **Milenku Kosanoviću**, dok će nagrade Pro urbe dobiti kustosica **Nevenka Bašić Palković**, sportski aktivist **Tibor Kovács** i antropolog **Branko Čupurdija**.

Svake godine dodjela gradskih priznanja *Počasni građanin* i *Pro urbe* izazove burnu raspravu u Skupštini, a obilježila je i posljednju sjednicu održanu u utorak, 14. srpnja. Prošle godine zvanje *Počasni građanin*, za koje su predloženi bili **Radomir Konstantinović** i **Naco Zelić**, nije niti dodijeljeno, a ovoga puta, premda je Skupština većinom glasova prihvatila sve prijedloge Povjerenstva za dodjelu nagrada, vijećnici su polemizirali oko toga je li presudno za dobivanje nagrade potpora političke stranke i nacionalna pripadnost ili rad i postignuće kandidata.

Vijećnik oporbe **Slavko Parać** (DS) tvrdio je da učinjena nepravda prema **prof. dr. Gyuli Mesteru** i primarijusu **Luki Anđeliću**, koji su bili među predloženim kandidatima za nagrade, a vijećnica **Mirana Dmitrović** (LSV) iznijela je kako bi se takve nepravde mogle regulirati izmjenom pravilnika o dodjeli zvanja, ali i ustanoavljanjem pravila tko može biti član Povjerenstva koje odlučuje o dodjeli.

Vijećnik **Ivan Francišковиć** (LDP) smatrao je kako je propust učinjen i prema novinaru *Hrvatske riječi* i piscu **Draženu Prčiću**, koji je također bio jedan od kandidata za nagradu *Pro urbe*, a vijećnik **Petar Balažević** (DS) je prosvjedovao što ove godine nitko iz hrvatske nacionalne zajednice nije dobio niti jedno priznanje. Riječima da se »politika opredijelila za tri imena, jer je željela

zadovoljiti tri nacionalne zajednice« - Bunjevce, Mađare i Srbe, Balažević je pitao »što je s hrvatskim pukom, zar niti jedan Hrvat u ovome gradu nije zaslužio da bude nagrađen?«. On je u veoma oštrom tonu kazao kako »naša mladost odlazi odavde budući da za nas nema mjesta čak ni u ovakvim nagradama, nema mjesta da se spomene hrvatsko ime, mi trebamo pakovati kufere i ići odavde«, podsjećajući kako su devedesetih godina Hrvatima nuđeni sendviči. Replicirajući na ovu izjavu vijećnik **Gojko Radić** (SNS) je kazao da bi ovako teške riječi možda mogao razumjeti da su izgovorene prije 20 godina, ali danas ih ne može razumjeti, te da ne vjeruje da su nagrade dodijeljene prema nacionalnim šavovima, jer bi to bilo veoma ružno. Aludirajući da Balažević namjerava prijeći u DSHV, Radić je kazao kako ima mnogo ljepših načina da se uđe u stranku od

toga da se »nameće kako je veći Hrvat i od HNV-a i od DSHV-a«. »Neki su se zaustavili, jer će dobiti dužnosti u pokrajinskoj administraciji, poduzeća koja se kontroliraju u Subotici, pa radi mira nisu trenutačno prešli u DSHV«, kazao je Radić te iznio da je upravo DSHV tražio da Dražen Prčić ne bude nagrađen kao predstavnik hrvatskog korpusa.

Vijećnik Slavko Parać je također ocijenio kako bi se trebalo imati više osjećaja da je Subotica multietnički grad te da u svakoj nacionalnoj zajednici ima veoma uglednih i zaslužnih građana, a vijećnica Mirana Dmitrović je kazala kako primjećuje zaokret od prekomponiranja vlasti u Subotici, te da se sada više forsira »bunjevačka struja« za razliku od prethodnog razdoblja, kada je primat imala hrvatska zajednica na račun bunjevačke.

S. Mamužić

SASTANAK TASOVCA I GRUJIĆA

Otvoreni razgovor i izravna komunikacija za uspješniju suradnju

Ministar kulture i informiranja u Vladi Republike Srbije **Ivan Tasovac** sa suradnicima u ponedjeljak je 14. srpnja u zgradi tog ministarstva u Beogradu organizirao radni sastanak s potpredsjednikom Pokrajinske vlade i pokrajinskim tajnikom za kulturu i javno informiranje **Slavišom Grujićem**, kojem su nazočili i pomoćnici resornog tajnika i suradnici. Tema sastanka se odnosila na daljnju suradnju i rješavanje ključnih pitanja iz područja kulture i informiranja.

Po riječima ministra Tasovca suradnja je uvijek uspješnija kada se o problemima otvoreno razgovara i kada je komunikacija izravna, tako da je današnji sastanak jedan u nizu na kojem tražimo zajedničko rješenje, kada su u pitanju predstojeće izmjene i dopune Zakona o kulturi, kao i Zakona o informiranju. Kao primjer dobre suradnje ministar Tasovac je naveo rekonstrukciju samostana u Baču, gdje na istom projektu pokraj Delegacije Europske unije u Srbiji sudjeluju Ministarstvo za kulturu i informiranje, Pokrajinska vlada i lokalna samouprava. Po sličnom principu bi i drugi projekti, koji su od nacionalnog značaja, mogli biti realizirani. Danas smo definirali sudjelovanje u programu *Kreativna Europa*, o čemu je nedavno odr-

žana i konferencija, kako bi se institucije kulture u Srbiji upoznale s načinom apliciranja kod EU fondova, zatim je bilo riječi i o usklađivanju kriterija za natječaje, kako iz kulture tako i medija, o članovima povjerenstava s obiju strana, radi efikasnijeg rada na donošenju prijedloga za predstojeće zakone, koji bi se do konca ove godine trebali naći pred republičkim zastupnicima.

Potpredsjednik Grujić je izrazio zahvalnost kolegama iz republičkog Ministarstva za kulturu i informiranje na kolegijalnom odnosu i dobroj suradnji, koja uvažava specifičnosti Vojvodine, koja ima svoje nadležnosti u ovim područjima, a one nisu zanemarive. S jedne strane poštovanje Zakona o nacionalnim manjinama - zajednicama i na osnovi toga i njihovo pravo na informiranje na svom jeziku, gdje bi se ta specifičnost trebala naći u prijedlogu novog Zakona o informiranju, a s druge strane Zakon o kulturi, treba poštovati i postojanje zavoda za kulturu nacionalnih zajednica u Vojvodini, koje na ovaj način njeguju svoju tradiciju, kulturu, jezik i pismo kroz nakladništvo. Vojvodina je zato dobar partner za suradnju, jer ima dobre međuregionalne odnose sa svim zemljama u okruženju, a i šire, zaključio je tajnik Grujić.

DSHV OBILJEŽIO 24 GODINE OD OSNUTKA

Raditi na jačanju imidža stranke

U budućnosti će biti sve teže i teže ostati u epicentru političkog djelovanja DSHV-a u sredinama gdje žive Hrvati, te zato moramo poraditi na jačanju svoga imidža u domicilnoj i matičnoj državi, jer će to biti važan preduvjet uspjeha na političkoj i gospodarskoj sceni, ocijenio je Kuntić Veleposlanik RH Gordan Markotić poželio je DSHV-u puno novih aktivnosti, širenje stranke i puno aktivnosti na jačanju jedinstva Hrvata u Srbiji* Nama je izrazito stalo da svi Hrvati koji žive izvan Republike Hrvatske shvate da su dio hrvatskog nacionalnog korpusa i da svi zajedno tvorimo hrvatsko nacionalno biće, kazao je Milan Bošnjak*

Smatram da ne stoje tvrdnje kako su manjinske stranke prošlost političkog života. Pokazalo se i vrijeme će pokazati da manjinske stranke koje dosljedno i izvorno zastupaju interese svoje nacionalne zajednice i te kako imaju svoju perspektivu još dugu niz godina», kazao je Maglai.

PRILIKA ZA ŠIRENJE UTJECAJA

Podsjećajući da je DSHV nastao u teškim vremenima Domovinskog rata kada je pokazao »svoju snagu i djelovanje kao glavna politička snaga Hrvata u Vojvodini«, veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji **Gordan Markotić** kazao je kako DSHV ima priliku za širenje članstva i utjecaja. »Osim u Vojvodini, još oko deset tisuća Hrvata živi u Srbiji, i to je prilika za dokazivanje i širenje djelatnosti DSHV-a, da bude stvarno i stranka Hrvata u Srbiji. U tom smislu otvara se jedna nova perspektiva djelovanja DSHV-a ne samo kroz sudjelovanje u tijelima lokalne vlasti, već i za sudjelovanje u tijelima pokrajinske i republičke vlasti, i kao najjača stranka Hrvata da doista promiče interese hrvatske zajednice u Srbiji na kulturnom području, ali i na svim ostalim područjima«, kazao je Markotić zaželjevši stranci »puno novih aktivnosti, širenja stranke, puno aktivnosti na jačanju jedinstva Hrvata u Srbiji«.

Načelnik sektora za provedbu programa i projekata iz Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Milan Bošnjak** istaknuo je da ovo državno tijelo ima i brojne samostalne projekte i programe kojima podupire očuvanje identiteta Hrvata koji žive izvan Republike Hrvatske. »Mi ćemo i nadalje konkretno pomagati koliko god budemo mogli da se nastavi opstojnost hrvatskog naroda koji već stoljećima na prostoru Bačke i cijele Vojvodine živi i djeluje vrlo uspješno, vrlo samozatajno, a tako bogato. Nama je izrazito stalo da svi Hrvati koji žive izvan Republike Hrvatske shvate da su dio hrvatskog nacionalnog korpusa

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini obilježio je 24 godine od osnutka svetom misom u franjevačkoj crkvi i svečanom akademijom u Velikoj vijećnici uz nazočnost velikog broja članova i simpatizera, visokih dužnosnika iz Republike Hrvatske, Autonomne Pokrajine Vojvodine, Grada Subotice, te predstavnika hrvatskih ustanova i institucija u Republici Srbiji.

Devedesetih godina, kada je osnovan DSHV, bilo je sasvim drugo vrijeme i sasvim druge prilike, kazao je gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai** ističući da mnoge stranke, koje su tada bile meritorne na razini Republike, više ne postoje, te da one koje imaju svoje ozbiljne političke programe i političke ciljeve na kojima vrijedno i marljivo rade, imaju kapacitet da opstanu i zaista uživaju potporu svoje zajednice. »Kao gradonačelnik Subotice i kao predstavnik jedne manjinske stranke smatram da svaka manjinska stranka koja bude dosljedno zastupala interese svoje zajednice ima svoju perspektivu.

i da svi zajedno tvorimo hrvatsko nacionalno biće. Naša jedina šansa da razvijemo svoje potencijale i da se Hrvatska razvije u jednu snažnu i suvremenu naciju je da budemo zajedno«, kazao je Bošnjak.

PREKOGRANIČNA SURADNJA

Ističući da je nemjerljiv doprinos DSHV-a vojvođanskoj multietičnosti, multikulturalnosti i multinacionalnosti, izaslanik Vlade AP Vojvodine **Miroslav Vasin** je kazao da vojvođanske vrijednosti predstavljaju opća građanska i civilna prava, te stupanj privrženosti onome što nam je najvažnije – zajedničkom životu jednih uz druge, a ne jednih pokraj drugih. »Nama je bilo zadovoljstvo čestitati Republici Hrvatskoj ulazak u EU i to smo učinili prvi na ovim prostorima. Zadovoljstvo nam je što danas imamo Republiku Hrvatsku kao zemlju koja iskreno podržava put Srbije prema europskoj obitelji naroda. Mi možemo na tom putu biti postojani, istrajni, biti dostojni tog puta samo ako ostanemo vjerni onome što su naše najveće vrijednosti«, kazao je Vasin.

Župan Vukovarsko-srijemske županije i potpredsjednik HDZ-a **Božo Galić** kazao je kako je Republika Hrvatska uskladila svoju regulativu s propisima EU, te da srpska nacionalna manjina ostvaruje značajna prava u regulativi, no da je ostvarivanje tih prava u praksi nešto malo usporenije, kao i da je jednako tako interes da i Hrvati u Srbiji ostvaruju svoja prava. On je izrazio uvjerenja da će se ta prava bolje ostvarivati potaknuta razgovorima međudržavnih povjerenstava i pripremama Srbije za ulazak u EU. Galić je izrazio nadu da će na »skorašnjem izboru za Hrvatsko nacionalno vijeće biti izabrani ljudi koji će biti spremni i dalje štiti interese hrvatskog naroda i jednako tako štiti i gajiti zajednički život svih na ovom prostoru«. Ističući da je

DSHV ĆE PODRŽATI HRVATSKU LISTU

Govoreći o najavljenim izborima za novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća, Petar Kuntić je rekao:

»DSHV neće samostalno ući u izborni ciklus, jer zakonodavac i nije predvidio da manjinske stranke izravno sudjeluju u izborima za manjinsku samoupravu, već će podržati zajedničku *Hrvatsku listu* - dr. Slaven Bačić, skupa s još tridesetak hrvatskih udruga i društava iz cijele Srbije. Na putu do pobjede računamo na vas, dragi članovi i simpatizeri DSHV-a. Odazovite se na pozive vašeg predsjednika mjesne organizacije DSHV-a u mjestu gdje živite i svojim potpisom podržite elektore koji će podržavati zajedničku *Hrvatsku listu* dr. Slaven Bačić.«

Vukovarsko-srijemska županija potpisala ugovore o suradnji sa srijemskim i bačkim okruzima i AP Vojvodinom, Galić je istaknuo da se perspektiva otvara kroz prekograničnu suradnju, te mogućnosti infrastrukturnih prekograničnih projekata u okviru Dunavske strategije.

SKRB O HRVATIMA JE NAŠA ZADAĆA

Saborski zastupnik **Ivo Jelušić** je kazao da hrvatska država ima ustavnu obvezu brinuti o Hrvatima koji žive izvan Republike Hrvatske. »Jedan smo od rijetkih naroda koji ima brojne svoje predstavnike koji ne žive u matičnoj domovini, i uvažavajući našu ustavnu odluku, ali i želju da tim našim ljudima bude što bolje, osnovali smo i Državni ured. Naša je zadaća skrbiti o tome da položaj Hrvata bude što bolji. Kad ste se već stoljećima uspjeli održati ovdje kao hrvatska nacionalna zajednica čuvajući svoj jezik, kulturu, identitet, mi želimo pripomoći u tome da to tako i ostane, da vaš položaj ovdje – i politički, i gospodarski, i institucionalni, kulturni i obrazovni, i svaki drugi bude što bolji, to je naša dužnost i imate pravo od nas očekivati i tražiti

da Hrvatska to čini, jer ona to mora i ona to hoće«, kazao je Jelušić dodajući, da za bolji položaj i sama zajednica mora učiniti napore ali i domicilna država. »Nema te manjine, bez obzira koliko je pomagala njena matična država, koja će ostigurati svoj položaj ako te podrške nema od političkih predstavnika većinskog naroda. Hrvatska država traži, rekao bih da Hrvatska ima i moralno i političko pravo na to, od svih susjednih država da osiguraju dobar i odgovarajući status hrvatskoj nacionalnoj zajednici, jer je Hrvatska donijela ustavni zakon o zaštiti nacionalnih manjina i ima vrlo visoke standarde poštovanja prava nacionalnih manjina. S obzirom da smo to pravo dali drugima kod nas, s istim tim pravom očekujemo da i drugi daju to pripadnicima našeg naroda koji žive drugdje, pa i ovdje u Vojvodini i u Srbiji«, istaknuo je Jelušić.

»Govoreći o DSHV-u od one pokretničke i povijesne 1990. godine do danas, treba istaknuti da to više nije govor pun manipulacija povjesničara, već govor pun političkih gibanja i političkog preporoda nas Hrvata u Republici Srbiji na izmaku minuloga i početku novog tisućljeća«, kazao je u svom obra-

ćanju **Petar Kuntić**, predsjednik DSHV-a. On je kazao da u Srbiji postoji visoki postotak animoziteta prema Hrvatima, koji nije posljedica ponašanja hrvatske zajednice kroz povijest na ovome području, već kao posljedica većitih nesporazuma između Srbije i Hrvatske. »Tu nema iznimki, bilo da je riječ o najrazvijenijim urbanim sredinama ili najsiromašnijim ruralnim područjima. U ime života, u ime nove nade našega naroda, moramo vjerovati da će tijekom europeizacije Republike Srbije taj amonizitet oslabiti«, kazao je Kuntić.

On je ocijenio i da će u budućnosti biti »sve teže i teže ostati u epicentru političkog djelovanja DSHV-a u sredinama gdje žive Hrvati«. »Moramo poraditi na jačanju svoga imidža u domicilnoj i matičnoj državi, jer će to biti važan preduvjet uspjeha na političkoj i gospodarskoj sceni. U toj komunikaciji moramo se predstaviti na dva načina: djelujući kao prihvatljiv, pitki politički subjekt i ističući svoje povijesne, kulturne i druge komparativne prednosti, jer smo toliko puta govorili da mi Hrvati u Vojvodini nismo tikva bez korijena«, kazao je Petar Kuntić.

S. M.

FOND EUROPSKI POSLOVI U POSJETU SUSJEDNIM ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ

Zajedno prema EU fondovima

U Osijeku je održan radni sastanak vodstva Osječko-baranjske županije i grupe Fonda *Europski poslovi* Autonomne Pokrajine Vojvodine u jakom sastavu. Goste iz Novog Sada primili su župan **Vladimir Šišljagić** i oba zamjenika, **Željko Kraljić** i

kogranične suradnje kojima će aplicirati za sredstva raspoloživih europskih fondova.

SPREMNI POMOĆI SUSJEDIMA

Župan Šišljagić pozdravio je goste i iznio spremnost pomo-

ći susjedima u pronalaženju najboljih putova za povlačenje sredstava iz EU fondova, budući da ova županija slovi kao najbolja hrvatska županija koja je povukla najviše sredstava u ovih 7-8 godina, o čemu svjedoči i nedavni svečani početak radova na vodoopskrbi Osijeka i okolice, projekt težak 72,5 milijuna eura europskog novca. Naveo je i konkretne projekte koji su već do sada realizirani sa susjedima, Mađarskom i Srbijom, i zato danas, »kada je Hrvatska već

je pred njima olakša, a i da se ostvare neki zajednički projekti u oblastima od obostrane koristi za rješavanje zajedničkih problema, bilo da je riječ o Dunavu, ekologiji, zaštiti, poduzetništvu, gospodarstvu, kulturi i općenito puno je značajnih tema«, kazao je Šišljagić. Naglasio je kako je to nova šansa i dobrobit za hrvatsku manjinsku zajednicu u Srbiji, ali i za srpsku zajednicu u Hrvatskoj, da se putem EU fondova osiguraju značajna sredstva, a baš ta manjinska komponenta povećava broj bodova i čini aplikacije prihvatljivijim.

I direktor RRA Stjepan Ribić iznio je niz podataka iz osmogodišnjeg iskustva vođenja predstavništva u Bruxellesu i pobrojio 28 projekata zajedničkog nastupa sa subjektima iz Vojvodine prema sredstvima EU fondova, čime je povučeno 8,1 milijuna eura, i baš zato je ova županija otvorena za sve buduće suradnje i zajedničke nastupe. No, požalio se da Europa ne ide tako često s natječajima, samo dva u posljednjih pet, šest godina, no valja istrajno raditi i stvarati mogućnost apliciranja već za 2015., 16., 17... »Naravno da je obostrani interes da se povuče što više sredstava, a kako je Hrvatska učila od Mađara i Talijana, danas, kada ima »više utakmica u nogama«, svakako da može pomoći svojim susjedima. Hrvatska članarina u EU iznosi 500 milijuna eura i mora se uložiti puno truda da se ta sredstva povrate, a Vojvodina je i do sada bila pouzdan partner«, rekao je Ribić.

Sa sastanka u Osijeku

Dragan Vulin, te **Silva Velding**, pročelnica Odjela za poljoprivredu i ruralni razvitak, i **dr. sc. Stjepan Ribić**, direktor Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje i voditelj predstavništva te agencije u Bruxellesu, dok su delegaciju Vojvodine činili direktor Fonda **Siniša Lazić**, **Petar Kuntić**, **prof. dr. Saša Bošnjak** i **mr. Dražen Lovrić**.

U dvosatnom razgovoru usuglasili su se oko zajedničkih nastupa prema Europi i pripremi zajedničkih projekata pre-

Šišljagić je naglasio je kako je to nova šansa i dobrobit za hrvatsku manjinsku zajednicu u Srbiji, ali i za srpsku zajednicu u Hrvatskoj, da se putem EU fondova osiguraju značajna sredstva, a baš ta manjinska komponenta povećava broj bodova i čini aplikacije prihvatljivijim.

ći susjedima u pronalaženju najboljih putova za povlačenje sredstava iz EU fondova, budući da ova županija slovi kao najbolja hrvatska županija koja je povukla najviše sredstava u ovih

punopravna članica EU a naši susjedi su u statusu kandidata za članicu, ovaj je susret dobrodošao i biti će u funkciji razmjene iskustava i stečenih znanja, što će im svakako pomoći, da put koji

Posebno me raduje spremnost ljudi u obje županije da izađu u susret susjedima i pomognu na tom putu prema Europi, posebice kada su u pitanju zajednički nastupi, a bio bih još radosniji ako bi suradnja sa subjektima u Hrvatskoj dosegla onu razinu koja već postoji u suradnji s Republikom Mađarskom, rekao je Kuntić

IZBJEĆI LUTANJA

Direktor Fonda Vojvodine Siniša Lazić suglasio se da su dosadašnji zajednički nastupi urodili plodom, pa danas, kada je Hrvatska već punopravna članica a Srbija ima status kan-

Direktor RRA Stjepan Ribić iznio je niz podataka iz osmogodišnjeg iskustva vođenja predstavništva u Bruxellesu i pobrojio 28 projekata zajedničkog nastupa sa subjektima iz Vojvodine prema sredstvima EU fondova, čime je povučeno 8,1 milijuna eura.

didata, treba izraditi kvalitetnu strategiju i baš zato posljednjih dana borave u županijama koje se s Vojvodinom i fizički dodiruju. Izrazio je zadovoljstvo prijamom u Osijeku, gdje ih je dočekala kompetentna ekipa, župan s obojicom zamjenika i suradnicima iz kojih je već dosta realiziranih projekata, što daje garanciju da će faza u koju sada ulaze biti uspješna. Svjestan je da ih čeka težak i odgovoran posao, pa se baš zato oslanjaju na susjede i Mađarsku i Hrvatsku, koje su članice EU, kako bi što manje lutali u iznalaženju najboljih rješenja i kako ne bi ponavljali pogreške koje su se potkradale. I on je naglasio Dunav kao jednu od zajedničkih tema, koji kroz Srbiju protječe u dužini od 700 km, a samo u Vojvodini 400, i ta rijeka već odavno nije samo granica, već i poveznica ljudi s obje strane.

Tu su i koridori u oblasti cestovnog i željezničkog prometa, tu je još bezbroj tema iz svakodnevnog života koji nosi nova dešavanja. Baš zato je predložio formiranje jednog operativnog tijela koje će definirati i nositi aktivnosti, bez obzira tko je trenutačno na vlasti. Najveći benefit je podizanje međusobne suradnje na višu razinu, jer ponekad ni novac nije sve, važnija je suradnja.

Petar Kuntić je govorio o susretima u Osijeku i Vukovaru i izrazio zadovoljstvo time što su delegaciju Vojvodine u obje susjedne županije

Siniša Lazić je predložio formiranje jednog operativnog tijela koje će definirati i nositi aktivnosti, bez obzira tko je trenutačno na vlasti. Najveći benefit je podizanje međusobne suradnje na višu razinu, jer ponekad ni novac nije sve, važnija je suradnja.

primili prvi ljudi tih županija okruženi vrlo kompetentnim suradnicima, pa već ovi prvi razgovori daju nadu u boljitak, a već nakon godišnjih odmora treba prići operativi. Posebno ga raduje spremnost ljudi u obje županije da izađu u susret susjedima i pomognu na tom putu prema Europi, posebice kada su u pitanju zajednički nastupi, a bio bi još radosniji ako bi suradnja sa subjektima u Hrvatskoj dosegla onu razinu koja već postoji u suradnji s Republikom Mađarskom.

Slavko Žebić

Lekcija lingvistike

Iz grom slučaja nedavno sam upoznao studenticu lingvistike, Poljakinju **Magdu** koja studira u Njemačkoj i koja je boravila na stručnom skupu u Budimpešti. To je realnost današnje integrirane Europe, kretanje ljudi i ideja. To je ta baza na kojoj je san o Starom kontinentu sazdan.

Magda sprema diplomsku radnju. Razgovarali smo o strukturi jezika, teorijama lingvistike, vezama s logikom i znanošću, o **Ludwigu Wittgensteinu**. Ono što me je pogodilo je tema koju je dobila za svoju diplomsku radnju. Treba spremati radnju kojom će analizirati jezik simbolike koji mediji rabe pri opisu gospodarske krize!

Pa to je kolosalno. To je odlika uporabne znanosti, kada studiranje nije l'art pour l'art, kada se ne studira samo radi diplome, papira. Kada društvo ne financira nečiji izlet u teorijska naklapanja, već kada traži da se inteligencija osvrne na realitet, na konkretna dešavanja, kada se traži put naprijed.

Kada sam je pitao za sadržinu radnje, mislio sam da će mi Magda reći nešto uobičajeno, poput istraživanja jezika dječjih bajki ili narodnog jezika i simbola neke neistražene skupine. Već sam imao imaginarij u svojoj glavi kako bi netko u nas posvetio svoj diplomski rad vlastitoj jezičnoj, kulturološkoj, nacionalnoj skupini. Kako bi još dublje proniknuo u dubine davnih vremena kada se kovao jezik.

Ne. Europa drugačije razmišlja. Protiv krize se ne bori odlaskom u imaginarne intelektualne predjele. Dapače, šalje intelektualce u žarište aktualizacije. I tako dolazimo do toga da jedna djevojka koja pojma nema s gospodarstvom, ali koja se posvetila lingvistici, svakodnevno po 10 sati čita, piše, analizira tekstove kojima se široka javnost zapluskuje informacijama o gospodarskoj krizi. Ona se ne bavi objektivnim informacijama, odbacuje ih i zadržava se na nadjezičnim parabolama koje mediji rabe kako bi potakli intuitivnu svijest čitateljstva. Prateći te veze, ona će pokazati što činimo mi novinari, kakvu svijest stvaramo i oživljavamo.

Zamislilo sam da u Subotici na Pedagoškom fakultetu na završnom radu traže da netko obradi temu razvijanja poduzetničkog duha kod djece. Mislim, to mi zvuči nemoguće. Pokušao sam zamisliti da na Ekonomskom fakultetu netko dobije zadaću napraviti radnju s nekom temom vezanom za poljoprivredna gazdinstva, recimo utjecaj programa subvencija za 2014. godinu. Nisam uspio. Mi smo daleko od realnosti, svjetovi odvojeni od realiteta su naša specijalnost, kao i vječna tema: što bi bilo kada bi bilo.

Ni naša zajednica nije pod manom. Možda nam je i zato ovako, možda zato ne uspijevamo pratiti Europu. Da bismo imali šansi u budućnosti, prvo se moramo transponirati u sadašnjost.

N. Perušić

JOSIP HODAK, PREDSEDNIK HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA ŠID

*Prvi donator je bio
naš župnik vlč. Nikica
Bošnjaković, a drugi Đura
Martinović * Veliku pomoć
prilikom osnivanja udru-
ge pružile su nam žene iz
Nijemaca, Sota i Šida, koje
su nam ručno izrađivale
nošnje, a čak su darovale i
dio materijala za izradu*

Razgovor vodila: Suzana Darabašić

Veliki uspjeh – rezultat ozbiljnog rada

Prošlog su se mjeseca, 11. lipnja, navršile četiri godine postojanja i rada Hrvatskog kulturnog društva Šid iz Šida. Unutar udruge uspješno radi nekoliko odjela: folklorni, tamburaški, aktiv žena, književni klub, a prošle je godine pokrenuta i likovna kolonija. Za četiri godine ova mlada hrvatska udruga iz Srijema postigla je zavidne rezultate, a već drugu godinu zaredom folklorna se skupina plasirala na pokrajinsko natjecanje. O četverogodišnjem radu hrvatske udruge u Šidu i dosadašnjim uspjesima razgovarali smo s predsjednikom HKD Šid Josipom Hodak.

HR: Kako biste okarakterizirali protekle četiri godine rada HKD Šid iz Šida?

Protekle četiri godine bile su, po mom mišljenju, ali i po mišljenju ostalih članova predsjedništva, veoma uspješne i dobre kako u organizacijskom, tehničkom, tako i u materijalnom dijelu. Uspjeli smo se organizirati i do sada okupiti 114 članova, te izraditi veliki broj nošnji. Sad već imamo 18 djevojačkih kompletnih nošnji, desetak nošnji za starije članice izrađene od svile, veliki broj radnih – muških nošnji, opanaka, zepa i ručnika, a trenutačno smo u pregovorima za izradu i još nekoliko parčizama. Uspjeli smo opremiti i kompletan tamburaški orkestar. Sve to smatram našim velikim uspjehom s obzirom na sredstva koja smo dobili od lokalne zajednice, s tim da smo veći dio sredstava prikupili od dona-

tora. Moram reći kako nam je prvi donator bio naš župnik vlč. Nikica Bošnjaković, a drugi Đura Martinović. Veliku pomoć prilikom osnivanja udruge pružile su nam žene iz Nijemaca, Sota i Šida, koje su nam ručno izrađivale nošnje, a čak su darovale i dio materijala za izradu. Župnik nam je ustupio prostorije za rad, te bez njega i njegova angažmana prilikom osnivanja ne bi bilo ni društva. Nedostajala nam je ruka koja će nas okupiti, a on je to uspio. Ustupio nam je prostorije župne kuće, koje su nam i dan-danas dostupne za rad. Kako je u planu, na mjestu sadašnje župne kuće trebao bi u skorijoj budućnosti, također uz pomoć župnika, biti izgrađen pastoralni centar, gdje bi i udruga imala značajan dio svojih prostora.

U pregovorima smo da se i sama udruga angažira u samoj izgradnji.

HR: Za hrvatsku udugu u Šidu može se reći kako je osnovana zahvaljujući inicijativi i entuzijazmu malog broja ljudi, među kojima ste bili i vi. Kako je došlo do ideje za osnutkom udruge?

Glavni inicijatori za osnutak udruge bili su župnik vlč. Nikica Bošnjaković, sadašnji potpredsjednik udruge Josip Pavlović i moja malenkost. Nas smo trojica u samom osnivanju i podnijeli najveći tehnički teret, kako u pripremi akata društva, tako i u ostalom pravnom dijelu. Na samom početku rada bilo je teško. Najprije smo počeli animirati djecu tako što smo dali oglas na Radio Šidu, pisali smo

plakate i na taj način pozivali mlade da se priključe radu odjela. Mjesec dana se nitko nije prijavio, da bismo na prijedlog jednog člana Upravnog odbora pozvali u naše društvo koreografa Slovačkog kulturnog društva Jednota, Helenu Čanji-Uram. Ona je bila spremna dovesti nekoliko djece iz tog društva, kao i članove njihova orkestra. Pristali smo i tako smo krenuli. Potpredsjednik naše udruge Josip Pavlović, s obzirom da je nastavnik, u školi je animirao djecu koja su se postupno priključivala društvu. Ubrzo nakon toga vlč. Bošnjaković doveo je koreografa iz Nijemaca Zvezdanu Žderić, koja je postavila i prve koreografije za mlađu i stariju folklornu skupinu. Kada su skupine bile oformljene, našli smo se u drugom problemu – nedostajale su nam nošnje. Tada smo krenuli u obilazak potencijalnih donatora i uspjeli skupiti izvjesnu količinu novca. Najviše smo dobili od Vukovarsko-srijemske županije – oko 900 eura. Puno nam je to značilo jer 2010. godine nismo ni od koga ništa dobili s obzirom da smo se kasno pojavili te su prošli rokovi za natječaje. Od lokalne samouprave smo 2011. godine dobili 150 000 dinara i to nam je puno pomoglo, naročito za nabavu nošnji. Do ove godine sama udruga je platila prijevoz za samo jedno putovanje, a sva ostala putovanja članova društva financirali smo sami, odnosno vozili smo djecu vozilima članova društva, kao i vozilima župnika.

HR: Jeste li zadovoljni financiranjem udruge od strane hrvatskih institucija?

Nedavno smo informirani o problemima financiranja od strane HNV-a. Tijekom posljednjeg sastanka pokušao sam skrenuti pozornost na novoosnovano HKD Ljuba, kojemu će sigurno trebati više sredstava, jer se zbog nedostatka pravnih akata nisu mogli na vrijeme prijaviti za sredstva od HNV-a. Mislim da u HNV-u postoji velika volja da se pomogne društvima i ove godine

su izašli malo više u susret našoj udruzi u Šidu. Mi smo konkurirali s koreografijom Žetva, koju pripremamo za iduću godinu, a mislim da smo i rezultatima ostvarenim u prošloj godini pokazali kako zaslužujemo dobiti neki dinar više i da se kod nas vrlo ozbiljno radi. To se vidjelo kako prošle, tako i ove godine po plasmanu naše folklorne skupine na Pokrajinskoj smotri. Drago mi je što su i u HNV-u prepoznali naš trud i rad, kao i našu volju i upornost da očuvamo tradiciju i običaje Hrvata iz ovog dijela Srijema. Dobili smo najviše sredstava u odnosu na ostale udruge u Srijemu, a to sve je rezultat ozbiljnog rada. Također, u sav taj rad uložena su i velika sredstva,

Dobili smo najviše sredstava od svih udruuga u Srijemu i drago mi je što su u HNV-u prepoznali naš trud i rad, kao i našu volju i upornost u očuvanju tradicije i običaja Hrvata iz ovog dijela Srijema.

jer za sve su koreografije potrebne specifične nošnje, posebice za Svadbu i Žetvu, gdje se inzistira na njihovoj raznolikosti.

HR: Jeste li zadovoljni financiranjem od strane ostalih razina vlasti: općinske, pokrajinske, republičke? Aplicirali ste uopće za neka sredstva?

Konkurirali smo u Pokrajinskom tajništvu za kulturu, kao i u Tajništvu za upravu, obrazovanje i nacionalne manjine. Od njih smo sveukupno dobili ista sredstva kao i od HNV-a – ukupno 90 000 dinara i 60 000 dinara od Općine Šid u prošloj godini. Očekivanja su nam bila da ćemo dobiti veći iznos sredstava od Pokrajine s obzirom da smo se plasirali na Pokrajinsku smotru folklora, ali nismo. U ovoj godini smo od Općine tražili 120 000 dinara, a koliko ćemo dobiti, još uvijek ne znam. Kod nas u općini je to malo specifično i uglavnom moramo otići osobno tražiti. Mislim kako su sve ostale

manjinske zajednice na lokalnu iskoristile ta sredstva, jer sam u kontaktu s predstavnicima rusinske i slovačke zajednice, pa imam saznanja za prethodne godine. Od Pokrajine sam očekivao da ćemo dobiti više, ali dobro, vjerojatno je takav sustav raspodjele.

HR: Jeste li prije četiri godine prilikom osnutka udruge očekivali da će se udruga u Šidu uspjati održati i okupiti ovoliki broj mladih ljudi?

Naša je želja i bila okupiti što veći broj mladih, a očekivali smo da će ih biti i više. Možda ne u početku, ali da će se vremenom taj broj povećavati. Međutim, moram reći kako nas je u početku, osobito nakon prve

imamo sa slovačkom udrugom u Šidu Jednota, koja nam je ustupala dvoranu i pomogla u mnogim aktivnostima.

HR: Uskoro se očekuje izborna skupština udruge. Poslije četiri godine vaša dužnost prestaje i postoji interni dogovor da će na mjestu predsjednika biti dosadašnji potpredsjednik udruge Josip Pavlović. Hoćete li i dalje ostati aktivni u društvu?

Skupština će biti održana do kraja ovog mjeseca i ne vidim razlog zbog kojeg na moje mjesto ne bi došao Josip Pavlović. Mislim kako će udruga nastaviti uspješno raditi kao i do sada. Imali smo u dosadašnjem radu izvanrednu suradnju, a tako i u Upravnom odboru. Ostat ću aktivan u Upravnom odboru i truditi ću se svojim sugestijama i svakom vrstom pomoći pridonijeti da udruga u Šidu nastavi raditi kao što je radila i do sada. Ne planiramo neke značajnije promjene, osim možda proširenja nekih odjela, usavršavanja tamburaškog orkestra i upotpunjavanje nošnje.

HR: Na kraju moramo spomenuti i to da je HKD Šid ove godine imao čast biti po prvi puta domaćinom manifestacije Srijemci Srijemu. Jeste li zadovoljni?

Manifestacija je osim nekih sitnih tehničkih detalja uspjela odlično i drago mi je što smo uspjeli dokazati da smo kao udruga sposobni organizirati takvu vrstu manifestacije. Mislim da za organiziranje takvih skupova imamo dovoljno kako ljudskog, tako i materijalnog kapaciteta, ali pritom moram zahvaliti na velikoj financijkoj potpori HNV-a. Također mi je drago što smo javnosti pokazali kako mi Srijemci imamo što pokazati jedni drugima i da smo složni i spremni pomoći. Takvu bi manifestaciju trebalo organizirati i na razini cijele Vojvodine, kao što Rusini i Slovaci imaju svoje, jer hrvatske udruge imaju dovoljno kulturnog sadržaja za predstavljanje široj javnosti.

godine rada, bilo najviše mladih, naročito u folkloru. I danas, kada postizemo dobre rezultate i imamo dobru opremu, imam dojam kako nam jedan broj mladih odlazi i to onih nešto starijih, ali nam se broj najmlađih članova udvostručio, što mi je jako drago, jer su nam oni budućnost.

HR: Kakva vam je dosadašnja suradnja s ostalim kulturnim udrugama?

Suradujemo sa svim kulturnim udrugama. Što se tiče hrvatskih udruuga, najveću pomoć imali smo od HKPD Matija Gubec iz Rume, čiji nam je tamburaški orkestar svirao na osnivačkoj skupštini, a zatim su te godine održali i dobrotvorni koncert kod nas u crkvi, čiji je prilog išao za pomoć našoj udruzi. Također, najviše smo surađivali s kulturnom udrugom iz Nijemaca, ali i sa svim kulturnim udrugama u Šidu: SKUD Sveti Sava, KPD Đura Kiš, Ivan Kotljarevski Bikić Do, a najveću pomoć i suradnju na lokalnu

TEŽAK PUT DO PUNE KULTURNE AUTONOMIJE

Opisani problemi su prepreka ostvarivanju Ustavom zajamčene i zakonom priznate pune kulturne autonomije nacionalnih manjina Postojeće stanje služi autoritarnim političkim elitama omogućavajući im tako kontrolu nad pripadnicima etničkih skupina*

Jadranka Jelinčić, Ivan Bošnjak, Meho Omerović, Aleksandar Popov, Ana Tomanova Mankanova, Robert Sepi i Goran Bašić

Stečena prava se ne smiju smanjivati

»Interes većine jest da manjinama bude dobro, zato je važno da svi zajedno budemo humani i tolerantni jedni prema drugima i da zajedno stvorimo takav ambijent u kome će nam svima biti dobro«, kazala je otvarajući konferenciju o monitoringu rada nacionalnih vijeća potpredsjednica Skupštine AP Vojvodine i predsjednica Nacionalnog vijeća slovačke nacionalne manjine **Ana Tomanova-Makanova**.

Tomanova-Makanova je ukazala na neophodnost donošenja jasne strategije u području manjinskih prava, odnosno Zakona o nacionalnim zajednicama, kao i drugih odgovarajućih

podzakonskih akata, kojima bi se osigurali mehanizmi za nesmetanu provedbu zakona u praksi u korist kako manjinskih, tako i većinskog naroda. Također, kazala je kako je potrebno sačuvati institut poštovanja stečenih prava nacionalnih manjina, koja se ne smiju smanjivati.

Konferencija pod nazivom »Monitoring transparentnosti rada manjinskih samouprava i unapređenje normativnog položaja nacionalnih manjina« u organizaciji Fondacije za otvoreno društvo i Centra za regionalizam iz Novog Sada održana je 9. srpnja u Skupštini Autonomne Pokrajine Vojvodine

LEGISLATIVNI OPTIMIZAM

U uvodnom dijelu konferencije govorilo se o aktualnim pitanjima i problemima u području ostvarivanja manjinskih prava, s naglaskom na potrebi osiguravanja uvjeta za otklanjanje postojećih problema, neophodnu zakonodavnu aktivnost, otklanjanje političkih prepreka i drugih barijera u okolnostima kada se naša zemlja intenzivno priprema za članstvo u Europskoj uniji. Sudionicima su se obratili direktor Centra za regionalizam **Aleksandar Popov**, predsjednik Odbora za ljudska i manjinska prava

Narodne skupštine Republike Srbije **Meho Omerović**, državni tajnik u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave **Ivan Bošnjak**, zamjenik Zaštitnika građana za nacionalne manjine **Robert Sepi** i direktorica Fondacije za otvoreno društvo **Jadranka Jelinčić**.

Meho Omerović je istaknuo kako država i Vlada Republike Srbije šalju poruke da će se pitanju položaja i prava nacionalnih manjina pristupiti na učinkovitiji i odgovorniji način, što se vidi i kroz izmjene i dopune Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, koji precizno uređuje pojmove o kojima ovisi rad nacionalnih vijeća i koji

osiguravaju pravnu sigurnost i upravno sudsku zaštitu, kao i osiguravanje zakonitosti i stabilnosti izbora koji bi trebali biti održani u listopadu. On je naglasio kako je pitanje institucionalnog okvira veoma bitno, jer se u principu prava i položaj nacionalnih manjina poštuju. Robert Sepi je također istaknuo kako je Zaštitnik građana zadovoljan donesenim izmjenama i dopunama, ali da će u budućnosti inzistirati na donošenju rješenja koja će biti usklađena s drugim

čavaju manjinske samouprave i pripadnici nacionalnih manjina, u svezi s ostvarivanjem pune kulturne autonomije.

KLJUČNI PROBLEMI U RADU NACIONALNIH VIJEĆA

Drugi dio konferencije bio je posvećen predstavljanju rezultata Monitoringa transparentnosti u radu nacionalnih vijeća bugarske, mađarske, romske, rumunjske i slovačke nacionalne manji-

nih vijeća, što je ocijenjeno kao posebno vrijedan rezultat ovoga projekta.

NEDOVOLJNA TRANSPARENTNOST

Transparentnost u radu je bitan preduvjet za ocjenu kvalitete primjene demokratskih principa i mehanizama u radu, a činjenica da manjine čine 15 posto ukupnog stanovništva Srbije govori dovoljno o činjenici da je za rad nacionalnih vijeća zainteresirana i šira javnost, a ne samo pripadnici nacionalnih manjina. Istraživanje je pokazalo kako stručna javnost i građani nisu dovoljno upoznati s nadležnostima i efektima rada nacionalnih vijeća, jer ona iako predstavljaju najvažniji mehanizam za učinkovito ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih zajednica, nisu u središtu interesiranja niti javnosti, a niti konkretnih manjinskih zajednica. Također je primijećeno kako sjednice nacionalnih vijeća nisu unaprijed najavljene u sredstvima javnog informiranja, što onemogućava širem krugu osoba iz manjinske zajednice da nazoči sjednici ukoliko su točke dnevnog reda bitne za njih. Istraživanje je pokazalo kako se postupak davanja mišljenja na izbor ravnatelja ustanova čiji je osnivač i postupak predlaganja članova upravnih i nadzornih odbora, svodi na neformalne konzultacije s predstavnicima lokalne samouprave, političkih stranaka nacionalnih manjina i prosvjetnih i kulturnih udruga. Također se primjećuje kako nacionalna vijeća nemaju praksu održavanja redovitih koordinacijskih sastanaka s predstavnicima institucija čiji su osnivači. Takva praksa ne pridonosi učinkovitijem ostvarivanju nadležnosti nacionalnog vijeća i stvaranju funkcionalnije veze između lokalnih samouprava na čijem se teritoriju ove institucije nalaze, nacionalnih vijeća i ovih ustanova. Iako bi se suradnja s lokalnom samoupravom trebala odvijati preko Vijeća za međunarodne odnose, rad ovog tijela

često nije dovoljno funkcionalan, a u velikom broju slučajeva u radu Vijeća se ne stavljaju na prvo mjesto pitanja od lokalnog značaja za lokalne međunarodne odnose i konkretne manjine. Nacionalna vijeća nemaju uspostavljenu praksu suradnje s institucijama na republičkoj i pokrajinskoj razini u postupku osiguravanja financijskih sredstava za ustanove nacionalnih manjina, niti praksu objave završnog izvješća o realiziranju programa i projekata u četiri područja za koja su nacionalna vijeća izravno zadužena.

POTREBNA REKONCEPTUALIZACIJA

Sagledavajući i uvažavajući važnost provedbe državnih strategija u osiguravanju prava nacionalnih manjina, na skupu je naglašena potreba pružanja potpore ne samo nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, već i državnim tijelima, kako bi potrebne mjere potpore bile optimalne i sukladne iskazanim potrebama. Suština propisa kojima je reguliran položaj nacionalnih manjina jest da se njima štiti kulturna autonomija u području obrazovanja, službene uporabe jezika, kulture i informiranja i manjinska samouprava koja se u praksi ne provodi. Brojni propisi izražavaju mnoštvo slabosti, što je prepreka ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina i omogućava razvijanje segregativnog multikulturalizma i stvaranje visoke etničke distance. Iz tih se razloga Centar za istraživanje etniciteta zalaže za rekonceptualizaciju postojeće politike segregativne multikulturalnosti i usvajanje politike integrativnog multikulturalizma, decentraliziranje i depolitiziranje nacionalnih vijeća, usklađivanje propisa kojima se uređuje položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina, uređivanje pitanja djelotvornog sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu i unapređivanje rada javne uprave za upravljanje multikulturalnim promjenama.

Mila Horvat

U Srbiji je na djelu legislativni optimizam, koji ide u smjeru stalne promjene i donošenja novih propisa, a ne primjenjivanja i usuglašavanja postojećih, naglasila je Jadranka Jelinčić.

zakonima, kao i da buduća zakonodavna aktivnost mora uvažiti činjenicu da prema sadašnjem pravnom i faktičkom stanju politička volja pripadnika nacionalnih manjina predstavlja prepreku za ostvarivanje njihovih prava. Direktorica Fondacije za otvoreno društvo, Jadranka Jelinčić naglasila je kako je u Srbiji na djelu legislativni optimizam, koji ide u smjeru stalne promjene i donošenja novih propisa, a ne primjenjivanja i usuglašavanja postojećih. Predstavnik Mreže za interkulturalnost **Goran Bašić** je naglasio kako u Srbiji postoje propisi koji jesu uredili položaj, izbore i nadležnost nacionalnih vijeća, ali položaj pripadnika nacionalnih manjina nije uređen, zbog čega ostvarivanje i zaštita prava pripadnika nacionalnih manjina nije jednako dostupna svima.

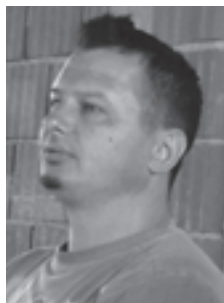
U svojim su izlaganjima uvodničari najviše pozornosti skrenuli na činjenicu da su nacionalna vijeća visoko centralizirana tijela koja se biraju na državnoj razini, što onemogućava ostvarivanje pune kulturne autonomije pripadnika nacionalne manjine koji ne žive u manjinskim središtima, kao i da su pod stalnim utjecajem političkih stranaka. Ukazali su i na druge probleme s kojima se suo-

ne, koji je uz potporu Fondacije za otvoreno društvo provela ekspertska skupina Centra za regionalizam. Temeljni uvjet za ocjenu sveukupne transparentnosti u radu nacionalnih vijeća jest unutarnja kadrovska i organizacijska struktura, procedure kod donošenja odluka i mehanizmi ostvarivanja zakonskih prava i nadležnosti nacionalnih vijeća. U istraživanjima koja je Centar proveo u posljednje tri godine, kao ključni problemi u radu spomenutih nacionalnih vijeća izdvojena je pretjerana politizacija najjačih stranaka ili političkih opcija koje su svoje interese često realizirale kroz nacionalna vijeća. Drugo mjesto je zauzela slaba i neadekvatna komunikacija između nacionalnih vijeća i manjinskih zajednica, dok je na trećem mjestu konstatirana nedovoljna transparentnost u radu vijeća. To je bio razlog da se sredinom prošle godine uradi monitoring transparentnosti u radu ovih pet nacionalnih vijeća. Putem upitnika koji sadrži 56 definiranih indikatora o kojima su se vijeća izjašnjavala, utvrđeni su standardi, kvantifikatori i mehanizmi transparentnosti u radu nacionalnih vijeća, kojima se na objektivan način može procijeniti javnost i vidljivost rada svakog od postojećih nacional-

Što očekujete od novog saziva HNV-a

IGOR JAKŠIĆ,
uposlenik u
OŠ *Ivan Goran Kovačić, Sonta*

Korjenite promjene

Od novog saziva HNV-a očekujem da inicira korjenite promjene u svim segmentima života hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji. Ukoliko želimo to postići, naša krovna institucija mora biti puno čvršći i ozbiljniji partner u svim razgovorima s nadležnim tijelima države Srbije, počevši od institucije Predsjednika.

Prije svega, HNV mora biti krovna institucija svih Hrvata u Srbiji i tako bi se trebao i postaviti. U kontaktima s našim ljudima u Beogradu da se zamijeti kako su oni odsječeni od naših institucija, prepušteni sami sebi. HNV bi se trebao potpuno depolitizirati i iz Subotice se spustiti među Hrvate u cijeloj Srbiji, jer mislim da je svaki vid podrške znatno potrebniji Hrvatima u Beogradu i Nišu, nego Hrvatima u Subotici i Somboru. Da smo manje snage i vremena potrošili na bunjevačko – bunjevačke igre bez granica, možda bismo se uspjeli bolje organizirati i realizirati poseban birački popis, pa bismo, poput ostalih nacionalnih zajednica, glasovali izravno.

Očekujem da će se, bez obzira na koji način bude formiran, novi saziv HNV-a uspjeti izboriti za bolji položaj nas Hrvata u Srbiji. Naši predstavnici moraju prevladati sve nesuglasice unutar zajednice i zajedničkim snagama državnim tijelima, kako Srbije, tako i Hrvatske, staviti do znanja da smo tu, da živimo i radimo i da smo ozbiljna nacionalna manjina. Iskreno se plašim da od toga neće biti ništa, jer vidim da prilično prljava prijeizborna kampanja već počinje. Naša ratovanja idu u prilog svima, osim nas.

I. A.

VESNA ČUVARDIĆ,
predsjednica Odbora
za kulturu HNV-a

Borba za prava

Prije nego li nešto kažem o mojim očekivanjima od novog saziva HNV-a, rekla bih nekoliko rečenica o dosadašnjem četverogodišnjem radu Odbora za kulturu. Najveći problem, glede rada Odbora za kulturu, su nedostatna sredstva za sve zahtjeve udruga. Mi smo i ove, kao i prethodne godine, na raspolaganju imali dva milijuna dinara, koje je trebalo rasporediti na četrdesetak udruga. Jasno je kako govorimo o malim sredstvima koja su pojedinačno dobile udruge. To je jedan od problema, koji nije tako lako riješiti i s kojim će se suočiti i novi saziv HNV-a.

Osobno očekujem da će se rad HNV-a nastaviti onako kako je tekao i do sada, ali će članovi Vijeća morati biti još ustrajni u svome radu. Hrvatska zajednica je sve manja, a zbog toga je borba za ostvarivanje prava sve teža. Vjerujem da ćemo ustrajati i u nastojanjima da se riješi pitanje udžbenika, što je višegodišnji problem. Konkretno, kada je riječ o Somboru trebalo bi poraditi na tome da se hrvatski kao izborni predmet uvede i u nastavu u Somboru. Ali, tu se opet vraćamo na to da nas je sve manje. Nažalost, još uvijek je prisutna nelagoda ljudi prilikom izjašnjavanja o pripadnosti hrvatskoj zajednici, pa bi se na tome trebalo malo više poraditi.

Mislim kako bi u novi saziv HNV-a trebalo birati ljude koji poznaju probleme s kojima se suočava hrvatska zajednica. Osim postojećih članova HNV-a, svoj doprinos mogli bi dati i novi ljudi, koji svakako trebaju dobiti svoje mjesto u novom sazivu HNV-a.

Z. V.

JOSIP HODAK,
predsjednik HKD *Šid*

Veća angažiranost

Ido sada smo imali iznimno dobru suradnju s Hrvatskim nacionalnim vijećem. Naša je udruga imala veliku potporu prilikom osnutka – od izrade samih pravnih akata i statuta, a dobili smo i veliku materijalnu pomoć kojom smo kupili dio neophodne opreme za rad udruge. Nedavno, kada smo prvi put bili domaćini manifestacije *Srijemci Srijemu*, HNV je pružio veliku pomoć prilikom same organizacije te manifestacije, kako u tehničkom tako i u materijalnom pogledu. Od novog saziva HNV-a osobno očekujem veću prisutnost u kulturnim udrugama i svakodnevnu pomoć i to ne samo materijalnu nego i administrativnu, tehničku...

Također, očekujem veću angažiranost novog saziva HNV-a na okupljanju i ujedinjavanju svih Hrvata u Srbiji, kako bismo bili aktivniji u ostvarivanju svojih prava. Očekujem i veću angažiranost kod nadležnih političkih institucija, u cilju poboljšanja statusa Hrvata u Srbiji, kao i boljeg odnosa vlasti prema nama, kao nacionalnoj manjini. Bilo bi jako dobro kada bi se novi saziv više angažirao u rješavanju problema nabave udžbenika za učenike koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, kao i rješavanju statusa predavača koji predaju taj predmet. Očekujem i veće angažiranje HNV-a na jačem povezivanju s Republikom Hrvatskom, te pomoć matične države u rješavanju svih napred navedenih problema, kao i u većoj financijskoj potpori. Novi saziv bi trebao pomagati i posredovati u ekonomskom povezivanju Hrvata u Srbiji s matičnom državom.

S. D.

**RAZGOVOR POVODOM ODRŽAVANJA
EKUMENSKIH TRIBINA:**
OTAC DRAGAN STOKIN

Kakvom vjerom živimo, takva su nam djela

Nakon nedavno održane tribine *Zakoni Božji i djeca Abrahamova*, na kojoj su govorili predstavnici katoličke, pravoslavne i evanđeličke crkve, te predstavnici židovske i islamske zajednice u Subotici, razgovarali smo s ocem **Draganom Stokinom** o ekumenizmu.

Idejni ste organizator skupa na kojemu su se sastali predstavnici crkava i vjerskih zajednica. Što vas je potaknulo da se prihvatite toga?

Potaknulo me je to što mnogi ljudi vjeru u Boga pogrešno razumiju, a što nije rezervirano samo za ateiste. Mnogi koji sebe smatraju vjernicima, pa čak i revnosnim, a među njima ima nažalost i mnogo svećenika i vjerskih službenika, doživljavaju vjeru na pogrešan način. Dakle, ovom sam tribinom želio omogućiti da javno, svaki od nas koji vodi službu u svojoj vjerskoj zajednici ili crkvi, svojim vjernicima kaže autentično učenje koje je izraz njene vjere, polazeći prije svega od ubeđenja da Bog od čovjeka, kroz svaku vjeru, ako se ona doživljava u izvornom smislu, traži ni manje ni više, nego da bude čovjekom. Skupovi će se, ako Bog da, nastaviti od jeseni i održavat će se jednom mjesečno.

Što je suština ekumenizma?

Ekumenizam u zdravom smislu, dakle ne minimalizam ili želja da se kroz redukciju vjerskih istina dođe do zajedničkog imenitelja,

što jest hereza, doživljen onako kako ga zastupa Pravoslavna crkva, a nadam se i svaki dobronamjeran čovjek, jest želja da se usredsređivanjem na Istinu, koju nam Bog daje kao tlocrt života, prevladavaju međusobna trvenja, svađe, sukobi. Bog od svih nas, bez obzira na vjeru, traži: da ne lažemo, da ne krademo, da ne ubijamo, da ne činimo preljube, da ne želimo tuđe... Činjenicu da je ovo dobar tlocrt života potvrđuje nam i egzistencijalna istina, jer ako se bilo što od ovoga prezre i naruši – nastaje sukob, razdor, stradanja. Na koncu, to nam svjedoči i naša priroda. Svi znamo i osjećamo što je pretežnije. Mislim kako je svakom čovjeku prvenstveno važno kakav je čovjek pokraj njega. Ako je čovjek pokraj njega human i dobronamjeran, problema neće biti, bez obzira na njegovu vjeru, boju kože, naciju ... i obrnuto. Ako je čovjek zao i loš, može brat blizanac da mu bude, doživjet će ga kao svog neprijatelja. Što se ispravnosti vjere tiče, to će svaki od nas na kraju svog života s Bogom raspraviti. U vjeru se ne dira. Za svakog je vjernika njegova vjera svetinja. To bi bilo kao da guramo prst u oko jedni drugima. Kakva je čija vjera, najbolje se vidi kroz njene plodove, odnosno kakve ljude rađa i odgađa. Zato smo mi vjernici toliko odgovorni pred Bogom, svojom vjerskom zajednicom i ljudima. Kakvom vjerom živimo, takva su nam djela.

Zbog čega se i vi zalažete za dijalog i suradnju različitih vjerskih zajednica?

Smatram da u sociološkoj ravni ne postoji razlika među ljudima. Svi imamo iste probleme: patimo od istih bolesti, i somatskih i duhovnih, sve nas jednako kinji životna muka, pa mislim kako ima smisla da se složimo bar u onome u čemu možemo i usprotivimo se zajedničkom neprijatelju i da ne stvaramo sukobe i muku tamo gdje ne moramo.

Kakva je prema vašem mišljenju suradnja crkava i različitih vjerskih zajednica u Subotici?

Za sada je dobra, ali može biti mnogo bolja. Nažalost, puno je strahova i podozrenja, i opravdanih i neopravdanih, ali uz trud i samoprijegor, uz prevladavanje egocentrizma, polako bi se mogle prevladati barijere, koje su istovremeno talog iz prošlosti i slabost sadašnjosti.

Vi ste prezbiter, stariji na hrama svetog Uznesenja Gospodnjeg u Subotici. Što sve podrazumijeva vaš pastoralni rad?

Osim bogoslužbenih dužnosti, staram se o zatvorenima, štitenicima staračkih domova, ispovijedam vjernike, surađujem s ustanovom za liječenje od ovisnosti *Hosana*, gdje služim liturgije za pravoslavne štitenike, ustrojavam duhovni život subotičke parohije.

U jednom razdoblju vašeg života bili ste i član rokenrol benda, a sada ste svećenik. Kako je došlo do te promjene?

Shvatio sam u jednom momentu svog života kako sada i ovdje čovjek silom i energijom čitavog svog bića biva promašen, ukoliko sve svoje temelji na onome što je prolazno, što sobom ne može pružiti ono za čim svaki čovjek egzistencijalno vapi, a to je život vječni, i to ne bilo kakav, nego savršen, dobar. Svaki čovjek čezne za rajem, samo je pitanje je li njegova čežnja svjesna ili nesvjesna.

Imate puno djece, u ovo vrijeme, kada se obitelji ne odlučuju imati više od jednog djeteta. Kakvi su vaši pogledi na obiteljski život?

Moja supruga **Sandra** i ja imamo desetero djece. Teško jest, ali je uvijek i bilo. U prošlosti su u puno gorim uvjetima ljudi djecu rađali i podizali. Mislim kako je danas tako formirana svijest kod ljudi da se za nerađanje ne odlučuju samo oni koji nemaju, nego i oni koji imaju. Pogledajte zemlje razvijenog svijeta. Tamo su ekonomski uvjeti mnogo bolji, pa opet ne rađaju djecu. Obitelj je za čovjeka izvor sreće. Kad sretnete onoga koga volite, kad ga možete zagrliti, vi ste sretni. Teško onome tko ne može sresti onoga koga voli. Važno je da toga budemo svjesni.

Zvonko Sarić

SVEČANO OTVORENJE ETNO SALAŠA BALAŽEV

Put prema uspjehu

Svečana akademija koja je upriličena u povodu otvorenja Etno salaša Balažević, Svjetskog kongresa slame i XXIX. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu održana je u petak, 11. srpnja. Svjetski kongres slamarske umjetnosti i koloniju otvorila je predsjednica Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame **Ljubica Vuković Dulić**, koja je istaknula značaj kontinuiranog održavanja ove kolonije, kao i značaj kongresa kao mjesta prezentacije različitih metoda oblikovanja slamom.

»POMOZITE OVE LJUDE«

Uz tamburašku glazbu i pjevačku skupinu članova HKPD-a *Matija Gubec*, koji su kratkim numerama upotpunili

kulturni dio programa, predsjednik *Ladislav Suknović* je pozdravio sve uzvanike te predao riječ gradonačelniku grada Zagreba **Milanu Bandiću**, kao glavnome pokrovitelju obnove Etno salaša Balažević: »Grad Zagreb je dvadeset osma europska metropola, a Hrvatska dvadeset osma članica Europske unije. Grad Zagreb je najbolje izradio europski sustav zaštite prava nacionalnih manjina u Europi, a multikulturalnost i multietičnost su abeceda gradonačelnikovog djelovanja i gradske uprave. Grad Zagreb je prije godinu dana uložio 2,5 milijuna eura u pravoslavnu gimnaziju, najmoderniju u ovom dijelu Europe. I zato molim sve dužnosnike Grada i Pokrajine, pomozite ove ljude

i Bog će vas nagraditi. To vam govorim kao čovjek koji živi to, jer stupanj razvoja demokracije jednog društva se mjeri po pravima nacionalnih manjina. Manjinama ne treba puno, malo dobrih riječi i malo financijske potpore, kombinacija jednog i drugog je put prema uspjehu«, rekao je Milan Bandić prilikom otvorenja Etno salaša Balažević.

Posjet gradonačelnika Zagreba Milana Bandića upriličena je u okviru svečanog otvorenja Etno salaša Balažević, čija je u obnova započela u siječnju ove godine, a okončana koncem lipnja.

Svečeno otvorenje salaša je upriličeno u povodu otvorenja Svjetskog kongresa slame i XXIX. Saziva prve kolonije naive u tehnici slame.

SEOSKI TURIZAM

»Etno salaš Balažević je zamišljen kao mjesto očuvanja kulturne baštine i arhitektonske vrijednosti salaša. Postoje ideje kako sada, kad je salaš stavljen potpuno u funkciju, razvijati seoski turizam i projekte, naročito poljoprivredne, jer se salaš nalazi na 5,5 hektara obradive površine. Grad Zagreb je dao najveću donaciju za obnovu salaša, a ta je donacija pokrenula i druge da pomognu te omoguće da se projekt završi. Siguran sam da razvoj etno salaša nije bitan samo za razvoj naše udruge, nego i za razvoj cijelog Tavankuta, što se i dokazuje brojem posjeta turista. Etno salaš Balažević s projektima i manifestacijama koje radi HKPD *Matija Gubec* i *Galerija*

18. srpnja 2014.

ŽEVIĆ, SVJETSKOG KONGRESA SLAME I XXIX. SAZIVA PRVE KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME

Milan Bandić, Jenő Maglai i
Zlatko Komadina

*Grad Zagreb je dao najveću donaciju za obnovu
salaša, ta donacija je pokrenula i druge da
pomognu te omoguće da se projekt završi.
Siguran sam da razvoj etno salaša nije bitan samo
za razvoj naše udruge, nego i za razvoj cijelog
Tavankuta, rekao je Ladislav Suknović*

vinom i opće poslove **Branka Ivandić**, voditeljica Kabineta župana Primorsko-goranske županije **Ermina Duraj**, gradonačelnik Biograda Na Moru **Ivan Knez**, ravnateljica Turističke zajednice grada Biograda Na Moru **Nives Jeličić**, gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai**, gene-

ralni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić**, konzul savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Neven Maričić**, konzul **Hrvoje Ambruš**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić** i mnogi drugi.

I. D

Prve kolonije naive u tehnici slame postaje bitan činitelj turističke scene u gradu Subotici», rekao je **Ladislav Suknović** pri otvorenju.

Osim Milana Bandića, ovom su događaju nazočili i: **Milan Bošnjak** i **Mirjana Vatavuk** iz Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, pokrajinski tajnik **Miroslav Vasin**, **Biserka**

Bucković, **Ninoslava Zeković** i **Tihana Jurić** iz Uprave Grada Zagreba, župan Primorsko-goranske županije **Zlatko Komadina**, načelnica Općine Viškovo **Sanja Udović**, zamjenik župana Primorsko-goranske županije **Petar Mamula**, pročelnik ureda Primorsko-goranske županije **Goran Petrc**, pročelnica UO za gospodarenje imo-

Tavanski prostor preuređen za smještaj gostiju

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 18. do 24. srpnja

18. SRPNJA 1820.

Gradsko vijeće slobodnog kraljevskog grada Maria Thereziopolis, imenuje Komisiju za regulaciju i uređenje grada u sastavu: **Franjo Corda**, gradonačelnik, zatim vijećnici **Josip Antunović**, **Matija Marković** i **Šime Mukić**, potom predsjednik Izabrane općine **Stanislav Stipić** i građevinski nadzornik **Josip H. Wüstinger**. Tada je Subotica imala oko četiri tisuće kuća.

18. SRPNJA 1951.

Prva najlon čarapa u bivšoj Jugoslaviji proizvedena je u subotičkoj tvornici *Osmi mart!* Sljedeće, 1952. godine cjelokupna proizvodnja odlazi u izvoz, a potrebe domaćeg tržišta mogle su se zadovoljavati tek počevši od 1953. godine. Par najlonki prodavan je po cijeni od 1280 dinara, što je bio gotovo deseti dio plaće ondašnjeg čelnika tvornice čarapa.

19. SRPNJA 1996.

U Zagrebu je objavljeno opsežno djelo književnika i akademika dr. **Ante Sekulića** *Književnost podunavskih Hrvata u XX. stoljeću*. To je završni dio trosveščane hrestomatije koja obuhvata povijesna, društvena, kulturna, a pogotovu navlastita književna gibanja Hrvata u Podunavlju. Osim pisaca prikazana su i njihova djela, a također znanstvenika, glazbenika, likovnih umjetnika i dr. Prva dva svezka tiskana su 1993. odnosno 1994. godine.

19. SRPNJA 2001.

Nakon kraće i teške bolesti umrla je **Katarina Tonković-Marijanski**, dugogodišnja kustosica subotičke moderne galerije Likovni susret, slikarica i

grafičarka istančanog senzibiliteta. Rođena je 24. prosinca 1947.

20. SRPNJA 1894.

Rođena **Mara Đorđević-Malagruski**, spisateljica, istaknuta kulturna i javna djelatnica. Višu djevojačku školu završila je u rodnom gradu, a potom studira u Londonu. Pisala je nadahnute pripovijesti iz narodnog života. Najznačajnije njezino djelo je *Vita Danina* i druge pripovijetke. Umrula je 9. kolovoza 1971.

20. SRPNJA 1900.

Članovi Subotičkog sportskog društva gostovali su u Beogradu gdje su se natjecali s tamošnjim sportašima. Subotičani su pobijedili u svim disciplinama. Nakon službenog dijela programa, gosti su Beograđanima prikazali, njima do tada posve nepoznatu igru – *Foot-Ball*, odnosno nogomet.

21. SRPNJA 1658.

Rođen je **Luigi Fernando Marsiglia**, polihistor, carski general u službi Bečkog dvora. Imao je vidnu ulogu u razgraničenju s Turskom i stvaranju Potiske vojne krajine, u koju je Subotica bila uključena više od četiri desetljeća prve polovice XVIII. stoljeća. Umro je 7. studenoga 1730.

21. SRPNJA 1881.

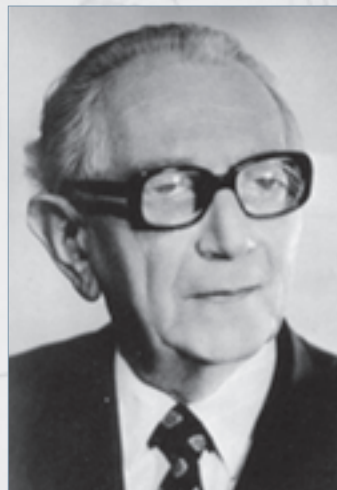
Za vršitelja dužnosti ravnatelja subotičke gimnazije postavljen je profesor **Nandor Vojnić**. Nakon godinu dana zamijenio ga je **Matijas Haverda**. Do I. svjetskog rata redoslijed čelnika bio je: **Gusztáv Toncs**, **Árpád Kosztolányi** i **Mihály Schäfer**. Prvi direktor u Kraljevini SHS bio je **Ivan Vojnić Tunić**.

21. SRPNJA 1978.

Udova glasovitog slikara modernističke provenijencije **Miloša Babića**, koji je više godina živio i stvarao u Subotici, poklonila je subotičkom Gradskom muzeju cjelokupnu umjetnikovu zaoštavštinu od gotovo 500 slika.

22. SRPNJA 1907.

Rođen je **Stjepan Han**, inženjer elektrotehnike i kibernetike. Nakon II. svjetskog rata

bio je visoki državni službenik u Hrvatskoj, a potom u Federaciji te profesor, a kasnije i dekan Ekonomskog fakulteta u Subotici. Objavio je brojne stručne i znanstvene uratke o informatici, kibernetici i organizaciji rada. Umro je 2. listopada 1995.

22. SRPNJA 1945.

Tehnički odjel Gradskog narodnog obora izradio je podroban grafički prikaz prema kojem je Subotica tijekom II. svjetskog rata bila dvanaest puta bombardirana sa 603 bombe, čija je ukupna težina iznosila 206 600 kilograma. Porušeno je 570, a teže i lakše su oštećene 1303 zgrade. Šteta nanescena bombar-

diranjem procijenjena je na blizu 76 milijuna predratnih dinara.

23. SRPNJA 1945.

Saopćeni su službeni rezultati izbora. U Okružni narodnooslobodilački odbor izabrano je 86 odbornika. Najviše glasova dobio je poznati javni djelatnik i aktivist Narodnooslobodilačkog pokreta **Lajčo Jaramazović**. Prigodom konstituiranja, on je izabran za predsjednika Okružnog odbora.

23. SRPNJA 1988.

Tijekom gostovanja subotičkog Narodnog kazališta na festivalu u Budvi, iznenada je preminuo **Ilica Jakovčević**, dugogodišnji član ovoga teatra i dramski spisatelj. Autor je nekoliko uspješnih kazališnih komada, od kojih su neki izvedeni na sceni, dok je drama *Kaplari i papagaji* tiskana u izdanju časopisa *Rukovet*. Ilica Jakovčević rođen je 30. svibnja 1939. godine.

24. SRPNJA 1901.

Na igralištu kod Somborske kapije odigrana je prva nogometna utakmica u ovom podneblju. Nogometni odjel Subotičkog sportskog društva, utemeljen 1894. porazio je momčad Mohačkog gimnastičkog društva rezultatom 4 : 2.

24. SRPNJA 2007.

Na izborima za skupštinu mjesnih zajednica najviše mandata osvojile su stranke koje čine rukovodeću koaliciju u općini: DS – 114, SVM – 113, SVM s DSHV – 8, a DS sa tom strankom u koaliciji – 21 mandat. DSHV je samostalno osvojio 30 mandata, itd.

POGLED S DRUGE STRANE: ISKUSTVA PROŠLOSTI I STVARNOST

Mnoge promjene jednog jezera

Ljeta 2014., kada će manji broj stanovništva tijekom godišnjeg odmora birati destinaciju uz morske obale i kupati se u slanoj vodi, bilo bi zanimljivo iskusiti slanu vodu kakvu je Paličko jezero nekada u davnoj prošlosti imalo. O tom iskustvu niti jedan suvremenik danas ne može svjedočiti iz prve ruke, ostali su samo zapisi kako je prošlost ove regije sadržavala i takvo iskustvo, nama danas čudnovato. Voda u jezeru Palić posljednjih godina je loše kvalitete i ne preporučuje se za kupanje, o čemu postoje i informativne ploče na obali. Za vikend, a i drugim danima, ima kupaća koji, ipak, ulaze u vodu, kažu kako se drže vlastite »dijagnoze i analize jezerske vode«, po kojoj se čovjek može kupati u vodi u kojoj ima ribe, a u palićkoj je ima. Jedno takvo »isprobavanje« palićke vode završilo se obraćanjem kupaća za liječničku intervenciju, ali ne zbog kvalitete vode, nego zadobivenih ozljeda na jezerskom dnu. Naime, prema tom iskustvu, uz obalu kod Vikend-naselja u vodi ima razbijenih boca i komadića stakla, što je uzrokovalo posjekotinu. Događaj nije spriječio ovog vjernog posjetitelja Palića ni idućih dana u kupanju.

VODA NEKADA LJEKOVITA

Palićka voda nekada je bila ljekovita, što je ovo mjesto načinilo turističkim i nadaleko poznatim. »Prva saznanja o ljekovitosti Palićkog jezera počivaju na zapazanjima okolnog stanovništva«, napisao je **Gyula Szöllösi** u publikaciji *Jezero Palić odumiranje i sanacija* izdanoj 1973. godine, u vrijeme ispuštanja jezerske vode iz korita radi sanacije i izgradnje pročistača za otpadne vode odvođene iz grada. »Najvjerojatnije su ljudi koji žive

Na Palić povremeno slijeću labudovi

oko jezera prvi primijetili da voda i mulj blagotvorno djeluju kod nekih bolesti. Libetraut je 1780. predložio gradu Subotici da se jezerska voda ugrije i tako koristi kao u ljekovitim toplicama. Toplo kupatilo tada nije izgrađeno. Prema jednom zapisu iz 1810. godine jezerska voda se u to vrijeme nije upotrebljavala kao u toplicama. »U prvim desetljećima devetnaestog stoljeća, kako je ostalo zapisano u spomenutoj publikaciji, liječnik **Miler** u zapisima o ljekovitosti jezerske vode, između ostalog, iznosi iskustvo o liječenju jedne bolesnice na sljedeći način: »Zbog slanog okusa pila ju je bolesna žena pomiješanu s mlijekom 5 tjedana neprekidno, dnevno po 3-4 čaše; osim toga kupala se 3-4 puta tjedno u jezeru koje se ugrijalo na suncu, kada je to vrijeme dopuštalo.« Znaci oporavljanja kod te bolesnice, kao i kod ostalih bolesnika, bili su očevidni. Prema njegovom iskustvu, voda je najviše pomagala kod poremećaja probave, kod bolesti jetra i kod šuljeva. Prije izgradnje toplog kupatila, iznosi Szöllösi, postavljene su 1845. godine kade u nekoliko soba, a jezerska voda grijala se u jednom kotlu. Ovaj primitivni prethodnik toplog kupatila nije bio dugog vijeka. Prestao je raditi 1852., kada je započela izgradnja

kupatila, koje je već iduće godine proradilo, a dvije godine kasnije dobilo i stalnog liječnika **Petra Stojkovića**. U to vrijeme se ljekovitost jezerske vode objašnjavala bogatim sadržajem sode.

ČUVANJE JEZERA

Zanimljivo je na koji način je grad tada reagirao na sve što je moglo poremetiti ljekoviti status jezera: »Neki poduzimač sagrađio je 1855. vodenicu nedaleko od jezera na odvodnom kanalu Palić-Ludoš. Zbog povećanog ispuštanja slane jezerske vode, kao i slatke vode koja je priticala iz grada, prema tadašnjem mišljenju, ljekovitost jezerske vode postala je iz godine u godinu sve slabija. Na prijedlog stručnjaka gradsko vijeće je otkupilo tu vodenicu i zatvorilo odvodni jarak, tako da je jezerska voda ponovno povratila svoju ljekovitost.« Ili iz sljedećeg: »S posebnom pažnjom riješeno je pitanje kupanja djece na taj način što su na plaži postavljane košare za kupanje. Za ovim se ukazala naročita potreba kada je 1889. dovršen kružni nasip, uslijed čega je voda potisnuta i uklonjen plicak uz sjevernu obalu, gdje su se prvenstveno kupala djeca.«

Istraživačima, znanstvenicima, publicistima, stručnjacima

različitih specijalnosti i djelatnosti, Palić je oduvijek bio zanimljiv za ispitivanja i analize, jer je sastav vode kroz minula stoljeća mijenjan, a pogotovu od kako se čovjek u suvremenom dobu prekomjerno upleo u prirodne tokove. I u dalekoj prošlosti se događalo isušivanje jezera, moguće čak nekoliko puta, a posljednje je bilo sedamdesetih godina prošloga stoljeća ispuštanjem jezera u sanaciji nazvanoj pothvatom stoljeća, kada je korito očišćeno od mulja i izgrađen pročistač otpadnih voda. Ovom događaju prethodilo je zagađenje otpadnim vodama u kojoj je uništen sav životinjski, a dijelom i biljni svijet jezera. Jezeru je, naime, u modernom dobu zadana dvostruka funkcija: na jednom kraju prihvaća padaline i gradske otpadne vode, a na drugom izletnike koji u vrijeme ljetnih vrućina traže osvježanje. Neće utjecati na (ne)kvalitetu jezerske vode, ali je pokazatelj nebrizi nad vodenim blagom kada posluži i kao »kanta« za odlaganje praznih boca i ugrozi u kupanju one koji još svoje omiljeno jezero doživljavaju u najljepšim bojama i osvježavaju se u njemu, dok im je svaka druga turistička destinacija predaleko.

Katarina Korponaić

U TAVANKUTU ODRŽAN SVJETSKI KONGRES SLAME

Slama je naš univerzalni jezik

Tavankut je prošloga tjedna bio svjetsko sastajalište slamara i slamarstva, ljudi iz raznih dijelova svijeta koji su destljećima posvećeni izradi raznih predmeta, figura, ukrasa, slika od slame, među kojima su bili i vrsni dizajneri čiji su slamarski nakit i ukrasi prepoznati na svjetskim salonima mode, ali koji su i dobri poznavatelji, a nerijetko i uzgajivači rijetkih sorti žita koje brižljivo njeguju. Jeste li željeli saznati na koji je način slamarstvo prepoznato u svijetu, kako izgledaju čuvene engleske *corn dollies*, vidjeti bogato urešene krune i perlice ruskih slamarki, ekstravagantne šešire nagrađivane na pariškim salonima mode? Onda je Tavankut bio mjesto koje niste smjeli zaobići.

Svjetski kongres slame održava se po cijelom svijetu gdje postoji tradicija izrade predmeta, suvenira, nakita ili slika od slame, a njegovo održavanje ove godine u Tavankutu predstavlja priznanje lokalnim slamarkama za dugogodišnje njegovanje osobitog umjetničkog izraza u tehnici slame.

UPOZNATI DRUGAČIJE

»Nekolicina sudionika kongresa, koji je u Mađarskoj bio

Podržavamo ovu prekrasnu zajednicu da podijeli sa svijetom ono što radi. Uzbudjeni smo što smo tu, u prigodi da upoznamo nove prijatelje i podijelimo svoje znanje, kaže koordinator Morgyn Owen – Celli

organiziran 2000. godine, posjetila je tada našu koloniju, vidjeli su što naše slamarke rade od slame i izrazili su zanimanje da se jedan od budućih kongresa organizira upravo u Tavankutu. Polovicom prošle godine dobili samo ponudu od koordinatora **Morgyn Owen – Celli** iz Amerike da ove godine organiziramo Svjetski kongres slame i

tako smo već od siječnja u intenzivnim pripremama. Svim sudionicima, koji su pet dana boravili u Tavankutu, predstavili smo naše tehnike izrade, ali budući da neke tehnike i način na koji rade ostali sudionici našim slamarkama nisu poznati i dostupni, bilo je vrlo zanimljivo vidjeti način rada iz drugih država, pogotovo onih udaljenijih poput

Bjelorusije, Rusije, Amerike ili Kanade, gdje se također izrađuju predmeti ili suveniri od slame. Oni su sa sobom donijeli i njihovu slamu, odnosno njihove sorte, pa je i s te strane zanimljivo vidjeti od kojih se vrsta slame može napraviti određeno umjetničko djelo, upotrebnii predmet ili neki suvenir«, kaže **Ladislav Suknović**, predsjednik HKPD *Matija Gubec*, udruge koja je uz *Galeriju Prve kolonije naive u tehnici slame* bila organizator skupa.

Oko 40 sudionika iz Švicarske, Nizozemske, Engleske, Kanade, Amerike, Rusije, Ukrajine, Bjelorusije, Mađarske, Slovenije i Francuske, s domaćinima i organizatorima kongresa, u učionicama seoske škole *Matija Gubec* organizirali su radionice na kojima su izrađivali perlice, minijaturene slike od slame, ukrašavali kutijice i izrađivali čestitke i jaja od slame.

Svjetski kongres slame nema poseban organizacijski oblik, osim utoliko što su slamari već desetljećima unazad međusobno povezani upravo na način da se sastaju u različitim državama gdje se organiziraju ovi susreti. O susretima ih obavještava koordinator Morgyn, koji je sa svima u kontaktu, a od ove godine na listi tih kontakata naći će se i imena svih slamarki iz Tavankuta.

TRAŽIŠ HOBI?

Morgyn Owens-Celli je kustos Muzeja američke slamarske umjetnosti u Kaliforniji, slamarskom se umjetnošću bavi već 25 godina, a potječe iz obitelji u kojoj se već pet generacija njeguje takva umjetnost. Uzorci njegova rada su u stalnom postavu Smithsonian Institution, a također su i dvojica američkih predsjednika prikazala njegov rad u Bijeloj kući.

»Podržavamo ovu prekrasnu zajednicu da podijeli sa svijetom ono što radi. Uzbudeni smo što smo tu, u prigodi da upoznamo nove prijatelje i podijelimo svoje znanje. Slama je naš univerzalni jezik i svaka država ima svoj naglasak tog jezika, ali je svejedno i dalje to isti taj jezik, ta slamarska umjetnost koju svi dijelimo«, kaže Morgyn Owens-Celli. O slamarstvu u Americi

kaže kako se razlikuje od regije do regije i premda je Amerika mlada zemlja te uči i preuzima znanja od drugih, ipak je postojala izvorna slamarska umjetnost i prije nego što su Europljani došli u Ameriku. Tako su košare napravljene od slame osobenost u Pensilvaniji, a u Nova Engleska poznata je po šeširima od slame. Morgyn Owens-Celli kaže kako mu se u radu lokalnih slamarki dopada delikatnost i pipkavost tog rada, koji je pun sitnih detalja.

Larisa Gurzhiy iz Rusije, 20 godina je predavala rusku književnost, a onda je na jednom međunarodnom festivalu upoznala profesionalne slamare i od tada je, kako kaže, slama postala njena ljubav i dio njezine duše. Više ne predaje književnost nego drži slamarske radionice na kojima potiče polaznike da se ne plaše novih stvari i ideja. »Možete napraviti sve što želite,

to je moje iskustvo i sada to prenosim učenicima. Svi ljudi su braća, ali slamari su bliža braća, vole jedni druge i međusobno se pomažu. Ako tražiš hobi, dođi mi ćemo te naučiti«, poručila je Larisa Gurzhiy, izražavajući zahvalnost što je organiziran ovaj susret u Srbiji.

ZLATO MOG ŽIVOTA

Iz Nizozemske je došla **Diny Gerding**, kojoj je slamarstvo hobi već 35 godina. Budući da Nizozemska nema tradiciju slamarstva, s takvim se rukotvorinama prvi put susrela preko engleskih tradicionalnih predmeta, poput tzv. *corn dollies*, ali danas radi vlastite dizajne, prodaje rukotvorine putem svoje internetske stranice, te drži slamarske radionice u školama.

»Ne vole svi radove od slame, ali svi su zainteresirani

za priču o corn dolly i onda im uvijek ispričam kako su nekada ljudi pravili tu lutku za boga Asirisa kako bi imali dobru žetvu«, ispričala je Diny Gerding, te dodala kako je u Tavankutu vidjela mnogo zanimljivih stvari od kojih su joj se najviše svidjele slike.

Iz Nizozemske je i **Gineke Loman**, koja kaže kako voli plesti predmete od slame, a manje se bavi sjeckanjem i lijepljenjem, no ona dobar dio svog vremena posvećuje sijanju žita, te pripremi slame. »Bila sam već na nekoliko festivala u Rusiji, Ukrajini, Kanadi, Mađarskoj, tako da sam vidjela doista puno radova od slame, ali svaki put sam nanovo iznenađena ovim slikama, koje sam prvi put vidjela u Mađarskoj. Jako volim slamu, ona je zlato mog života«, kazala je Gineke Loman.

Izložba za kraj

U okviru programa posljednjeg dana Svjetskog kongresa slame, sudionici su u Galeriji Prve kolonije naive u tehnici slame izložili svoje radove, kojima su predstavili različite metode rada sa slamom kao materijalom. »Svjetski kongres slame je ključna manifestacija, odnosno ključni projekt oko kojega smo ove godine planirali sve naše programe i projekte. To je jedan od povijesnih događanja ne samo za našu udrugu nego i za Tavankut i za grad Suboticu, imajući u vidu ukupan broj sudionika, broj zemalja otkuda su ti sudionici došli te raznolikost tehnika izrade predmeta ili suvenira u tehnici slame. Bilo je divno gledati svu tu raskoš tehnika kojima se služe drugi narodi. Smatram kako je to vrhunac krune naše slamarske umjetnosti u Tavankutu i da je Tavankut zaslužio da se ovaj skup upravo održi u našem mjestu. Siguran sam da smo opravdali to povje-

renje koje nam je ukazano za organizaciju. Nama je ovo od iznimne važnosti, jer kako su i gosti sami rekli, sa sobom nose izuzetno dobre dojmove, koje će dalje prenijeti«, kazao je **Ladislav Suknović**, predsjednik HKPD *Matija Gubec*.

»Vrlo je važno reći kako smo cijeli planirani program ovoga skupa uspjeli realizirati, te da su u tome programu gosti vrlo rado sudjelovali. Naglasak skupa jest

bio na prezenaciji rada, no tijekom ovih nekoliko dana gosti su nam se predstavili i video prezentacijama. Tako smo na ovaj način upoznali slamarstvo u Francuskoj, Sloveniji, Ukrajini, a predstavili smo i slamarstvo iz Tavankuta prezentacijom filmova **Ive Škrabala** *Slamarke divojke*, te **Branka Ištvančića** *Od zrna do slike*. Reakcije sudionika skupa na strukturu programa koji smo postavili je izuzetno pozi-

tivan, te doista možemo kazati kako je skup uspješno privržen kraju, a da su gosti iz SAD, Kanade, Francuske, Engleske, Švicarske, Ukrajine, Bjelorusije, Rusije, Nizozemske, Slovenije i Mađarske svojim kućama otišli zadovoljni«, rekla je jedna od organizatorica kongresa **Ljubica Vuković-Dulić**, predsjednica Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame.

I. D.

MEĐUNARODNI SKUP DRUŠTAVA MATIJA GUBEC U TAVANKUTU

Razigrani i raspjevani Gupčevi

Sada već tradicionalni skup društava iz triju država – Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije – koji nose naziv *Matija Gubec*, ove je godine održan u Tavankutu. Drugi put kao domaćini Tavankučani su 12. srpnja organizirali dvaneesti susret ovih društava, a u okviru programa otvorenja Etno salaša Balažević i Svjetskog kongresa slame. Predsjednik tavankutskog društva **Ladislav Suknović** povodom ovih susreta naglasio je: »Prijavili smo se da bismo našim dragim gostima pokazali svu raskoš i bogatstvo što Tavankut ima, a prigodom otvorenja Etno salaša Balažević. Ono što smo konstatareli je da su ovi susreti izuzetno značajni, što potvrđuje 12 godina susretanja za redom, jer imati jedan projekt ovog tipa je od velikog značaja za cijelu regiju, kao i za hrvatsku zajednicu općenito. Plan i cilj jest da se ova mreža kulturno-umjetničkih društava iskoristi, kroz određenu projektnu suradnju, prvenstveno na regionalnom planu, gdje bi društva iz Hrvatske, imajući u vidu njihovo iskustvo u pristupnim IPA fondovima, bila kotač u projektnim aktivnostima. Mislim da bi mogli pomoći nama koji smo iz Vojvodine, tu prvenstveno mislim na Rumu i Tavankut, te društvu iz Bosne i Hercegovine koje također djeluje u teškim uvjetima. Činjenica je da su susreti opravdali svoju bitnost, a s druge strane je sada na svima nama, predstavnicima i članovima ovih institucija, da unaprijedimo našu surad-

nju. Društva pod nazivom *Matija Gubec* iz Hrvatske su došla iz Zagreba, Gornje Stubice, Slavenskog Kobaša, Donjeg Miholjca, Sotina i Ilače, iz Bosne i Hercegovine iz Bakovića kod Fojnice, te s područja Vojvodine iz Rume i Tavankuta. Domaćin idućih susreta 2015. godine bit će Slavonski Kobaš, a 2016. društvo iz Bakovića.

I. D.

Sotin

Gornja Stubica

TJEDAN U BAČKOJ

Reciklaža

Privukao mi je ovih dana pozornost prilog na televiziji o tomu kako je Srbija posljednja u Europi po reciklaži otpada (e, da je samo u tomu posljednja) i kako se čak 80 posto recikliranog papira koji se koristi kod nas u proizvodnji – uvozi. Nije da ne vjerujem u ono što je rečeno, ali nekako mislim – i nije baš tako. Možda nismo vodeći u reciklaži papira, stakla ili kućanske tehnike, ali u jednom sigurno jesmo – u reciklaži političara. Posljednji zorni primjer za to, koji mi je zapravo i dao ideju za ovotjedni komentar, je mladi somborski političar, donedavno perjanica mladih demokrata, a sada gle čuda, ne samo da je promijenio stranku, već je ekspresno u novoj stranci dobio i novu dužnost i to potpredsjednika pokrajinskog odbora mladeži. Ima takvih primjera reciklaže iliti razvojnog političkog puta kroz nekoliko stranaka još, pa eto ideje za unosan izvozni biznis. Jer, u toj Europi nema što ne recikliraju, ali mislim da je reciklaža političara ipak naš izum.

Slušam ovih dana kako je u somborskim javnim poduzećima problem veliki broj zaposlenih i nekontrolirano upošljavanje do stupanja na snagu Zakona o zabrani zapošljavanja u javnom sektoru. Kažu ovi novopostavljeni kako je puno ljudi u javnim poduzećima dobilo rješenja o stalnom zaposlenju i da se ni najmanje nije vodilo računa o potrebama posla, te da je kadrovska struktura neadekvatna. Nekako čitam između redova i pitam se – nije li to uvod u nova zapošljavanja, onih s adekvatnom stručnošću, kojih eto sada nedostaje? Bojim se samo da ta adekvantna stručnost ne bude, umjesto diplome, stranačka iskaznica. Uostalom, kao i godinama unazad.

Čitam ovih dana na famoznim društvenim mrežama kako je unuk predsjednika jedne Somboru susjedne općine proglašen za najboljeg kuhara paprikaša na manifestaciji koju je ista ta općina organizirala. Sjetilo me to i na *Somborski kotlič* od prije desetak godina kada je za najbolju kuharicu proglašena tada nautjecajnija političarka u Somboru. Ne sumnjam u njihove kulinarske sposobnosti, ali... Kada ćemo više prevladati da su manifestacije plaćene iz proračuna zarad naše osobne promocije? Pa i u nagradnim igrama koje organiziraju mediji, trgovački lanci, robni proizvođači, automatski ste diskvalificirani ukoliko imate bilo kakve veze s organizatorom nagradne igre.

I za kraj, malo ljepša tema. Počelo je *Somborsko ljeto*. Svaki dan ponešto za svakoga. Sutra je promocija Dužionice. Nadam se samo da neće proći bez onih koji ove godine organiziraju 80. po redu Dužionicu.

Z. Vasiljević

Ilača

Bakovići

Tavankut

Ruma

ŽETVA U SRIJEMU

Manji prinosi – cijena nepoznata

Poljoprivrednici iz cijelog Srijema dijele slično mišljenje i smatraju da je za njih pogubno što se iz godine u godinu ne zna otkupna cijena

stava i 9 zadružnih. Prinosi su nešto bolji na oranicama koje obrađuju zadruge, a lošiji kod privatnih gazdinstava. Globalno, prinos je nešto slabiji nego što je bio prošle godine, ali ne u tolikoj mjeri da bi poljoprivrednici bili u gubitku«, istaknuo je **Sava Mihajlović** iz Ureda za poljoprivredu općine Šid. U priprema za ovogodišnju žetvu aktivno je sudjelovao i Vatrogasni savez općine Šid, a još uvijek su stalno

U skoro svim mjestima u Srijemu žetva je u punom jeku. Na teritoriju rumske općine pšenica se skida s 9100 hektara, dok je pod ječmom 1000 hektara oranica a pod tritikalom svega 460 hektara. Proteklog tjedna skinuto je više od 50 posto pšenice i više od 90 posto ječma. Prema podacima Srijemske gospodarske komore do sada je na teritoriju cijelog Srijema požnjeveno svega nešto više od 26 posto od ukupno zasijanih površina, a prosječan prinos je 4,4 tone po hektaru. Najslabiji prinosi su u općinama Irig i Pećinci, oko 3,5 tone po hektaru. Ovogodišnji prinos pšenice je u odnosu na prošlu godinu umanjen za nekih 15 posto. Oni poljoprivrednici koji nisu prskali pšenicu protiv bolesti, imaju i manje prinose. Na teritoriju grada Srijemska Mitrovica zasijano je 13.265 hektara, a požnjeveno je svega 3230 hektara. Nestabilno vrijeme i vlažna zemlja omeli su kontinuiranu žetvu na rumskim atarima.

Kombajnerima to ponekad i »ide na ruku« jer tijekom kraćih pauza stignu izvršiti sitne popravke na mehanizaciji. Poljoprivrednici uglavnom govore da su ove godine žitna hrđa i svibanjske padaline umanjile rod, a povećane troškove proizvodnje uvjetovalo je i višestruko tretiranje protiv bolesti. Ipak, najveći problem je i dalje nepoznata cijena. Prema podacima Poljoprivredne stručne službe u Rumi prosječan prinos na teritoriju rumske općine bio je 5 tona po hektaru. Najveći prinosi se ove godine očekuju u sjevernom dijelu općine, dok su oni niži kako se ide prema južnim dijelovima.

ŽETVA PRI KRAJU U ŠIDSKOJ OPĆINI

Prema podacima koje smo dobili u Uredu za poljoprivredu općine Šid, na ukupnoj površini od 592 hektara poljoprivrednih poduzeća i zadruga i individualnih gazdinstava, ukupno ostvarena proizvodnja pšenice

iznosi 19.496 tona, dok je na površini od 320 hektara na individualnim gazdinstvima ostvarena proizvodnja ozimog ječma od 1306 tona: »Što se pšenice tiče, žetva je obavljena na 4609 hektara i ostalo je još oko 30 hektara da se uradi i očekuje se da će to biti završeno do kraja tjedna. Prinosi pšenice je 4,2 tone po hektaru, dok je prinos ječma oko 4 tone. Žetva za sada teče u najboljem redu, u žetvi je oko 150 kombajna privatnih gazdin-

Sava Mihajlović

Nebojša Subotić

dežurni dragovoljci u naseljenim mjestima Erdeviku i Jameni. Prema planu aktivnosti članovi Vatrogasnog saveza sudjelovali su u radu komisije za tehnički pregled kombajna u svim naseljenim mjestima šidske općine: »Potvrdu o tehničkoj ispravnosti dobila su 163 kombajna, uključujući i 18 u Jameni, koji su angažirani na skidanju preostalih usjeva koje nije uništio poplavni val rijeke Save. Članovi Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Šidu vršili su servisiranje vatrogasnih aparata za kombajne i traktore u Šidu, a bili su nazočni i na terenu«, izjavio je **Nebojša Subotić**, tajnik Vatrogasnog saveza općine Šid.

IGRE

Novac dobiven poslije žetve pšenice je jedan od prvih prilika novca poljoprivrednim proizvođačima s njive, pa uglavnom mnogi teže prodati dio ili cijeli urod i dobiti novac. Zato skladištari izlaze s niskom otkupnom cijenom pšenice u tijeku žetve, pa je možda bolje da poljoprivrednici ipak pričekaju s prodajom.

NEZADOVOLJNI PRINOSOM I NEODREĐENOM CIJENOM

Poljoprivrednici iz cijelog Srijema dijele slično mišljenje i smatraju da je za njih pogubno što se iz godi-

Josip Pavlović

ne u godinu ne zna otkupna cijena. Uglavnom govore da bi im puno značilo i kada bi se barem nekoliko dana pred žetvu znalo koliko će ona vrijediti: »Prinosi su u odnosu na prošlu godinu umanjeni za nekih 6 posto. Po jutru zemlje prinosi su mi 5,5 tona, dok je prošle godine prinos bio 6 tona po jutru zemlje. Na manji

prinos svakako su utjecale prekomjerne kiše koje su prouzrokovale pojavu bolesti na listu (pepelnica). Ne mogu reći da sam zadovoljan, daleko od toga, a svoju proizvodnju bih isplatio ukoliko cijena ne bi bila niža od 20 dinara. Jer rijetko se desi da ostane neki dinar kako bi kupili neko radilo i osuvremenili svoj rad, a u ovakvoj situaciji danas, svi ostali u žetvi zarađuju mnogo više nego sami proizvođači«, kaže **Josip Pavlović**, poljoprivrednik iz Šida. Poljoprivrednici iz ostalih dijelova Srijema također dijele mišljenje da nije dobro što se prvo čeka da se pšenica skine pa se tek poslije toga formira cijena. Većina njih će svoju pšenicu odmah predati u zadrugu, u silos, kako bi odužili prethodne dugove i da bi je dalje skladištili ili uzeli novca koliko im je dovoljno. Prema informacijama iz Srijemske gospodarske komore saznajemo da još uvijek nije poznata točna otkupna cijena pšenice: »Skladištari još nisu izašli sa službenom cijenom, već samo uvjetima smještaja. Cijenu očekujemo po okončanju kampanje. Priča se o cijeni od 16,5 dinara po kilogramu. Proizvođači bi mogli da se dogovore za cijenu od 20 dinara po kilogramu, kojom bi pokrili troškove proizvodnje i imali minimalnu zaradu. Troškovi proizvodnje pšenice su povećani zbog zaštite ove kulture od bolesti i štetočina, jer je bio izuzetno jak napad lisne hrđe, fuzarijuma i glodara, a zaštita od njih dosta košta«, ističe **Vladimir Vlaović**, generalni tajnik Srijemske gospodarske komore.

Generalna ocjena mnogih je da su ove godine ozime kulture podbacile, ali ističu da kukuruz, soja, repa i sunčokret za sada izgledaju dobro. Ono čemu se nadaju je to da vegetaciju neće usporiti suša i da će prinosi tih kultura biti mnogo bolji.

Suzana Darabašić

Natječaj

SRIJEMSKA MITROVICA – Humanitarna udruga Prijatelji iz Srijemske Mitrovice, promovirala je natječaj za financiranje omladinskih projekata, s ciljem da se potakne aktivizam i volonterizam kod mladih u okviru programa *Mladi su zakon*. Natječaj je otvoren do 25. srpnja, a neke od tema su solidarnost i humanost, zaštita životnog okoliša, međugradska suradnja, kao i zdravi i sigurni stilovi života. Na spomenuti natječaj mogu se prijaviti udruge mladih i neformalne grupe mladih, sastavljene od najmanje pet članova.

S. D.

TJEDAN U SRIJEMU

Školovati se ili ne?

Prateći prethodnog tjedna događaje na političkoj sceni, ali i sudjelujući u razgovorima s majkama budućih srednjoškolaca, zapitala sam se koliko danas vrijedi diploma i čemu sav taj trud prvo oko polaganja prijemnih ispita, a kasnije tijekom studiranja. Da me netko pogrešno ne bi razumio, naravno da sam za to da djeca trebaju raditi na sebi, učiti, obrazovati se kako bi jednog dana postali akademski građani, ali kako u ovoj državi opstati i ostati i dalje napredovati, kada je očigledno da se rad i trud danas najmanje cijene? Na razmišljanje o ovoj temi ponukao me razgovor s prijateljicom čije je dijete poslije polaganja prijemnog ispita za upis u srednju školu došlo kući plačući. Radi se o savjesnom djetetu koje se za ispit danonoćno spremalo, da bi došavši na ispit shvatilo da je najmanje takve djece i da je većina prepisivala. Kako takvo dijete posavjetovati i stimulirati da i dalje nastavi učiti, kada već u svojoj petnaestoj godini shvaća da je trud na toliko niskoj cijeni. U Šidu, gdje od dvije srednje škole već više od 50 godina radi Gimnazija, ove godine otvorena su samo dva odjela općeg smjera. Ta ustanova nadaleko je poznata po dobrim profesorima i brojne generacije iz Gimnazije danas su izučile visoke škole. Ono što buni mnoge i zbog čega danas ta ustanova gubi na svom značaju, jest činjenica da se u nju ove godine, a sve kako bi privukli veći broj učenika, upisuju djeca s daleko nižim prosjekom ocjena nego što je to slučaj u ostalim gradovima. Pa se onda učenici vode time da ne moraju ništa učiti, jer sa samo nešto više bodova, zajedno s prosjekom ocjena, mogu upisati Gimnaziju u Šidu. Pitam se kuda to vodi? Je li kasnije teže roditeljima ili profesorima, ili pak djeci koja moraju redovito učiti, a nisu na to naviknuti, kako bi svladali predviđene oblasti. Sjednica lokalnog parlamenta općine Šid upravo je bila primjer kako danas obrazovani ljudi, intelektualci, nisu više pogodni niti na političkoj sceni, pa se na njihova mjesta biraju oni s nižim obrazovanjem. Je li to zbog lakše manipulacije ili nečeg drugog – ne znam, samo znam da su se danas uloge dosta promijenile i da je, nažalost, na višim pozicijama, odnosno na pozicijama pretpostavljenih, danas više onih s nižim obrazovanjem, dok su njihovi radnici oni s višim školama, jer se u ovim vremenima ne može birati, pa su pojedinci iz straha za egzistenciju izgubili svoj ponos. I pokraj svega navedenog, ipak ću ostati pri odluci da ću se svim silama truditi da svojoj djeci omogućim da steknu diplomu, ukoliko to budu željeli, uz inzistiranje da usavrše strane jezike, jer tko zna kuda ide ovaj svijet!

S. Darabašić

JELENA I LUKA MAROSIUK, ODVJETNICA I NJEZIN NASLJEDNIK

Pravnička obitelj

Počelo je sa slaganjem fascikli i tipkanjem, a danas već mater i sin zajedno rade na predmetima

Kada su oba roditelja pravnici, a u obitelji ima više djece, vrlo je velika vjerojatnoća kako će barem jedno dijete odabrati pravni fakultet u svom akademskom izboru. Mlađi sin **Jelene Ć. M. Marosiuk** i **Zlatka Marosiuka**, **Luka Marosiuk**, sada je student master studija na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu i u budućnosti se namjerava, poput svoje matere, baviti odvjetništvom.

IZMEĐU PSIHOLOGIJE I PRAVA

Sve do četvrtog razreda Gimnazije odvjetnica Jelena Ć. M. Marosiuk se dvoumila između studija psihologije i prava, a onda su njezini roditelji rekli kako bi ipak bilo bolje da to bude pravo. Djelomičan utjecaj su imali i djed-stric **Ico Malagurski** i kum na krštenju **Lazar Matijević**, glasoviti subotički pravnici, i više dileme nije bilo.

»Pravni fakultet sam studirala i završila u Novom Sadu i gledajući danas na studentske dane mogu reći kako nisam imala nikakvih problema u svezi s učenjem i svladavanjem pravnog gradiva i kako nisam pogriješila prilikom akademskog izbora. Na koncu, u svojoj suštini pravo i psihologija se često susreću i prepliću, jer baviti se odvjetništvom

iziskuje i poznavanje psihologije ljudi s kojima neposredno radiš. Po završetku studija zaposlila sam se u Kemijskoj industriji *Zorka* i nepunih šest godina radila na poslovima zastupanja, no moja finalna pravnička želja je bila rad u pravosuđu. Konkurirala sam za mjesto sutkinje i 1984. godine sam izabrana. Sljedeće tri godine sam radila iz izvanparničnom odjelu, a nakon povratka s porodijskog dopusta, sam prešla na »parnicu« i radila sve do 2000. godine, kada sam poslije šesnaest godina napustila Sud i otvorila odvjetnički ured«, u kraćim crtama je odvjetnica Jelena Ć. M. Marosiuk pojasnila svoj pravnički put. Naša sugovornica je tijekom svoje bogate pravničke karijere imala prilike biti s obje strane sudačkog pulta, a kako ih, danas nakon dugogodišnjeg sudačkog i odvjetničkog staža, ocjenjuje iz osobne perspektive:

»Odvjetništvo je zanimljivije, jer ste u mogućnosti praktično sagledati život i aspekte pravne znanosti u odnosu na njega u punom smislu riječi, dok ste u poziciji suca limitirani striktnim provođenjem pravnih normi«.

OD »MENADŽERA« DO PRAVNIKA

»Završio sam Osnovnu školu *Kizur Istvan* u Subotici, a potom upisao i završio Gimnaziju *Svetozar Marković*. Kao i svako

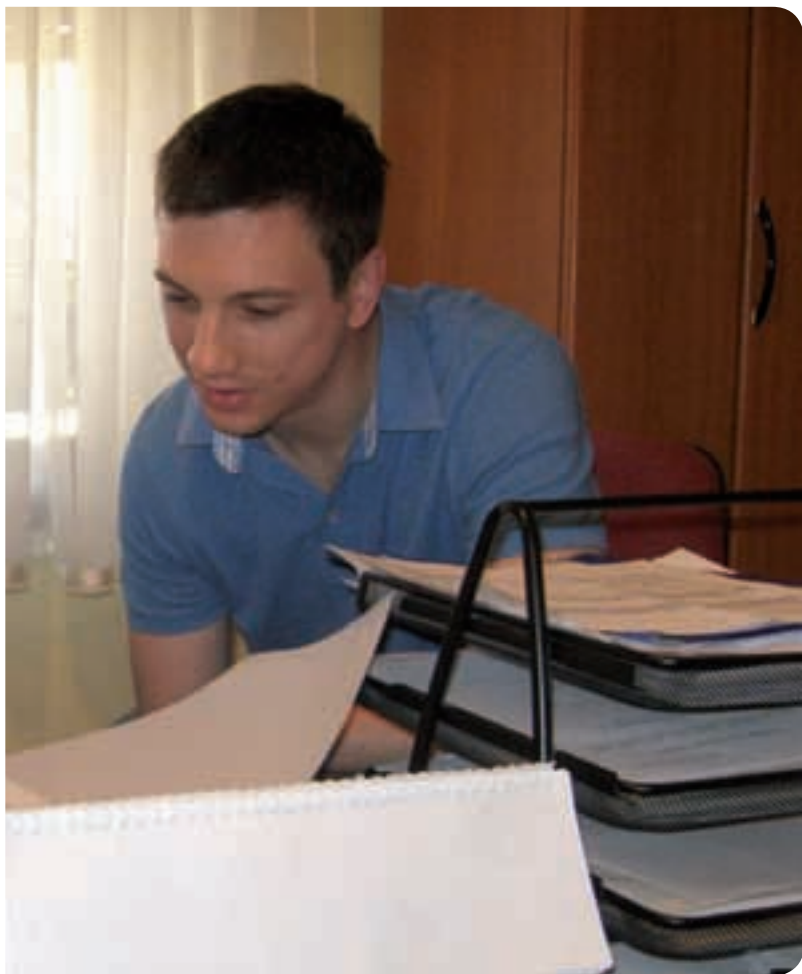

dijete, tijekom školovanja u svojoj glavi sam izmijenjao sijaset zanimanja, želio sam svašta, od liječnika preko vozača do pisca. Ipak, u osamnaestoj godini, kada sam trebao odlučiti se koji ću fakultet upisati, postojale su dvije opcije – pravo ili svjetska književnost. Moji roditelji, iako oboje pravnici, nisu vršili pritisak što da odaberem. Ipak, od malih nogu sam slušao o sudu, predmetima, zakonima i igrao se suca i okrivljenog sa svojim bratom. U konačnoj odluci što odabrati pomogle su mi moja razredna i profesorica srpskog jezika i književnosti **Borjana Bolić Gavrilov** i sad već profesorica naše Gimnazije **Mira Štetić**. Također, jedan od ključnih faktora bilo je i to što sam se u to vrijeme bavio košarkom i zamišljao kako ću jednog dana postati košarkaški menadžer, pa da će mi kao jedno od osnovnih znanja trebati i ugovorno pravo. Igrajući se košarkaškog menadžera napisao sam i svoj prvi ugovor i tako, možda sebi na prvi korak i nesvjesno,

odabrao pravo. Pitanje gdje se nije ni postavljalo, jer sam kao veliki navijač *Partizana* još od 16. godine dolazio dva puta tjedno gledati *Partizan* u Euroligi, a i moj stariji brat je u to vrijeme studirao kostimografiju u Beogradu. Njemu posebno hvala, jer se potrudio da imam uvijek sve čisto, izglacano i skuhanu i da mi niti u jednom trenutku ništa *ne zafali*. Sada kada razmišljam ponovno o tome smatram kako je to bio odličan potez, kako zbog samog studiranja, tako i zbog toga što mi sada bavljenje pravom djeluje mnogo zanimljivije nego bilo koja opcija koju bi mi ponudila književnost i veoma sam zahvalan na tome svojim roditeljima i gimnazijskim profesorima«, otkrio nam je svoju pravničku istinu Jelenin mlađi sin Luka Marosiuk.

BUDUĆNOST U ODVJETNIŠTVU

Nakon maturiranja otišao sam polagati prijamni na

Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. To ljeto, nakon što sam saznao da sam upisao željeni fakultet, do prvog listopada i početka studija mi je ostalo u sjećanju kao jedno od najljepših ljeta u mom životu. Prva godina na fakultetu mi je prošla izuzetno brzo jer sam uplašen da neću položiti niti jedan ispit većinu vremena provodio u čitaoni fakulteta. Tijekom studiranja su mi omiljeni predmeti bili obligacije i trgovačko pravo, a možda mi je najteže padalo međunarodno javno pravo, jer sam ga doživljavao više kao političku kategoriju, a ne kao pravo. Kroz studije sam shvatio kako me najviše zanima privredno pravo i zato sam po diplomiranju upisao master studije iz kompanijskog prava. Želio bih da se dalje u pravu bavim odvjetništvom, prije nego da budem sudac. Smatram da pravnik u odvjetništvu ima više slobode, dok samo odvjetništvo ima i tu neku sportsku, navijačku draž. S majkom sam radio u njezinom odvjetničkom uredu, praktički od

momenta kada ga je i otvorila. U početku se to svodilo na slaganje predmeta i tipkanje dok ona diktira, a kako sam postajao stariji i učio prava na fakultetu, poslovi su postajali složeniji. To što imam roditelje pravnike, bila je jedna od najboljih stvari tijekom studiranja, jer sam imao potpuni uvid što je to što učim u teoriji zapravo u praksi. Rad s majkom u kancelariji ima puno prednosti, pogotovo što mi ona dozvoljava da radim i najsloženije predmete, a i dopušta da radim kada hoću i koliko hoću, naravno u okviru sudskih rokova.

U daljnjoj karijeri bih se više želio baviti odvjetništvom u Beogradu, jer mi se cijeli život prebacio u glavni grad, počevši od utakmica, prijatelja, djevojke, pa do master studija. Ipak, dobro je što imam tu sigurnost da se, ako u Beogradu nešto ne bude dobro, imam gdje vratiti i da to bude nešto dobro, nasmijao se budući beogradski ili subotički odvjetnik Luka Marosiuk.

Dražen Prčić

Temeljem članka 24 stavak 1. i 2. Zakona o radu (Sl. glasnik RS, br. 24/05 i 61/05), temeljem članka 1, 2 i 12. Odluke o osnivanju *Danilo Kiš – fondacije za omladinsku kulturu i stvaralaštvo* (Službeni list Općine Subotica, broj 9/2005 i Službeni list Grada Subotice, broj 26/2009, 27/2009, 62/2011, 10/2013) te Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta donijetog 14.07.2014. godine na Devetoj sjednici Upravnog odbora, Upravni odbor Fondacije *Danilo Kiš* za omladinsku kulturu i stvaralaštvo, Park Ferenca Rajhla 12a, 24000 Subotica, na Desetoj sjednici Upravnog odbora, održanoj dana 14.07.2014. godine donosi:

ODLUKU

o raspisivanju javnog natječaja na mjesto

RAVNATELJA

Uvjeti:

- VI. ili VII. stupanj stručne спреме
- pet godina radnog iskustva
- znanje stranog jezika
- rad na računalu
- organizacijske sposobnosti
- iskustvo u radu u području kulture ili medija

Kandidat se bira na mandatni period od četiri godine.

U prijavi je potrebno poslati životopis, preslik diplome i važeću osobnu iskaznicu.

Natječaj je otvoren od 18. do 26. srpnja 2014. godine. Bit će objavljen u tiskanim medijima na tri jezika (*Subotičke novine*, *Hrvatska riječ* i *Magyar Szó*), a prijave se šalju isključivo preporučenom poštom na adresu Fondacije: *Danilo Kiš – fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo*, Park Ferenca Rajhla 12a, 24000 Subotica, s naznakom Za javni natječaj.

Izlaz

Nastao kao izraz bunta mladih, u prvom redu studenata, protiv tadašnjeg vladajućeg establišmenta (riječ »exit« u prijevodu s engleskog znači »izlaz«), prvi je Exit održan 2000. godine. Trajao je 100 dana, od srpnja do rujna, a u okviru njega održan je niz akademskih događaja, koncerata i performansa s izraženim antirežimskim porukama.

Već sljedeće godine *Exit* se seli na Petrovaradinsku tvrđavu i usmjerava ka konceptu ljetnog glazbenog festivala. Ostalo je, kako se kaže, povijest. Naime, *Exit* je danas najveći glazbeni festival u jugoistočnoj Europi; godinama se nalazio u samom vrhu liste europskih festivala, što je dakako utjecalo da u siječnju bude ovjenčan prestižnom nagradom za najbolji veliki europski festival u 2013. godini.

Iako i dalje provodi kampanje vezane za podizanje svijesti o različitim društvenim pitanjima, ovaj festival sve više djeluje u sferi onoga što nazivamo »industrija zabave«. To, prema mišljenju jednog dijela stručne javnosti, izravno utječe i na program, te izbor gostujućih glazbenika: primat je na masovnosti, koja za posljedicu ima dovodenje pop zvijezda, a manje onih izvođača čija glazba nije na prvu loptu i koja oslikava aktualna istraživanja na području autorske popularne glazbe. Premda je zabava veoma važa, donekle i ključan segment za ciljnu skupinu koja posjećuje ovakve festivale, važno je održati »balans« u programskoj koncepciji, ne sklizavajući u populizam koji se manifestira kroz udovoljavanje ukusu što šireg sloja publike.

S druge strane, nesporno je da festival svakoga ljeta donosi dašak »velikog svijeta« u našu sredinu, što ima višestruke beneficije. Jedan je ugledni britanski list ocijenio kako su na promidžbi Srbije festival *Exit* i **Novak Đoković** uradili više nego da je Srbija u marketinške svrhe utrošila svoj kompletan proračun. Prema procjenama organizatora, *Exit* je brend koji Srbiji i Novom Sadu godišnje donosi 15 milijuna eura prihoda. Drugi beneficij, kojega je teško izračunati, je promidžba Srbije, a koja je, kako navode, dala i daje izvanredne rezultate.

U tom smislu *Exit* još uvijek prestavlja svojevršni, makar i četverodnevni »izlaz«: za domaću publiku da uhvati korak s globalnim glazbenim događanjima, kao i da upozna svoje vršnjake iz raznih krajeva svijeta, a za ljude iz turizma i srodnih djelatnosti da zarade koji dinar više u ovim ekonomski neizvjesnim vremenima.

D. B. P.

TREĆI BROJ ČASOPISA ZA KNJIŽEVNOST I UMJETNOST NOVA RIJEČ

Tematski blok o Matošu

Izišao je prvi ovogodišnji broj, a treći u nizu, časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ* u sunakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU *Hrvatska riječ*, za razdoblje proljeće – ljeto 2014.

Uredništvo časopisa na čelu s glavnim urednikom **Tomislavom Žigmanovim** otvara ovaj broj *Nove riječi* tematskim blokom naslovljenim »Naš suvremenik Matoš« o kojem pišu **Zoran Kravar**, **Dubravka Oraić Tolić**, **Jasna Melvinger**, **Vojislav Sekelj**, **Mirko Sebić**, **Tomislav Žigmanov** i **Nevena Mlinko**, o stotoj obljetnici smrti velikoga hrvatskog književnika **Antuna Gustava Matoša** (1873.-1914.).

U bloku *Pjesnički glasovi iz Srijema* predstavljeni su pjesnici **Ivan Balenović**, **Marija Lovrić**, **Jasna Melvinger**, **Marko Kljajić**, **Mila Markov-Španović** i **Mato Groznica**. **Žarko Paić** u tekstu *Veliko dijete i njegovi dvojnici* govori o »znakovima i tragovima u Krležinom *Djetinjstvu u Agramu 1902.-1903.*« a u bloku *Studije iz hrvatske književnosti*.

»Kritička čitanja književnoga nasljeđa« uključuju dva teksta: »Samozatajna poezija Stanislava Prepreka« **Željke Zelić** i »Identitetske sastavnice i slike svijeta Bunjevaca(=k)a u tri pripovijetke Veljka Petrovića« **Tomislava Žigmanova**.

U ovom se broju časopisa pojavljuje i novi blok »Kazališna praksa Hrvata u

Vojvodini« u kojem je riječ o predstavi »Bunjevački blues« o kojoj pišu **Mira Muhoberac**, **Sanja Nikčević** i **Zvezdana Balić**.

»(Re)afirmacija kulturne baštine« je zanimljiv prilog o glazbenoj umjetnosti te kulturi i kulturnim praksama, a uvrštena su dva teksta, »Franjo Štefanović – kralj dječje opera« – (o 90. obljetnici smrti) **Petra Pifata** i »Bunjevački Put križa – jedan model promišljanja kulturne baštine« **Ljubice Vuković Dulić**.

Nastavljajući prikaz »Hrvatskog nakladništva u nultom desetljeću«, **Neven Ušumović** predstavlja odabrane knjige u tekstu »Godina 2001.«.

U cjelini »Čitanja književne produkcije« čitatelji će naći prikaze i recenzije deset književnih djela čiji su autori stalni suradnici časopisa. Broj završava Kulturnim dokumentarijem (prosinac – svibanj 2014.) koji je zabilježila **Bernadica Ivanković**. Ovaj broj ima 224 stranice, a može se nabaviti kod nakladnika.

(www.zkvh.org.rs)

Berežani gostovali u Petrijevcima

BEREG – HKPD *Silvije Strahimir Kranjčević* iz Berega gostovao je prošlog vikenda u Petrijevcima na manifestaciji »Petrijevačke žetvene svečanosti«, koje su održane po 20. put. *Kranjčević* je prikazao bereški žetveni običaj, s plesovima i pjesmama. Berežanima je ovo bilo treće gostovanje na toj petrijevačkoj manifestaciji.

Z. V.

Nova publikacija o Dužijanci

SUBOTICA – U nakladi Udruga bunjevačkih Hrvata *Dužijanica* iz Subotice izašla je publikacija *Dužijanica je zahvala Bogu i pohvala čovjeku* autora **Laze Vojnića Hajduka**. Autor u ovoj brošuri predstavlja temeljne postavke razvojnog programa Dužijance, te donosi informacije o svim manifestacijama koje se održavaju u sklopu žetvene svečanosti bunjevačkih Hrvata.

Dr. sc. **Andrija Anišić** u predgovoru navodi kako ova brošura želi biti potvrda prošlosti i sadašnjosti Dužijance, kao i pogled u njezinu budućnost. »Vjerujemo da će onima koji ovaj običaj ne poznaju, pomoći da ga upoznaju. Da će biti podsjetnik onima koji su na Dužijancu već pomalo i zaboravili i da će biti nadahnuće mlađim generacijama da gradeći na prošlosti, živeći njezin sadašnji trenutak, učine Dužijancu još ljepšom i sadržajnijom. Napose, da je učine prepoznatljivim znakom našeg narodnog identiteta i naše sloge i ponosa«, zapisao je Anišić.

U brošuri se također možete upoznati i sa Statutom te Osnivačkim aktom UBH *Dužijanica*.

Dvadeset godina od prvoga broja Žiga

SUBOTICA – Tribina pod nazivom *Dvadeset godina od prvoga broja Žiga – dvadeset godina neovisnog novinarstva na hrvatskome u Vojvodini* bit će održana u utorak, 22. srpnja, s početkom u 19 sati u dvorištu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Sudjeluju: **Vojislav Sekelj**, osnivač i glavni i odgovorni urednik *Žiga*, **Zlatko Romić**, član Uredništva, novinar, **Dorđe Dragojlović**, suradnik, novinar i **Tomislav Žigmanov**, član Uredništva, glavni i odgovorni urednik (br. 82-95).

Prvi broj subotičkog dvotjednika *Žig* izašao je 16. srpnja 1994. godine.

Slikari Cro Art-a u Martonošu

SUBOTICA – Slikari HLU *Cro Art* sa svojim kolegama iz Kanjiže bili su prošle subote gosti ribolovačkog kluba »Šaran« iz Martonoša. Bio je to četvrti susret ribolovaca i slikara, koje je i ovoga puta okupila zajednička ljubav prema rijeci Tisi i njezinim obalama. Ovoga puta domaćini su organizirali posjet Etno-kući u Martonošu, gde su se umjetnici mogli upoznati s načinom života seoskih ribarskih obitelji u prošlosti.

Prijavljivanje za sudjelovanje u aranžiranju izloga

SUBOTICA – I ove će godine u okviru Dužijance u Subotici biti održano natjecanje aranžera izloga, što podrazumijeva opremanje izloga u duhu žetvenih svečanosti. Svi koji žele sudjelovati trebaju se prijaviti u ured Dužijance na broj telefona 024/555-589; **Nedeljki Šarčević** na telefon 064/97-38-601 ili **Jeleni Piuković** na telefon 063/85-01-790, radi daljnjih obavijesti.

Najbolja aranžerska ostvarenja bit će proglašena i nagrađena nekoliko dana prije središnje svečanosti Dužijance.

Natječaj za sufinanciranje poljoprivrednih manifestacija

NOVI SAD – Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu raspisalo je natječaj za sufinanciranje manifestacija u ovoj godini. Predmet natječaja je dodjela poticajnih sredstava kojima će se sufinancirati potpora organiziranja tradicionalnih manifestacija u 2014. godini, u cilju jačanja i podizanja kapaciteta ruralne sredine, povezivanje poljoprivrednika, promidžba ruralne sredine i poljoprivrednih proizvoda radi boljeg pozicioniranja na tržištu. Ukupan iznos sredstava namijenjen za podršku organizatorima manifestacija iznosi 11 milijuna dinara. Natječaj je otvoren do 31. srpnja.

Radi poticanja suvremenog književnog stvaralaštva na hrvatskom jeziku u Vojvodini i djelatnog pomaganja, stvaranjem primjerenih uvjeta rada na završavanju novih književnih djela, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i ove godine raspisuje

NATJEČAJ

za besplatni sedmodnevni boravak i rad književnika
od 22. do 28. rujna 2014. godine u Tavankutu

Boravak će biti organiziran na upravo renoviranom Etno salu Balažević, a podrazumijeva smještaj, prehranu, prostor za rad, računalo i internetsku vezu. Zavod osigurava i putne troškove.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata će ove godine osigurati mogućnost i uvjete rada na završavanju književnih djela za dvoje književnika.

Na natječaj se mogu javiti književnici iz Vojvodine koji su do sada objavili najmanje jednu knjigu na hrvatskom jeziku ili na nekom njegovom dijalektu, koji imaju rukopis visoke zgotovljenosti, što autor potvrđuje relevantnom recenzijom, i koji prihvaćaju uvjete boravka.

Prijavu s kratkom biografijom, adresom stanovanja, brojem telefona i pratećom dokumentacijom (recenzija, objavljena knjiga) zainteresirani trebaju poslati do petka, 5. rujna 2014. godine, na adresu: Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Harambašićeva 14, 24000 Subotica, s naznakom »za natječaj«.

Stručno povjerenstvo Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata donijet će odluku o izboru sudionika za sedmodnevni besplatni boravak i rad u Tavankutu do 11. rujna 2014. godine i o tome odmah obavijestiti sve prijavljene kandidate.

U Subotici, 16. srpnja 2014. godine.

EXIT 2014. U NOVOM SADU

Glazbena avantura okupila veliki broj posjetitelja

ja ovih medija široj javnosti, ali i razmjena iskustava u proizvodnji medijskih sadržaja namijenjenih mladima. Na skupu je ocijenjeno kako suradnja s Exitom i njihovo uključivanje u prateće festivalske projekte može pridonijeti većoj vidljivosti ovih medija. Projekt *Good story* predstavljen je na NGO sajmu u okviru Exita, gdje su posjetiteljima dijeljeni primjerci omladinskih časopisa na jezicima nacionalnih manjina.

AVANTURA JE NASTAVLJENA

Exit avantura, kako ove godine glasi slogan festivala, nastavljena je festivalom *Sea Dance* u Budvi, koji se ove godine održava po prvi put. Tijekom tri dana, od 15. do 17. srpnja, na plaži Jaz kod Budve nastupilo je više od 120 izvođača na pet bina. Među glavnim zvijezdama morske verzije *Exita* najavljeni su: Jamiroquai, Example live, Underworld, **Juan Atkins**, **Timo Maas**, **Roger Sanchez**... Prema najavama organizatora na ovom festivalu, među ostalim, nastupili su i Urban & 4, Neno Belan & Fiumens te Lollobrigida.

D. B. P.

Preko 185.000 posjetitelja u četiri dana, 400 izvođača na dvadesetak bina, povremene kiše koje nisu ugrozile posjećenost – bilanca je u najkraćem ovogodišnjeg *Exita* koji je održan od 10. do 13. srpnja u Novom Sadu, odnosno Petrovaradinskoj tvrđavi.

Poznati glazbeni festival održan je po petnaesti puta, a i ovoga puta u Novi Sad je zbog *Exita* stiglo puno stranih gostiju, čak oko 40.000. Veliki broj posjetitelja stigao je već po tradiciji iz Velike Britanije i Nizozemske, a brojni su egzitaši bili iz zemalja u regiji.

VELIKA IMENA

Glede programa, ovogodišnji Exit će se pamтити po spektakularnom showu s otvorenja kojega su izveli Pet Shop Boys, nastupu disco dive **Glorie Gaynor**, britanskih

pop-rock skupina Hurts i Suede, **Damona Albarna**, rodonačelnika dubstepa **Skrillexa**, zanimljivog belgijskog kantautora **Stromae**, te eklektičnih Pretty Lights. Dobra posjećenost zabilježila je i čuvena Dance Arena koja je ugostila brojne svjetski poznate DJ-eve i electro izvođače kao što su: Carl Craig, Green Velvet, Deep Dish, Tiga, Disclosure...

Kao i ranijih godina, publika je na Exitu imala prilike čuti i nekoliko hrvatskih bendova: 2 Cellos (koncert na Glavnoj bini), **Darka Rundeka** i Cargo Orkestra, Pips Chips Videoclips.

DOBRA PRIČA

U sklopu *Exita* održano je i nekoliko pratećih programa – konferencija, radionica, diskusija i promocija. Centar za razvoj manjin-

skih i lokalnih medija organizirao je panel diskusiju pod nazivom *Good story* (*Dobra priča*), koja je bila posvećena informiranju mladih na jezicima nacionalnih manjina u Srbiji. Panel diskusija je održana u subotu, 12. srpnja, na Fakultetu za menadžment F@M u Srijemskim Karlovcima, a na njemu je, među ostalim, predstavljen i omladinski časopis na hrvatskom jeziku *Kužiš?!* koji izlazi kao podlistak tjednika *Hrvatska riječ*.

Cilj panela je bila promoci-

Panel o manjinskim medijima za mlade

FESTIVAL EUROPSKOG FILMA NA PALIĆU

Brojni filmovi u šest selekcija

Festival europskog filma na Paliću, dvadeset i prvi po redu, bit će održan od 19. do 25. srpnja, a na njemu će biti prikazano ukupno 64 ostvarenja u šest selekcija. Festival će biti otvoren sutra u 21 sat na Ljetnoj pozornici na Paliću, gdje će nakon svečanosti otvorenja biti prikazan film *Bijeli Bog* **Kornela Mundruczoa**.

Osim glavnog Natjecateljskog programa koji se održava na Ljetnoj pozornici na Paliću, publika će moći pratiti i druge programske cjeline: *Paralele i sudari* (u kinu *Jadran*), *Mladi duh Europe* (u kinu *Abazija* na Paliću), *Novi mađarski film* i *Novi gruzijski film* (oba u kinu *Eurocinema* na Otvorenom sveučilištu), te *Eco dox* (u Art kinu *Lifka*).

Priznanje **Aleksandar Lifka** pripasti će ove godine poznatom francuskom redatelju **Claudeu Lelouchu** i čuvenoj srpskoj glumici **Miri Banjac**.

U sklopu festivala bit će organizirane debate o filmskom naslijeđu iz vremena Prvog svjetskog rata i zbivanjima zabilježenim na filmu na našim prostorima, kao i o ekološkim i zdravstvenim posljedicama

NATO bombardiranja Srbije, te priredena izložba *MONUMENTI – promjenljivo lice sjećanja*.

Cijena ulaznica za projekcije u okviru glavnog Natjecateljskog programa je 200 dinara, dok će cijena ulaznice za program *Paralele i sudari* biti 100 dinara. Ulaz za sve druge programe je slobodan.

D. B. P.

FESTIVAL MARIJANSKOG PUČKOG PJEVANJA U MONOŠTORU

Marija je ljubav, blagost i utočište

*U sklopu festivala promoviran i
nosač zvuka pjevačke
skupine Kraljice Bodroga
Faljen Isus, Dvice*

Crkva sv. Petra i Pavla u Monoštoru bila je u prošlu subotu popodne mjesto gdje se kroz pjesmu slavila Blažena Djevica Marija i to kroz pjesme koje se pjevaju u korizmi i kroz godinu. Osim *Kraljica Bodroga* na devetom po redu Festivalu marijanskog pučkog pjevanja sudjelovali su i: Transilvanijski zbor iz Čatalje (Mađarska), pjevačka skupina *Ravnica* iz Starih Perkovaca (Hrvatska), muška pjevačka skupina *Baje* iz Andrijevac (Hrvatska) i pjevačka skupina KUD-a *Klasje Slavonije* Antunovac-Ivanovac (Hrvatska), te KPZH Šokadija iz Sonte.

Na početku festivala sudionike i goste pozdravio je monoštorski župnik velečasni **Goran Vilov**, a u ime domaćina predsjednik *Bodroga* **Željko Šeremešić**. Nazočnima se obratio i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slaven Bačić**. »Ovo je odraz našeg zajedništva, zajedništva Crkve i naroda, zajedništva Crkve i lokalnog kulturno-umjetničkog društva, zajedništva svih nas Hrvata«, kazao je Bačić.

U drugom dijelu programa predstavljen je novi nosač zvuka *Kraljica Bodroga Faljen Isus, Dvice*, koji je objavljen u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. O ovom nosaču zvuka govorila je **Tamara Štricki**, njegova urednica i recezentica.

»Marijansko pučko pivanje, kako ga nazivaju u Monoštoru, zasniva se na temama posvećenim Djevici Mariji, Majci Božjoj. Veoma slično izvođenju svjetovnog repertoara *Kraljica Bodroga* pjesmu posvećenu Djevici Mariji započinje jedna pjevačica-počimalja, prvim dijelom melostiha, dok se sve ostale uključuju pri ispjevavanju drugog dijela melostiha. Od tog trenutka jedna pjevačica pjeva unisono s počimaljom – prati prvi glas, a ostale ih prate u paralelnim tercama, dok se na određenim mjestima, pretežito u unutrašnjim kadenama, spuštaju za čitavu kvartu niže, one rožu i prema tome nose naziv rožalje«, rekla je Tamara Štricki.

Z. V.

Kraljice Bodroga, Monoštor

Baje, Andrijevac

Ravnica, Stari Perkovac

Transilvanijski zbor, Čatalja

DUŽIJANCA 2014.

Iz života risara

Piše: Alojzije Stantić

U poljodilstvu je posli sijanja u odranjivanju žita (pšenice) od pamtvika najvažniji poso ris (ručna žetva), kojeg su do nedavno uradili risari (ručni žeteoci). Njev poso je bio najvažniji i cinjen, jel su ga radili samo mladi, zdravi i jaki ljudi, a da se ne zatome (zaborave), sitimo ih se makar u risnom vrimeu. Ratar lancoš (gazda nekoliko lanaca – $1\text{ l} = 7200\text{ m}^2$) na malim žitištima ris je uradio sam s risarušom, većinom kojom god iz obitelji. Na većim žitištima drugom su ris uradili el pomagali u risu i pogođeni (unajmljeni) risari, čeljad koji nisu imali toliko svoje zemlje da bi živili od nje, pa su iz nužde al i da zarade ris radili drugima.

Ris su radili u kanikuli, pod vedrim nebom, ujutru od praskozorja. Svitanje su dočekali na njivi u pletenju uža, a na spavanje su očli kad su čelo krstina naslonili poslidnji snop mršavine-grabljačine (zagrabljeni rasuti vlatovi). Bilo je i takog da su se uvukli u duboku noć.

OBLAČENJE RISARA

Risari su radili sa sasušanim i grebavim raslinjom, koje je izgrebalo odilo i kožu na tilu risara. Za taj poso oblačili su se alvatno, košulju zakopčali oko vrata, a na dugačkim rukavima zakopčali zaponjčke (na kraj rukava). Tako su zakrilili oznojano tilo od gre-

Risari na Takmičenju risara

banja osima (dugački izraštaji na plivi u vlatu [klasu]) i čuvali kožu od grebanja kad su vezali i sadivali krstine. Grebanju kože izdašno je pomago mistimice korov, osobito palamida. U staro vrime nisu pravili radne rukavice, pa njim je slama izgrebala zapešća (dio ruke iza pesti, šake). jel ih nikako nisu mogli zakriliti.

Kad su pleti uža i ako je tribalo na košulju su zagnili prusluk, a kad je zaladnilo, navukli su dugačke čakšire. Čim je vrime dopuštilo, radili su kadgod u starovinskim širokim i dugačkim, a u novije vrime trifrtaljoškim ($\frac{3}{4}$ dugačkim) farbačkim (jep-tin tanki postav) gačama nalik Madžarskim bajmačkim risaraima, koji su radili u »doža« gačama (gače madžarski kmetova, ustanika vođe bune **Doža Đerđa** [Dózsa György] 1514.g.)

Glavu su od sunca zakrilili šeširom. Većina muškaraca je liti nosila slamni šešir kojeg je u risu, risar polijo vodom iz čobanje i mokrog natak na glavu kao ugodno osveženje. Kad se šešir osušio, risar je ponovio kvašenje. I u drugim prilikama, po velikoj vrućini na suncu, salašari su se osvežavali vodom i dobro nakvašenim slamnim šeširom.

Risaruše su oblačile staro i izandalo, iskrpljeno ruvo, često

sa zakrpom na zakrpi, kojeg će ionako iskončat oštra suva slama, posli čeg je ruvo najčešće svršilo ko ogriv u avlijskoj katlanki. One su zdravo teško durale ris u ruvu obično od čerčelije (tanki postav kojeg su same tkale i farbale), iz više dilova. Na tilo su ispod vrata obukle postavnu košulju i mider, a na to leveš (bluza) pripijen na tilo. Glavu su povezale tankom maramom, u struku ih je stezo svezan turnir (oslonac suknje) i keceljac. U širokoj tankoj suknji sa skutama ispod nje, ris su radile brez buđa rad provitavanja tila.

Većina risara su radili u opankama, a bilo ih je i taki koji su kosili bos i tako su se s lakomom krećali po friškoj strniki, vukuli su tabane da ih ne izbode friška strnika, koja kad se pogazi pod tabanama lakše se savija od osušene stare strnike. Risaruše su obično išle u starim iznošenim cipelama, najčešće dobivenim od roda el od poznati varošćana. Ako njim baš nisu pasirale, onda su cipelama isikle lub, od nji napravile papuče. Bilo je važno da obuća sa strane štiti tabane da ih ne izbode strnika.

ŽEĐ I UMOR RISARA

Nuz bol tila risari su durali i žeđ. Vode su pili koliko su

morali jel su znali da će se sve više znojiti što češće piju vodu, a s tim će gubit i snagu. Po di koji promućurniji risar je u čupici el u dugi pono sirdika (samo od sebe usireno mlako) i pijo ga umisto vode. Iz đuge sirdik su pili na veći otvor. Od sirdika se ne žedni toliko (ima soli) ko od vode. Ima di su vodu blago zasirćetili jel se od nje manje žedni.

Umor risara je pojačavala i nesanica, jel su se čestito naspavali samo subatom i nedi-ljom uveče. Od dide sam slušo pripovetku da je njev malo dalji komšija N. N. u risu obično spavo sidečki u košaru sa slalomom i kad se trgo iz sna, uzbunio je i ostalu čeljad da idu plet uža.

Bilo je i taki godina da su se risari žalili što nije padala kiša u vrime risa, da malo odanu. Izostalo je gatanje: Ako risari ne kisnu, biće manje kuruza.

Salaši su bili opkoljeni nuz ogradu nasađenim drvima, međ njima i sa tušta višanja, koje su posli podnovanja risari rado ili (jeli) jel se od nji manje žedni. Prija odlaska na njivu poredali su se oko drva i nabobali se višanja. Ko je volio, nabro je višanja i s njima je gasio žeđ.

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Pirova pobjeda kralja Ivana I. Zapolje

Piše: dr. Zsombor Szabó

Ljeta gospodnjeg 1527. jedan od »legalnih kraljeva«¹ Ugarske, **Ivan I. Zapolja**, odjednom se našao između dviju vatri. Na »južnoj fronti«² imao je za protivnika »novopečene habsburške saveznike«, najmanje deset tisuća ljutih boraca **Ivana Crnog** (ovo nije slučajnost što ime ovog čovjeka pišemo na različite načine, jer tako su pisale i onovremenske kronike). »Na zapadnoj fronti«³ njegovoj se kraljevini približavalo jedanaest tisuća u osvajanju Papske države oporbanih njemačkih plaćenika, pod vodstvom grofa **Kasimira von Brandenburga**, podržati »drugog legalnog kralja«⁴ **Ferdinanda I. Habsburškog**. Kralj Ivan I. Zapolja je donio odluku da se prvo treba obračunati sa slabijim, tj. sa »seljačkim bandama«⁵ na jugu zemlje i ovlastio je **Pétera Perényija**, erdeljskog vojvodu, da vrbuje vojsku i uništi neprijatelja na jugu zemlje.

»TUŽNA BITKA«⁶ POKRAJ MORIŠA

Perényi je uspio za relativno kratko vrijeme (tri tjedna) sakupiti značajnu armiju protiv **Ivana-Jovana Crnog**. I ovo dokazuje kako je i poslije poraza na Mohačkom polju u zemlji bio značajan broj vojno sposobnih ljudi. Perényi je vrbovao plaćeničku vojsku, konjanicima je obećao tri forinte, a pešadincima dvije forinte plaće za mjesec dana. U kraljevskom dvoru dva su se svećenika pak potukla oko toga tko će pobijediti u predstojećoj bitci, jedan je bio pisac kronike **Đorđe Srijemac** (on je tajno navijao za Jovana),

Njemački plaćenici

a drugi je bio **Gáspár Verebélyi**, Perényijev dvorski kapelan. »Ja sam ga uhvatio za kosu i istukao sam ga koliko god sam mogao; i on je mene tukao kako god je mogao; ali zahvaljujući Božjoj pomoći, on je bio dolje a ja gore«, ovako se sjeća sukoba Đorđe Srijemac, koji je bolje »pogodio pobjednika«. Naime, dvije vojske su se sukobile kod mjesta Nađlak (danas Nádlać u Rumunjskoj). Prije bitke Ivan Crni se pokušao nagoditi s Perényijem: »Zašto je vaše visočanstvo sakupilo toliko vojnika protiv nas Raca? Pa i mi smo kršćani, bolje da se sporazumijemo i zajedničkim snagama oslobodimo Srijem od ruku pogana.« Ovo je erdeljski vojvoda protumačio kao strah i odmah je naredio napad. »Bila je to tužna bitka između dvaju od Turaka ugroženih naroda. U trosatnoj bitci samo je Perényi

izgubio 13.000 ljudi«, kometira događaje **István Nemeskürty**.

»DIJALOG DVAJU IVANA«

Za Zapolju je sada postala stvar prestiža da pobijedi po drugi put »seljačku vojsku«. Pošto se Perényi »povukao u osamu«, sada je vojsku okupljao **Imre Czibak**, nadvaradski biskup, koji je sada okupio erdeljsko plemstvo, govoreći im: »Ovaj je došljak došao u zemlju, ni ne znamo tko je, ni otkuda je. Njegovi su ljudi već ubili mnogo plemića, zauzeli njihova imanja, a njihove žene i djevojke su obeščastili. Kada je vojska čula ovaj govor, uglas su povikali: Bolje da svi umremo s tobom milostivi gospodaru, nego da podnosimo ovu sramotu«. Mohačka bitka još nije ni zaboravljena, a trinaest godina poslije **Györgya Dózse**

plemstvo ponovno ratuje »protiv seljaka«. Biskup Czibak je bio dobar vojnik, uspio je poraziti Jovanove borce, a on se ranjen sklonio u Tornjoš blizu Subotice. Po jednoj verziji ubio ga je sam (stari protivnik) **Bálint Török**, po drugoj varijanti njegov vojnik, a ima priča da su ga ranili u Segedinu i da se tek poslije sklonio u Tornjoš, gdje je umro, a Bálint Török je odsjekao glavu mrtvom čovjeku. Bilo kako bilo, njegova se glava »konzervirana octom i medom«⁷ 26. srpnja našla u Budimu, na stolu kralja Ivana I. Zapolje, koji je jeo i pio i usput vodio »dijalog«⁸ s glavom: »No, Ivane, gdje je sada tvoja vjera?« (piše Đorđe Srijemac). Dvorski svećenici čupaju kosu jedan drugom, mrtvom čovjeku sijeku glavu, osamljeni kralj objeđuje s odsječenom glavom itd. Sve su to prizori kao sa slike **Hieronimusa Boscha**.

FERDINAND I. U BUDIMU

No, da nastavimo »priču«, jer tri dana nakon ovog događaja, 31. srpnja, armija Ferdinanda I. stupa na tlo Ugarske Kraljevine, a već na dan Svetog Stjepana 20. kolovoza Ferdinand se, kao i Turci, »ušetao«⁹ u prazan Budim, a Zapolja se »elegatno povukao«¹⁰ u sigurni Tokaj. Tu se 26. rujna odigrala i »mala bitka«, kako su napisali njemački pisci kronika, jer je samo tri tisuće ljudi ostalo mrtvo na bojnopolju. U bitci je ponovno nedostajao Zapoljin najpouzdaniji hrvatski saveznik, vojskovođa **Krsto Frankopan**, koji se upravo borio s Habsburgovcima kod Varaždina, gdje je baš tog dana i poginuo od topovske kugle. Očito, **Sulejmanovi** neprijatelji će se kad-tad poubijati međusobno, samo treba iščekati.

MALE TEKIJE

Svetkovina sv. Joakima i sv. Ane u svetištu Gospe Tekijske u Petrovaradinu

Petak, 25.07.2014.

16:00 PRILIKA ZA SV. ISPOVIJED
17:00 SV. MISA NA MAĐARSKOM
 JEZIKU
19:00 SV. MISA NA HRVATSKOM
 JEZIKU
20:30 PRIGODNI PROGRAM

Subota, 26.07.2014.

09:00 SV. MISA NA MAĐARSKOM
 JEZIKU
11:00 SV. MISA NA HRVATSKOM
 JEZIKU
19:00 SV. MISA NA HRVATSKOM JEZIKU

Predvoditelj: Vt. Pavao Mikulčić

Gospa Karmelska

Blagdan **Blažene Djevice Marije od Karmela**, Crkva štuje od 1726. godine. Po katoličkom kalendaru ovaj se blagdan slavi 16. srpnja. Karmel je lijepa gora uz obalu Sredozemnog mora u Palestini ili Izraelu, a naziv joj u prijevodu znači voćnjak ili plodna vrtina zemlja. **Sveti Ilija** prorok propovijedao je i poticao slušatelje na štovanje pravoga Boga **Jahve** na toj gori. Red karmelićana je utemeljio križar **Bertold** iz Kalabrije 1155. godine, a crkva u Haiti na brdu Karmelu svjedoči o postanku toga reda.

Pučka pobožnost Gospi Karmelskoj nastala je na temelju viđenja **sv. Šimuna Stocka**, trećega po redu generala karmelićanskog reda. Šimunu se ukazala Blažena Djevica Marija. Tom mu je prigodom dala škapular i obećanje da će svatko tko ga bude nosio i s njime umre biti pošteđen muka u paklu. Škapular je dio gornje odjeće što ju nose redovnici: benediktinci, cisterciti, premonstrati i karmelićani. Simbolički škapular, načinjen od komadića platna, nosi i pobožni puk, kao znak sudjelovanja u povlasticama i zaslugama pojedinoga reda.

Papa je odobrio i mušku i žensku granu karmelskoga reda, a u XVI. stoljeću su reformirani. Mušku granu je obnovio **sv. Ivan od Križa**, crkveni naučitelj, kojega su hrvatski karmelićani izabrali za zaštitnika samostana u Somboru, Remetama, Zagrebu. Žensku granu karmelskoga reda obnovila je **sv. Terezija Velika**, crkvena naučiteljica. Ona je zaštitnica samostana bosonogih karmelićanki u Brezovici kod Zagreba.

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Tijekom svog javnog nastupa Isus je često govorio o Kraljevstvu Božjem, ali nikada izravno. Svako njegovo predstavljanje tog kraljevstva bilo je u vidu prispodobе. Time je poticao ljude na promišljanje, ne samo o Božjem kraljevstvu, nego i o samima sebi, o tome što trebaju činiti, kako se mijenjati da i sami postanu njegovi dionici. A ljepota prispodoba je u tome što svetu stvarnost Božjeg kraljevstva otkrivaju jednostavnim primjerima iz svakodnevnog života te pokazuju da se do te svete stvarnosti dolazi preko svakodnevice. Evanđelje nedjelje koja je pred nama donosi nam tri prispodobе o Kraljevstvu Božjem.

ŽITO I KUKOLJ

Prva prispodoba govori o sijanju koji na svojoj njivi sije dobro sjeme. Ali, dok su njegovi ljudi spavali, neprijatelj čovjek posred žita posije kukolj. Kada je izniklo žito iznikao je i kukolj, međutim gospodar ne dopušta svojim slugama da ga počupaju da ne bi s njim počupali i pšenicu. U vrijeme žetve razdvojiti će kukolj od pšenice i spaliti ga (usp. Mt 13, 24-30). Žito i kukolj simbol su dobra i zla s kojim čovjek ovdje na zemlji ima tako mnogo iskustva. Dognajemo kako zlo nije od Boga, jer Bog je u stvoreni svijet utisnuo pečat svoje dobrote, a zlo dolazi kasnije kao opreka onome što je od Boga. Nakon toga nastaje borba između dobra i zla koja je teška i grčevita, a trajat će sve do posljednjeg suda, kojeg je simbol žetva.

Tri prispodobе o Kraljevstvu Božjem

Čitamo u prispodobi i kako se kukolj pojavio nakon što su sluge zaspale, dakle zlo se uvijek pojavljuje u trenucima naše uspavanosti, naše nepažnje. Znamo i sami kako je s grijesima. Kada god ne razmišljamo, kada se opustimo, kada naša savjest zaspi, upadamo u različite grijehe, ogovaranje, laž, pohlepu, zavist, a onda nastaje borba s njima kako bi ih nadvladali i riješili ih se. I stalno se trudimo biti dobri, ali kada god se prepustimo zakonima ovog svijeta dolazi grijeh. Što činiti u borbi protiv zla? Protiv zla u sebi treba se boriti, ali nuditi Bogu rješenje – iskorijeniti zlo koje vidimo u drugom, nije ono što trebamo činiti. Iskorjenjivanjem kukolja odlazi uvijek i žito. Odbacivati i prezirati ljude jer smo mi u njima prepoznali nešto loše, nije ono na što smo pozvani. U svakom čovjeku ima i žita i kukolja, odbacimo li nekog zbog lošeg u njemu odbacit ćemo i ono što je dobro. U kome je više dobrog ili zlog nije naše da procjenjujemo. To će učiniti Gospodin kada bude svakom od nas sudio. Naše je ljubiti, prihvaćati, pomagati. Isus je osudio grijeh, ali ne i grješnicu, zato se ne smijemo ni mi upuštati u osuđivanje drugih, na koncu i ne znamo jesmo li uopće bolje od onih koje osuđujemo i što je u njihovim srcima. Samo Gospodin to zna, on je i jedini sudac, a mi možemo svojim dobrim djelima i borbom protiv vlastitog zla pomoći drugima da i oni otpočnu borbu sa samima sobom.

GORUŠIČINO ZRNO

U drugoj prispodobi Isus Kraljevstvo Božje uspoređuje sa zrnom gorušice koje je manje od svih zrna, ali izraste u veliko stablo,

veće od sveg povrća (usp. Mt 13, 31-32). Božje kraljevstvo započinje kao neznatno, skriveno. Bog se objavljuje tako, skriveno i neznatno ne želeći sebe staviti u središte, nego čovjeka, kojemu On treba postati središte života. Njegova je veličina neupitna, njegova moć i njegova slava. Ali, On čovjeku dolazi obavljen velom neznatnosti, pružajući čovjeku samom mogućnost da ga otkrije i prepozna po njegovim dobrim djelima. Isto tako i čovjek kada čini dobro drugom ne treba biti uznositi, ne treba isticati svoju veličinu zbog djela koja čini. Jer, veličina je u tome da skromno, ponizno, gotovo tajnovito činimo dobro iz ljubavi prema Bogu i bližnjem.

KVASAC

Naposlijetku, Kraljevstvo Božje je kao malo kvasca koje žena zamijesi u tri mjere brašna (usp. Mt 13, 33). Kvasca u tijestu ima malo i nije vidljiv, ali bi bez njega tijesta bilo malo, bilo bi tvrdo, žilavo, ne bi se moglo od njega ništa napraviti. Božje kraljevstvo, Bog sam prisutan je oko nas u običnim malim stvarima. I mi smo ga pozvani ostvarivati čineći ono što je naša svakodnevica na dobar i pravi način, način dostojan Božjeg kraljevstva. Ne treba čekati velika djela, priliku da učinimo nešto veliko, nego činiti dobro ono što nam se čini malo i suviše obično. Prilika za velika djela vjerojatno će u našem životu izostati, ali poput malo kvasca u tijestu, ljubav i revnost u svim svakodnevnim poslovima, u međuljudskim odnosima i odnosu s Bogom postat će dio dolaska Božjeg kraljevstva. Naša velika djela kriju se u naizgled malim stvarima koje Bog stavlja pred nas.

WWF- SVJETSKI FOND ZA PRIRODU PROSLAVIO JE DAN EUROPSKE AMAZONE

Veliki skok u Dunav, Muru i Dravu

U nedjelju, 13. srpnja, nekoliko tisuća ljudi je širom budućeg UNESCO Prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav u 15 sati istovremeno skočilo u Muru, Dravu i Dunav, kako bi pokazali značaj čistih rijeka i zdravih riječnih ekosustava. Time je WWF, uz niz drugih aktivnosti na Dunavu, Muri i Dravi, zajedno sa svojim partnerima obilježio Dan Europske Amazone.

Zajednička inicijativa WWF – Svjetskog fonda za prirodu i EuroNatura za očuvanje Europske Amazone i uspostavljanje UNESCO Prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav, predstavlja prvo zaštićeno područje u svijetu u pet zemalja – Srbiji, Hrvatskoj, Mađarskoj, Sloveniji i Austriji.

»Ubijedena sam da ekološka vrijednost ovih triju rijeka ima veliki potencijal zbližiti pet zemalja obuhvaćenih rezervatom biosfere. Njihova dugoročna zaštita zahtijeva veliku lokalnu podršku i angažiranje ljudi u svih pet zemalja rezervata«, smatra **Duška Dimović**, direktorica programa WWF-a u Srbiji.

Prekogranični UNESCO rezervat biosfere će se sastojati od preko 13 zaštićenih područja u regiji Mura-Drava-Dunav na ukupnoj površini od oko 1.000.000 hektara. Ovim zajedničkim riječnim ekosustavom će se upravljati na održiv način, kako bi se dao gospodarski poticaj razvitku regije.

Prije dvije godine UNESCO je proglasio Prekogranični rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav u Hrvatskoj, a 2009. godine i u Mađarskoj, svjetskom prirodnom baštinom. Srbija je svoju nominaciju predala komisiji UNESCO-a u rujnu 2013. godine. Jedno od ovih trinaest zaštićenih područja je i Specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje, a nominacijom su obuhvaćeni i Park prirode Tikvara i Specijalni rezervat prirode Karađorđevo. Upravo iz tog razloga, WWF u Srbiji je ovaj dan obilježio na Velikom bačkom kanalu u Somboru, koji se nalazi u neposrednoj blizini SRP Gornje Podunavlje.

U suradnji s lokalnim partnerskim organizacijama, Udrugom građana *Moj kanal* i UG *Podunav*, organizirane su kreativne radionice za djecu i Veliki skok (Big Jump) točno u 15 sati. Sam Veliki skok dio je europske inicijative za čiste rijeke i održava se diljem Europe.

Dan Europske Amazone (Prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav) obilježava se od 2013. godine. Sam datum, 14. srpnja, izabran je u spomen na **Martina Šnajdera Jakobija** iz organizacije EuroNatur, prerano preminulog začetnika ideje o penta-lateralnom prekograničnom rezervatu biosfere, koji je rođen na ovaj dan. EuroNatur i WWF su napravili prve napore u prepoznavanju ovog područja kao rezervata biosfere još prije više od deset godina.

Z. Mitić

PRIPREME ZA SOMBORSKU DUŽIONICU

Kruna od žita za bandaša i bandašicu

HKUD *Vladimir Nazor* organizira 27. srpnja 80. po redu Dužionicu. Ovom svečanom događaju prethode višetjedne pripreme, a u to svakako spada i pletenje krune od žita koju na Dužionici nose bandaš i bandašica, a ove godine to su **Nikola Firanj** i **Pamela Brkić**.

Običaj je da se kruna od žita plete kod bandaša, gdje se osim žena včnih toj vještini okupe i ostali sudionici Dužionice. Tako je bilo i uoči

OTKAZANA JEDNA OD NAJATRAKTIVNIJIH MANIF

Takmičenje risara

Jedno od najatraktivnijih događanja u okviru manifestacije Dužijanica je *Takmičenje risara*, čije se prvo održavanje veže za 1968. godinu. Kontinuirano se ono održava od 1991. godine. Ovogodišnje *Takmičenje risara* je trebalo biti održano na Etno salašu Balažević, koji je u vlasništvu HKPD *Matija Gubec* u Tavankutu. Zbog vremenskih neprijava i obilnih padalina prethodnih dana, organizacijski odbor je odlučio da se manifestacija otkáže i ne održi – izjavio je **Marinko Piuković**, direktor UBH *Dužijanica*.

Nikola Firanj i Pamela Brkić

ove jubilarne Dužionice u nedjelju, 13. srpnja, kada se na salašu Nikolinih roditelja pleta kruna za Dužionicu. Ovaj je posao bio povjeren **Janji Pekanović**, koja to radi već desetak godina. »Obveza bandaševe obitelji je nakositi žito koje ćemo pletiti. Radi se na okviru od čvrste žice oko kojega se plete žito. Za dva para raku treba četiri do pet sati rada«, kaže Janja Pekanović. Rame uz rame uz nju je radila **Judita Brkić**, bandaši-

cina majka, koja se, iako joj je ovo bilo prvi put, odlično snašla u radu sa slamom. Važnu ulogu imale su i **Marina Džinić** i **Zlata Gromilović**, jer valjalo je iz snopa žita odabrati ono s lijepim, dugačkim vlatima, sortirati po nekoliko komada, pokvasiti slamu i tako žito spremi za pletenje. »Ja sam prvi put na Dužionici sudjelovala kao petogodišnja djevojčica, bila sam i bandašica ovdje na Nenadiću, ali bila su to vremena

kada su Dužionice održavane i po salašima. Središnja je bila u Somboru, na kojoj je sudjelovalo po nekoliko parova sa svih salaša. Još kao trogodišnjaci prvi put su na Dužionici sudjelovala i moja trojica sinova«, priča Marina. »Lane sam ja, kao mama bandaša, bila domaćica gostima, a sada sam ovdje kako bih pomogla. Lijepo je i jedno i drugo. Trudit ćemo se očuvati taj običaj i prenijeti ga i na unučad«, kaže Zlata.

Mlađima je bio povjeren nešto lakši posao – priprema ukrasa od žita kojima će biti okićeni svi sudionici Dužionice, no **Lidija Firanj** i **Cecilija Pekanović** predano su plele vijenac od žita koji

će krasti Hrvatski dom u vrijeme Dužionice. »Naučile smo od teta **Janje** i **Lidije Džinić**. Počele smo prije nekoliko godina kako bismo olakšale posao ženama koje pletu veliku krunu. Važno je da bude bogato i dobro stegnuto, ali inače nije teško raditi«, kažu ove mlade cure, koje su i same prije nekoliko godina bile u ulozi bandašice. Pamte to kao lijepo iskustvo i kao dan kada su skupa s bandašem bile središnje ličnosti Dužionice.

Suvišno je na kraju reći kako je taj dan protekao u lijepom druženju, na jednom pravom salašu, uz ukusni paprikaš za koji su se pobrinuli domaćini.

Z. Vasiljević

Dužijanica 2014

19. srpnja (subota) – Zatvaranje XXIX. Saziva Prve kolonije naive u tehnici slame

19.30 sati – Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame HKPD *Matija Gubec* Tavankut

20. srpnja (nedjelja)

10.30 sati Dužijanica u Tavankutu, crkva Presvetog Srca Isusova

27. srpnja (nedjelja)

10 sati – Dužijanica u Maloj Bosni, crkva Presvetog Trojstva

31. srpnja (četvrtak) – Otvorenje izložbe radova sa XVII. međunarodne likovne kolonije *Bunarić 2013*

19 sati – svečana dvorana HKC *Bunjevačko kolo*, Subotica

3. kolovoza (nedjelja)

10 sati – Dužijanica u Đurđinu, crkva sv. Josipa Radnika

18 sati – Dužijanica u Mirgešu, kod križa u centru

FESTACIJA DUŽIJANCE

Ipak, nakon spontanog okupljanja mještana Tavankuta na Etno salašu Balažević, nekoliko risara je demonstriralo način ručnog košenja žita, što je izazvalo velik interes sudionika Svjetskog kongresa slame, koji

su tih dana borvili u Tavankutu, ali i drugih mještana. Svi prisutni su bili posluženi risarskim ručkom, koji je ovom prigodom bio postavljen u Domu umirovljenika u Tavankutu.

I. D.

TRAGOM DOGAĐANJA U HKPU ZORA U VAJSKOJ

»I dalje teško trpim, podnosim Sonjin nesretni karakter. Egoizam koji isključuje sve što nije ja, koji prelazi u komično, sujeta, samozadovoljstvo, sveznalaštvo, osuđivanje svih, nervoza. Treba napisati. Žalim je. Nitko joj to ne kaže, i ona misli da je vrhunac savršenstva« (**Lav Tolstoj**, 1908.).

Potaknuti lokalnim glasinama i motivirani ovim riječima velikog književnika, započeli smo potragu za pravom istinom u HKPU Zora, jer je postalo vidljivo da se u ovoj udruzi nešto događa. Na nedavnom radnom susretu predstavnika hrvatskih kulturnih udruga održanom u Šidu, pojavile su se dvije skupine iz ove udruge, a na nedavnoj Likovnoj koloniji Vajska-Bač 2014. veći dio članova Zore nije se odazvao na ovaj skup, koji je uvršten u kalendar manifestacija za ovu godinu. Ova je udruga od svoga osnutka radila po utvrđenom planu i vremenom je postajala sve poznatija i aktivnija u lokalnoj zajednici i šire.

Naše sumnje pokazale su se opravdanim, budući da smo u razgovoru s akterima »slučaja« doznali kako se radi o pokušaju promjene vodstva ove udruge, što umnogome podsjeća na prekomponiranje vlasti u Općini Bač, kao i širom cijele zemlje. Zato smo pokušali doći do pune istine i želji da Zora nastavi svoju dobro započetu misiju i prebrodi ovu nastalu krizu u svom kulturnom djelovanju.

Prema riječima predsjednika Zore **Ivana Šimunovića**, ova je udruga još u travnju ove godine sazvala izvanrednu skupštinu na kojoj su izabrani novi članovi vodstva, ali kojoj nije nazočio njen tajnik i zastupnik **Željko Pakledinac**. Ovo se dogodilo, po mišljenju nove frakcije u udruzi, zbog netransparentnog rada društva, te nekih pojava koje su nagoviještene u uvodnom dijelu ovoga članka.

»Ne želim raskol niti podjele u našem društvu, važno mi je da opstanemo i da svo članstvo bude upoznato o našem radu,

Vjetar i sjena

problemima, trošenju sredstava, te da i dalje surađujemo sa svim udrugama u našoj zajednici«, rekao je predsjednik Zore Ivan Šimunović.

O nastalim problemima u udruzi razgovarali smo i sa **Željkom Hiršmanom**, kojega su na izvanrednoj skupštini izabrali da vodi Zoru kao v. d. predsjednik ili, kako Ivan Šimunović kaže, za predsjednika Upravnog odbora udruge. Hiršman je bio vrlo oštar i kritičan prema načinu rada zastupnika udruge, čak ga smatra i odgovornim u nekim segmentima djelovanja Zore, ali i on želi da udruga nastavi svoju misiju u zajedništvu sa svim relevantnim čimbenicima u hrvatskoj zajednici. Po njegovom mišljenju, novo vodstvo udruge uradilo je sve sukladno propisima i čeka se još samo odgovor iz Beograda iz Agencije za privredne registre. On tvrdi da je materijal možda već i stigao, ali ne u prave ruke, u čemu možda ima ulogu i pečat društva koji je proglašen nevažećim, a o tim detaljima neki nisu upoznati.

»Zastupnik Zore i dalje samostalno organizira neke aktivnosti, ali je činjenica da trenutačno postoji vakuum zbog nastale krize u našem društvu i trebalo bi što prije naći odgovarajuće rješenje putem zajedničkog razgovora. To treba uraditi sukladno odlukama i zaključcima koje smo usvojili na skupštini«, ističe Hiršman.

Radi prave istine razgovarali smo i, s još uvijek aktualnim, zastupnikom Zore **Željkom Pakledincem**, koji je kazao da nije službeno upoznat s novonastalom situacijom niti da je dobio bilo kakve pismene odluke niti obavijesti. O onome što sam čuo ipak sam izvijestio nadležne institucije naše zajednice. Do

konačnog rješenja ova udruga će raditi i dalje po donesenom planu i realizirati sve predviđene aktivnosti.

»Naša je udruga osnovana 2010. godine i upravo nas u kolovozu čeka godišnja skupština na kojoj će biti izabrano novo vodstvo i sagledan dosadašnji rad udruge. U prve četiri godine organizirali smo likovne kolonije, književne večeri, uskrсне i božićne koncerte, s pjevačkom skupinom nastupali smo u mjestima općine, gostovali smo i u drugim mjestima, a nedavno smo bili i u Dražu (Hrvatska) na *Baranjskom bečarcu*. Naš posljednji projekt *Kako su divanile naše majke* realizirali smo u suradnji s HKUPD-om *Matoš* iz Plavne, a on je u više nastavaka emitiran u emisiji *Zvuci bačke ravnice* pod uredništvom **Pavla Pejčića**, a s ciljem očuvanja šokačke ikavice i sjećanja na stare šokačke običaje«, kazao je Pakledinac.

Ovo, pomalo nebulozno stanje, dok ne bude održana eventualna godišnja skupština udruge, možda će najbolje ilustrirati tekst iz dnevnika još jednog pisca:

»Borovi oko kuće sve su viši, i sve gušći – prava šuma. Sunca je sve kraće, hladu sve dulje. Odlučujem da ih proredim. Čovjek s motornom pilom... u roku od pet minuta obara tri bora. U tom trenutku iz kuće izlijeću Snježana i Milena naričući za posjećenim drvećem (mada su se baš one najviše žalile na vlagu i gusti sličan prašumi). Prestajemo sa sjećom. Ali, prostor, dobijen proredivanjem raslinja, najednom počinje disati, pogled prodire dublje, i zločin nad prirodom, koji ju je uljepšao, pada u zaborav.« (**Živojin Pavlović**, 17. srpnja 1989.).

Zvonimir Pelajić

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Izgradnja prve pruge u Šidu

Rasformiranjem Vojne granice, a naročito nakon okupacije Bosne i Hercegovine 1878. godine, Austro Ugarska kreće u plansko izgrađivanje željeznice. U Srijemu je prva pruga građena od 1881. do 1884. godine na liniji Petrovaradin – Indija, zatim Indija – Zemun. Tijekom 1884. godine završena je pruga Indija – Mitrovica. Od 1891. godine započinje gradnja pruge Mitrovica – Vinkovci. Od 1886. do 1890. godine gradi se pruga Ruma – Vrdnik, od 1901. do 1905. godine Vinkovci – Županja i Ruma – Klenak, od 1906. do 1910. Vinkovci – Osijek i Petrovaradin – Beč. Od ukupno 1553 kilometara pruge u Hrvatskoj i Slavoniji, na Srijem je otpadalo 318 km. Najviše od svih županija.

PRVI KORACI

Prvu prugu Šid je dobio 1891. godine. Tada se do željezničkog kolodvora podiže svratište, odnosno gostiona za putnike. U prvo vrijeme gostiona je vlasništvo obitelji **Đurin**, a tek nakon 1945. godine postaje

poznata pod nazivom *Čubura*. Interesantno je kako je tada Šid izgledao. Prva pruga je bila sasvim odvojena od Šida i do nje se moglo doći jedino kroz polja. Tako **Vitomir Korać** opisuje 1894. godine šetnju do željezničkog kolodvora. Posebno privlači pozornost to što on govori kako su do kolodvora došli kroz njive, a da su hodali preko usjeva. Ne treba misliti da je ta pruga bila nešto posebno dobra, na njoj se nisu mogle postizati veće brzine od 30 kilometara na sat. Negdje oko 1900. godine započela su govorkanja kako će se uvesti brzi vlak na relaciji Zemun – Zagreb i da bi taj vlak trebao prolaziti kroz Šid. Međutim, pruga nije bila te kvalitete da može izdržati brzinu koju je do tada imao brzi vlak – 70/80 km, pa se odmah odustalo. Početkom 1909. godine počele su kružiti priče o tome kako će početi gradnja nove željezničke pruge od Vukovara preko Šida do Rače. Tako je u vremenu od 1910. pa sve do 1915. godine građena pruga Vukovar – Šid – Morović – Rača. Završena je 1911. godine i nije bila dugačka, tek 26 kilometara.

KAŠNJENJE VLAKOVA

Treba napomenuti kako nakon Prvog svjetskog rata vlakovi kasne. Svi vlakovi koji su se kretali iz Beograda kasnili su odmah pri startu. Ili su kretali iz Beograda na vrijeme, a onda bi stajali u Zemunu ili Batajnici. Od Beograda do Mitrovice kašnjenje je iznosilo i po tri sata. U samim vagonima nije bilo

nikakvog reda, pa se u jednom od izvješća navodi: »Kondukteri trguju s putnicima, za napojnicu daju za spavanje odjel prvog razreda onima iz drugog, pa im čak i stvari prenose iz odjela u odjel. Često putnik prvog razreda mora stajati u hodniku bez mjesta, jer u odjelu spava putnik s kartom drugog razreda, zaključan.« Na onim sporednim prugama, u koje je spadala i ona koja vodi prema Šidu, bilo je još gore. Interesantno je kako se putnicima preporučivalo da nose »kaljače« u vlaku, da se ne zaglibe u kalu i drugoj nečistoći na srijemskim cestama. Ovakvo će stanje trajati sve do pred Drugi svjetski rat, kada je uveden strogi pravilnik i gdje se veoma vodilo računa o razlici između prve, druge i treće klase, kao i između međunarodnih i lokalnih vlakova. Izgradnja pruga nastavljena je i nakon Prvog svjetskog rata. Tada će se (1925. godine započeta, a 1928. godine završena) raditi drugi kolosijek na pruzi Beograd – Zagreb.

Suzana Darabašić

Prve pruge na teritoriju Srbije

Izgradnja prvih pruga na teritoriju današnje Srbije započeta je još polovicom prošlog vijeka kada su velikim dijelom državnih teritorija vladale Austrougarska monarhija i Otomanska imperija. Godina 1854. bitna je za povijest Jugoslavenskih željeznica, jer je 20. kolovoza 1854. godine puštena je u promet pruga Lisava – Oravica – Bazijaš s konjskom, a u mjesecu studenome 1856. godine i s parnom vučom. Poslije Prvog svjetskog rata na teritoriju tadašnje države ostao je dio ove pruge u dužini od 27 km, od državne granice kod Jama, preko Jasenova i Bele Crkve do državne granice između Vračevog Gaja i Bazijaša. S vremenom su pojedini dijelovi pruge demontirani i danas je u eksploataciji samo dio pruge između Jasenova i Bele Crkve. Sve kasnije izgrađene glavne pruge u Vojvodini položene su u smjeru ka Pešti.

Zašto? Kako? Molim?

Dan borbe protiv Coca-Cole

Mnogima od vas omiljeno osvježavajuće bezalkoholno (gazirano) piće ima svoj anti dan, pa je tako 21. srpnja Svjetski dan borbe protiv Coca-Cole. Borba protiv gojaznosti u svijetu sve je jača, pa su tako sve više na udaru proizvođači hrane koja direktno uzrokuje pretilost kod ljudi. Budući da jedna litra gaziranog pića Coca-Cole ima 110 grama čistog bijelog šećera u sebi, odnosno jedna čaša Coca-Cole sedam žlica šećera, nije ni iznenađujuće što ovo piće ima dan borbe protiv njega i što vam ga često roditelji brane piti.

Coca-Cola, osim što je najpoznatije svjetsko piće, ona je i druga najpoznatija riječ na svijetu –

odmah poslije riječi OK! Izumljena je prije više od 100 godina, 8. svibnja 1886. godine, a autor je **dr. John Pemberton**. Dr. John ju je izumio kao lijek za glavobolju. Koristio je u to vrijeme popularne biljke i njihove ekstrakte za pravljenje recepture, kombinirajući biljke iz Južne Amerike, Afrike i Kine. Otuda i naziv brenda, od dvije najzastupljenije biljke u receptu – južnoameričke koke i afričke kole. Tako je drugo ime Coca-Cole, Coke.

Njezina je formula jedna od najvećih svjetskih tajni. Poznato da se sva gazirana pića, pa tako i Coca-Cola, sastoje od 90 posto vode i 10 posto šećera. Ovim osnovnim sastojcima Coca-Cole dodaje se ugljikov dioksid, karamela, ortofosforna kiselina, prirodne arome i kofein, temeljem formule koja je nepoznata javnosti, ali poznata i odobrena od strane sanitarnih udruga.

Prve boce Coca-Cole su bile zelene boje i prodavale su se samo u ljekarnama kao farmaceutski sirup za liječenje različitih bolesti, a danas je prepoznatljiva po crvenim limenkama koje predstavljaju i simbol ovog brenda.

Je. D.

TAMBURAŠKI KAMP MLADEŽI U OSIJEKU

Tambura ima perspektivu!

Osijek je od 5. do 12. srpnja bio domaćin VII. međunarodnog tamburaškog kampa mladeži iz 7 država regije – Austrije, Češke, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Hrvatske. Ovom prigodom pedesetak mladića i djevojaka zdušno je vježbalo tjedan dana pod paskom poznatih glazbenih pedagoga: **Stipana Jaramazovića** iz Subotice, **Budimira Stojanovića** iz Pančeva, **Jovana Travice** iz Novog Sada, **Tomislava Galića** iz Požege i **Franje Batoreka** iz Osijeka. Nakon uspješnog cjelotjednog druženja i istrajnog vježbanja oni su na završnom koncertu u Domu željezničara u Osijeku priredili koncert i pokazali da je tambura univerzalni instrument o čemu svjedoče izvedbe djela **Save Vukosavljevića**, **Josipa Andrića**, **Julija Njikoša** te **Tumbasa**, **Kabilja**, **Runjića**, **Piazzola**, **Fostera** i dr. O uspješnosti koncerta posvjedočio je gromoglasan pljesak pune dvorane.

Iz Subotice je u kampu sudjelovalo šestero djece, pod vodstvom Stipana Jaramazovića, subotičkog glazbenog pedagoga. »Posao koji ovdje radimo iziskuje zahvalu, jer svake godine dovodimo novu i novu djecu – iz Subotice je ove godine došlo njih četvero prvi put. Uspjeli smo u tjedan dana vježbajući dnevno 6-8 sati uvježbati zahtjevne skladbe koje smo izveli na koncertu. To me veseli, jer je dokaz da tambura na ovim našim prostorima ima perspektivu«, rekao je Stipan, koji je sudionik svih dosadašnjih kampova, s izuzetkom Požege 2011. godine, kad je nastupao u Subotici s Velikim tamburaškim orkestrom na 100. obljetnici Dužijance.

Nakon koncerta stupili smo u razgovor s **Martom Kučinić**, rođenom u Hrtkovcima, koja s obitelji više od 20 godina živi u Požegi. »U Osijek sam došla sa sinom **Markom**, kojemu je već četvrti put kako sudjeluje u ovome kampu. Stariji je sin završio elektrotehnički fakultet, ali bavi se poljoprivredom, a ovaj mlađi uživa u glazbi. Svira sve žičane instrumente, pa i glasovir«, kaže Marija. O svom rodnom mjestu također nam je govorila: »Nedavno sam bila u Hrtkovcima povodom nekih svatova, no to više nije selo koje sam posesivno voljela. Ali, imam Kulu, nedaleko od Kutjeva ili kako je zovemo – Male Hrtkovce. Ovdje živi 63 obitelji iz Hrtkovaca koje su sagradile crkvu sv. Petra, koju je baš ove godine za Uskrsni ponedjeljak blagoslovio biskup msgr. **Škvorčević**«, govori nam Marija.

S. Žebić

More plavo Jadransko

S morske strane u Jadransko more možemo uploviti kroz Otrantska vrata, a kroz ovu stranicu ćete uploviti u zanimljivu jadransku priču. Kapetan vaše plovidbe bit će Hrcko!

Znate li kako je Jadransko more dobilo ime? Po etrušćanskoj koloniji Adria, koja se nalazila pokraj ušća rijeke Po u današnjoj Italiji. Zbog nanosa rijeke Po i širenja njezine delte, grad se danas ne nalazi više na obali već je »odmaknut« 22 km u unutrašnjost.

Jadransko more je kroz povijest imalo nekoliko naziva poput Mare adriaticum (srednji vijek), Mare superum (Rimljani), a stari hrvatski naziv je Sinje more.

Ovo more nije oduvijek niti bilo more! Krajem neogena na prostoru Jadranskog mora nalazila se Sjeverna jadranska zavala prekrivena niskom travom, a samo je najjužnije područje sadašnjeg mora bilo more. Nekada je, osim manje površine, Jadransko more imalo i manje otoka. Prije 12.000 godina završilo se posljednje ledeno doba i razina mora se podigla oko 120 m. Tada su u Jadranskom moru (onom južnom) postojala samo tri velika otoka. Danas je obala Jadranskog mora izrazito razvedena, tj. ima puno otoka, otočića i grebena – ukupno 1246, a najveći su Krk i Cres.

Jadransko more je kao i svako more, slano. Otkuda sol u moru? Iz rijeka! Naime, sve vode na zemlji imaju vrlo mali udio, ali ga imaju, soli, a budući da rijeke stalno pune Svjetsko more ta voda bogata soli ovdje se akumulira. U Svjetskom moru voda i isparava u atmosferu, a to znači da voda odlazi, a sol ostaje u moru te more postaje sve slanije

i slanije. Jadransko more ubraja se u slanija mora, a salinitet mu iznosi 38 promila. To znači da se 38 grama soli dobiva od 1 kilograma vode. U sjevernom dijelu je slanost nešto

Jadransko more u brojkama:

Površina: 138.597 km²
Duljina morske obale: 6278 km
Najveća dubina: 1233 m
Maksimalna prozirnost: 56 m
Broj otoka: 1246
Naseljenih otoka: 47

niža nego na srednjem i južnom Jadranu zbog utjecaja rijeke Po.

Osim što južni Jadran ima veći salinitet, ima i veću dubinu od sjevernog dijela Jadrana.

Spomenuta velika razvedenost Jadranskog mora i njegov povoljan geografski položaj utjecali su na razvijenu plovidbu i u povijesti. Prvi pomorci koji su plovili Jadranom bili su Iliri, Rimljani i Grci. U početku se plovilo među otocima, na kojima su postojale utvrde za reguliranje ovog prometa, a Grci su prvi razvili ozbiljniju plovidbu. Postojao je Jantarski put koji je vodio od Baltika prema Jadranu. Ovim prometnim koridorom se trgovalo – sa sjevera je dolazio jantar, a s istoka su dolazili pojedini metali. Trgovalo se i žitom, maslinovim uljem... To je bio period nastanka prvih grčkih kolonija.

Budući da je pomorski promet najjeftiniji, a Jadransko more ima povoljan geografski položaj, na sjeveru su nastale i najvažnije Jadranske luke – Trst, Venecija u Italiji, a Rijeka i Ploče u Hrvatskoj.

Jadransko more je bogato ribljim vrstama. Osim otkrivenih 120 vrsta, ima puno i onih koje su još neistražene, jer se nalaze u velikim dubinama. Jadransko more stanište je i dupinima, iako ih najviše ima u akvatoriju Cresa i Lošinja, a ukoliko imate sreće, možete ih vidjeti i u ostalim dijelovima mora. Ako se na moru odlučite pecati, imate šanse za samulu, glavoču, balavicu i špary, jer su to vrste ribe koje djeca najčešće upečaju. Ali oprez – u Hrvatskoj ima i morskih pasa!

Je. D.

PETAK
18.7.2014.

06:40 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:05 Sve će biti dobro, telenovela
 10:00 Vijesti
 10:08 Muza vatre - Šekspirijanski film ceste, dokumentarni film
 11:08 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Abeceda zdravlja: Hipertenzija (R)
 12:35 Znaj da te volim, telenovela
 13:20 Roditelji i djeca, serija
 14:03 Skica za portret
 14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:45 Alpe-Dunav-Jadran (R)
 15:15 Šokol i šokolari ninski, emisija pučke i predajne kulture
 15:45 Kuda idu divlje svinje, TV serija
 17:00 Vijesti
 18:05 Zvonko Bogdan: Panonija i ja (1.dio)
 18:50 Stipe u gostima, humoristična serija
 19:30 Dnevnik
 20:05 Loza, serija
 21:00 48. međunarodna smotra folklora Zagreb, prijenos
 22:20 Dnevnik 3
 22:55 Irski put, britanski film - Filmski maraton
 00:40 Ne plači, kanadski film - Filmski maraton (R)
 02:05 Smrtonosna uloga, kanadski film - Filmski maraton (R)
 03:30 Kuda idu divlje svinje, TV serija
 04:30 Vijesti iz kulture
 04:37 Abeceda zdravlja: Hipertenzija (R)
 04:47 Koncert etno i world glazbe (R)
 05:32 Hrvatska uživo
 06:17 Ljubav u zaleđu, serija

05:50 Najava
 05:53 Vijesti iz kulture
 06:00 Prkosna ljubav
 06:42 Prkosna ljubav
 07:25 Roktave priče
 07:50 Ezopovo kazalište
 08:00 Mowgli, serija za djecu

08:25 TV vrtić: Predstava
 08:37 Tajni dnevnik patke Matilde: Klapa (R)
 08:50 Papreni detektivi, serija
 09:15 Život s Derekom, serija
 09:40 H2O! Uz malo vode
 10:05 Merlin, serija za mlade
 10:50 Mučke, serija
 11:20 Ideje za uređenje prostora, dokumentarna serija
 11:45 Jednostavne večere s Nigelom Slaterom, dokumentarna serija
 12:15 Žuti marker, talk show
 12:45 Smrtonosna uloga, kanadski film (R)
 14:15 Plesni izazov, serija
 14:40 Plesni izazov, serija
 15:05 Lovci na natprirodno, serija
 15:50 Dva i pol muškarca
 16:10 Dva i pol muškarca
 16:30 Regionalni dnevnik
 17:00 Naši dani - priče o hrvatskom rocku, dokumentarna serija
 17:55 Dobra žena, serija
 18:40 Lemurov blues, dokumentarni film
 19:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela, dokumentarna serija
 20:00 Svaki dan dobar dan
 20:45 Ne plači, kanadski film
 22:15 Vera, serija
 23:50 Zločinački umovi
 00:35 Inspektorica Irene Huss
 02:05 Noćni glazbeni program

07:00 RTL Danas, (R)
 07:40 Villa Maria, serija (R)
 08:35 Moji džepni ljubimci
 08:55 Virus attack
 09:15 TV prodaja
 09:30 Snažne žene, serija
 10:30 Snažne žene, serija
 11:45 Bibin svijet, serija (R)
 12:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
 13:15 TV prodaja
 13:30 Villa Maria, serija
 14:30 Tko će ga znati! - nove epizode, game show (R)
 15:25 Tog se nitko nije sjetio! - game show (R)
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 Bibin svijet, serija
 17:35 Ekkluziv Tabloid
 18:30 RTL Danas
 19:15 Tko će ga znati!
 20:00 Tog se nitko nije sjetio!
 21:10 Legenda o Butchu i Sundanceu - TV premijera, film, western
 23:05 Eurojackpot
 23:10 Opaka faca - TV premijera, film, akcijski
 00:55 RTL Danas, (R)
 01:50 Kraj programa

SUBOTA
19.7.2014.

07:05 Eko zona (R)
 07:50 Ratna strijela, američki film - ciklus klasičnog vesterna
 09:05 Normalan život
 10:00 Vijesti
 10:15 Družesni pupoljci svibanjski
 11:05 Damin gambit: Zdenka Infeld
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Veliki brodolomi
 13:10 Protestanti: Reformacija u Hrvatskoj, dokumentarna serija
 13:45 Prizma
 14:30 Kućni ljubimci
 15:05 Sretna obitelj, serija
 17:00 Vijesti
 17:15 Tržnice - trbuh grada: Tržnica Croix Rousse u Lyonu, dokumentarna serija
 18:10 I to je Hrvatska (R)
 18:25 Lijepom našom: Pula
 19:30 Dnevnik
 20:05 Loto 7/39
 20:12 Soba 60, dokumentarni film
 20:57 Rođendan, kratki film
 21:30 Otvaranje 61. festivala igranog filma u Puli, prijenos
 22:15 Vladařica, serija
 23:00 Dnevnik 3
 23:35 Malcolm X, američki film - Filmski maraton
 02:50 Ratna strijela, američki film - Filmski maraton
 04:05 Prizma
 04:50 Damin gambit: Zdenka Infeld (R)

06:54 Najava
 06:57 Rijeka: More (R)
 07:27 Dim dam dum
 07:32 Wot wot's, crtani film
 07:42 Majstori svirači
 08:12 Roktave priče
 08:37 Ezopovo kazalište
 08:47 Mowgli, serija za djecu
 09:12 TV vrtić: Trgovački putnik
 09:25 Vedranovi velikani: Branimir Jajac (R)
 09:35 Undercover Kids, američki film za djecu
 11:00 Zdravo maleni - kronika 54. MDF Šibenik
 11:25 Mučke

12:00 Jednostavne večere s Nigelom Slaterom, dokumentarna serija
 12:30 Lantern Hill, kanadski film (R)
 14:20 Plesni izazov, serija
 14:45 Plesni izazov, serija
 15:10 Lovci na natprirodno
 15:55 Budimpešta: Vaterpolo, EP: Hrvatska - Srbija, prijenos
 17:10 City Folk 2014.: Mexico City
 17:40 Dobra žena, serija
 18:30 Gari Kasparov - simultanka, prijenos
 20:05 Griffin i Phoenix, američki film
 21:50 Pjesme Podravine i Podravljia 2014. - Večer Podravljia
 23:40 Vegas, serija
 00:25 Vegas, serija
 01:10 Noćni glazbeni program

06:30 RTL Danas, (R)
 07:10 Moji džepni ljubimci
 07:30 Timon i Pumbaa, 08:00 Svemoguć Spiderman
 08:55 Sportske igre mladih
 09:10 Ekkluziv Tabloid, (R)
 10:10 Koledžicom po svijetu, 11:40 TV prodaja
 11:55 Malcolm u sredini
 12:20 Malcolm u sredini
 12:50 Malcolm u sredini
 13:20 TV prodaja
 13:35 Kućanice, serija
 14:30 Kućanice, serija
 15:25 Kraljica maturalne večeri, film, fantazija
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 Kraljica maturalne večeri, film, fantazija
 17:20 Koledžicom po svijetu
 18:30 RTL Danas, 19:15 Galileo, emisija
 20:00 Sakrivene, film, trailer
 22:00 Na meti ubojice, igrani film, akcijski
 00:00 Berlin Calling - TV premijera, igrani film, humorna drama
 02:10 Astro show
 03:10 RTL Danas, (R)
 03:50 Kraj programa

NEDJELJA
20.7.2014.

07:05 Lijepom našom: Pula (R)
 08:20 Obala u magli, francuski film - Zlatna kinoteka
 10:00 Vijesti
 10:15 A.Christie: Poirot, serija
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 I to je Hrvatska (R)

12:35 Plodovi zemlje
 13:28 Split: More
 14:00 Neobično oružje, dokumentarna serija
 14:55 Mir i dobro
 15:30 Raj, serija
 16:20 Vrtlarica (R)
 17:00 Vijesti
 17:20 Kennedyjevi, serija
 18:10 Godišnjica mature
 19:30 Dnevnik
 20:05 Loto 6/45
 20:12 Velo misto, serija
 21:40 Takvim sjajem može sjati - Zagrebačka škola šansone: Od popevke do šansone, dokumentarna serija
 22:35 Dnevnik 3
 23:10 Klasika mundi: Ljetni koncert Bečke filharmonije u dvorskom perivoju Schonbrunn
 00:45 Obala u magli, francuski film
 02:15 Godišnjica mature (R)
 03:30 Reprizni program
 04:20 Mir i dobro
 04:50 Plodovi zemlje
 05:40 Split: More
 06:10 Vrtlarica (R)

06:28 Najava
 06:31 Turistička klasa (R)
 07:01 Zvonko u Zemlji igračaka, crtana serija
 07:11 Vatrogasac Sam
 07:21 Roktave priče
 07:46 Ezopovo kazalište
 07:56 Mowgli, serija za djecu
 08:21 Tajni dnevnik patke Matilde: Klapa (R)
 08:35 Laboratorij na kraju svemira: Elektromagneti
 08:45 Johnny i Johanna, serija za djecu
 09:05 Gladijatorska akademija, crtana serija
 09:30 Briljantee (R)
 10:10 Pozitivno (R)
 10:40 Biblija
 10:50 Portret Crkve i mjesta
 11:00 Brgat: Misa, prijenos
 12:00 Kralj kampa, kanadski film
 13:35 Ljubav prije svega, američki film
 15:05 Latino Amerikanci: Kubanci, dokumentarna serija
 16:00 Nedjeljom lagano: Psihomodo Pop, Belan, Hal
 16:30 Svaki dan dobar dan (R)
 17:15 Pjesme Podravine i Podravljia 2014. - Večer Podravljia
 19:00 Egzibicijski teniski meč - Umag 2014., reportaža
 19:15 Nick Praskaton

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- * Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje
- * Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU »Hrvatska riječ«,

Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

19:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela
20:00 Svijet cirkusa, američki film
22:15 Događaj, američki film
23:45 Koncert
01:00 Noćni glazbeni program

06:50 RTL Danas, (R)
07:30 Timon i Pumbaa, (R)
08:00 Svemoguć Spiderman
09:10 Galileo
10:20 Malcolm u sredini
10:50 Malcolm u sredini
11:20 Malcolm u sredini
11:50 Malcolm u sredini
12:35 Phineas i Ferb: Iza druge dimenzije, igrani film, animirani
14:10 Luđaci u podmornici, igrani film, komedija
16:00 Bibin svijet, serija
16:30 RTL Vijesti
16:40 Bibin svijet
16:45 Bibin svijet
17:20 Mjenjačnica
18:30 RTL Danas
19:20 Sulejman Veličanstveni
20:00 Montevideo, vidimo se
21:00 Ubojita zamjena - TV premijera, akcijska drama
23:00 CSI: Miami, serija
23:55 CSI: Miami, serija
00:55 CSI: Miami, serija
01:50 Astro show
02:50 RTL Danas, (R)
03:40 Kraj programa

PONEDJELJAK 21.7.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Sve će biti dobro
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:11 Grčki otoci: Cikladi, dokumentarna serija
11:04 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:20 Jezik za svakoga (R)
12:35 Znaj da te volim
13:20 Roditelji i djeca , serija
14:03 Skica za portret
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Svjedoci vremena - Budimir Lončar, dokumentarna serija
15:35 Kuda idu divlje svinje, TV serija
16:35 Manjinski mozaik: (R)
16:50 Eurovijesti
17:00 Vijesti

18:05 Večer na 8. katu: Branko Đurić (R)
18:50 Stipe u gostima, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:07 TV Bingo
20:30 Fokus
21:35 Nikolaj i Julie, serija
22:30 Dnevnik 3
23:05 Cijena života - ciklus hrvatskog filma
00:55 Kuda idu divlje svinje, TV serija
01:55 Fokus
02:55 Svjedoci vremena - Budimir Lončar, dokumentarna serija
03:45 Drugi format (R)
04:25 Večer na 8. katu (R)
05:10 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

06:08 Vijesti iz kulture
06:15 Prkosna ljubav
06:57 Prkosna ljubav
07:40 Roktave priče
08:05 Ezopovo kazalište
08:15 Magično drvo, serija
08:40 Mala TV
09:05 Papreni detektivi, serija
09:30 Život s Derekom, serija
09:55 H2O! Uz malo vode
10:20 Merlin , serija za mlade
11:05 Mučke
11:35 Ideje za uređenje prostora, dok. serija
12:00 Jednostavne večere s Nigelom Slaterom, dokumentarna serija
12:35 Splat, američki film
14:10 Plesni izazov, serija
14:35 Plesni izazov, serija
15:00 Lovci na natprirodno
15:45 Dva i pol muškarca
16:05 Dva i pol muškarca
16:30 Regionalni dnevnik
17:00 Village Folk: Anini jeleni
17:15 ATP UMAG 2014. - emisija
17:30 ATP UMAG 2014., prijenos
19:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela, dok. serija
20:00 Žuti marker, talk show
20:25 Budimpešta: Vaterpolo, EP: Mađarska - Hrvatska, prijenos
21:45 Obitelj za Bobbyja, američki film
23:20 Zakon i red: Odjel za žrtve , serija
00:05 Motel Bates, serija
00:50 Kalifornikacija, serija
01:20 Ludnica u Clevelandu , humoristična serija
01:40 ATP UMAG 2014.
03:30 Noćni glazbeni program

07:00 RTL Danas, (R)
07:40 Villa Maria, serija (R)
08:35 Moji džepni ljubimci
08:55 Virus attack
09:30 Snažne žene, serija
10:30 Snažne žene, serija
11:45 Bibin svijet, serija (R)
12:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
13:15 TV prodaja
13:30 Villa Maria, serija
14:30 Tko će ga znati! - nove epizode, game show (R)
15:25 Tog se nitko nije sjetio! - nove epizode, game show, Specijal: Budi mi prijatelj (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Bibin svijet, serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Tko će ga znati!
20:00 Tog se nitko nije sjetio!
21:10 Policajac s Beverly Hillsa 2, igrani film, akcijska komedija
23:15 RTL Vijesti
23:40 Mentalist, serija
00:35 Montevideo, vidimo se! - nove epizode, (R)
01:30 CSI: Miami, serija (R)
02:25 Astro show
03:25 RTL Danas, (R)
04:10 Kraj programa

UTORAK 22.7.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Sve će biti dobro, telenovela
10:00 Vijesti
10:11 Grčki otoci: Dodekanezi, dokumentarna serija
11:04 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Roditelji i djeca , serija
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Lašvanska dolina, dokumentarni film
15:35 Kuda idu divlje svinje, TV serija
16:35 Manjinski mozaik: (R)
17:00 Vijesti
18:05 Večer na 8. katu: Upoznajte nekog poput mene (R)
18:55 Stipe u gostima, humoristična serija
19:30 Dnevnik

20:05 Loza, serija
21:00 Turistička klasa
21:35 Kulturni kolodvor, ljetni kulturni magazin
22:10 Nikolaj i Julie, serija
23:05 Dnevnik 3
23:40 Marijan Matković: Heraklo, snimka kazališne predstave
01:15 Kuda idu divlje svinje, TV serija
02:15 Kulturni kolodvor, ljetni kulturni magazin
02:45 Turistička klasa
03:15 Vijesti iz kulture
03:25 Jezik za svakoga (R)
03:35 Drugi format (R)
04:15 Večer na 8. katu (R)
05:00 Hrvatska uživo
05:45 Ljubav u zaleđu, serija

06:00 Najava
06:03 Vijesti iz kulture
06:10 Prkosna ljubav, telenovela
06:52 Prkosna ljubav
07:35 Roktave priče
08:00 Ezopovo kazalište
08:10 Magično drvo, serija
08:35 Mala TV
09:00 Papreni detektivi, serija
09:25 Život s Derekom , serija
09:50 H2O! Uz malo vode
10:15 Merlin , serija za mlade
11:00 Mučke: Do Hulla i natrag, humoristična serija
12:30 Žuti marker, talk show
12:55 ATP UMAG 2014., snimka
14:10 Plesni izazov, serija
14:35 Plesni izazov, serija
15:00 Lovci na natprirodno serija
15:45 Dva i pol muškarca
16:05 Dva i pol muškarca
16:30 Regionalni dnevnik
17:00 Village Folk: Sretni prašćići
17:15 ATP UMAG 2014. - emisija
17:30 ATP UMAG 2014., prijenos
19:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela
20:10 Nogomet, LP: Žalgiris - Dinamo, 2. pretkolo
22:05 Granice ljubavi, britanski film
23:55 Zakon i red: Odjel za žrtve , serija
00:40 Motel Bates, serija
01:25 Kalifornikacija, serija
01:55 Ludnica u Clevelandu , humoristična serija
02:15 ATP UMAG 2014., snimka
04:05 Noćni glazbeni program

07:00 RTL Danas, (R)
07:40 Villa Maria, serija (R)
08:35 Moji džepni ljubimci
08:55 Virus attack
09:15 TV prodaja
09:30 Snažne žene, serija
10:30 Snažne žene, serija
11:45 Bibin svijet, serija (R)
12:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
13:30 Villa Maria, serija
14:30 Tko će ga znati! - (R)
15:25 Tog se nitko nije sjetio! - nove epizode, (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Bibin svijet, serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Tko će ga znati! - nove epizode, game show
20:00 Tog se nitko nije sjetio!
21:10 Upravo vjenčani, film, romantična komedija
23:05 RTL Vijesti
23:25 Mentalist, serija
00:20 Film katastrofe, igrani film, komedija
02:00 Astro show, (R)
03:00 RTL Danas, (R)
03:40 Kraj programa

SRIJEDA 23.7.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Sve će biti dobro
10:00 Vijesti
10:11 Grčki otoci: Kreta, dokumentarna serija
11:04 Dr. Oz , talk show
12:00 Dnevnik 1
12:20 Jezik za svakoga (R)
12:35 Znaj da te volim
13:20 Roditelji i djeca , serija
14:03 Skica za portret
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Sjaji Marija Zvijezda, dokumentarni film
15:35 Kuda idu divlje svinje, TV serija
16:35 Manjinski mozaik: (R)
16:50 Eurovijesti
17:00 Vijesti
18:05 Večer na 8. katu: Blago s naših tavana (R)
18:55 Stipe u gostima, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:05 Loto 7/39
20:10 Loza, serija
21:00 Australski vremeplov: Divlje godine, dokumentarna serija
21:55 Nikolaj i Julie, serija
22:40 Dnevnik 3

23:15 Lornina šutnja,
belgijsko-francusko-
talijansko-njemački film
- Kino Europa
01:00 Kuda idu divlje svinje
02:00 Australski vremeplov:
Divlje godine,
dokumentarna serija
02:55 Sjaji Marija Zvijezda,
dokumentarni film
03:45 Drugi format (R)
04:25 Večer na 8. katu (R)
05:10 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

06:05 Najava
06:08 Vijesti iz kulture
06:15 Prkosna ljubav
06:57 Prkosna ljubav
07:40 Roktave priče
08:05 Ezopovo kazalište
08:15 Magično drvo, serija
08:40 Mala TV
09:05 Papreni detektivi, serija
09:30 Život s Derekom, serija
09:55 H2O! Uz malo vode
10:20 Merlin, serija za mlade
11:10 Mučke, serija
11:40 Ideje za uređenje
prostora, dok. serija
12:05 Jednostavne večere
s Nigelom Slaterom,
dokumentarna serija
12:40 ATP UMAG 2014.
14:10 Plesni izazov, serija
14:35 Plesni izazov, serija
15:00 Lovci na natprirodno
15:45 Dva i pol muškarca
16:05 Dva i pol muškarca
16:30 Regionalni dnevnik

17:00 Village Folk: Jose Bove
17:15 ATP UMAG 2014.
17:30 ATP UMAG 2014.
19:30 Slatki svijet Charlyjevih
andela, dok/ serija
20:00 Žuti marker, talk show
20:30 Zakon!, serija
21:10 Austin Powers:
Tajanstveni strani agent,
američki film
22:45 Zakon i red: Odjel za
žrtve, serija
23:30 Motel Bates, serija
00:15 Kalifornikacija, serija
00:45 Ludnica u Clevelandu
01:05 ATP UMAG 2014.
02:55 Noćni glazbeni program

07:00 RTL Danas, (R)
07:40 Villa Maria, serija (R)
08:35 Moji džepni ljubimci
08:55 Virus attack
09:30 Snažne žene, serija
10:30 Snažne žene, serija
11:45 Bibin svijet,
12:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
13:30 Villa Maria, serija
14:30 Tko će ga znati! - (R)
15:25 Tog se nitko nije sjetio! -
nove epizode, (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Bibin svijet, serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Tko će ga znati!
20:00 Tog se nitko nije sjetio!
21:10 Bez traga, serija
22:05 Bez traga, serija
23:00 RTL Vijesti
23:25 Mentalist, serija

00:20 Potraga, igrani film,
drama/ triler
02:30 Astro show, (R)
03:30 RTL Danas, (R)
04:15 Kraj programa

ČETVRTAK 24.7.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Sve će biti dobro
10:00 Vijesti
10:11 Grčki otoci: Peloponez,
dokumentarna serija
11:04 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Roditelji i djeca, serija
14:03 Skica za portret
14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Čujem, vjerujem, vidim
- dokumentarni film
15:40 Kuda idu divlje svinje
16:38 Manjinski mozaik: (R)
17:00 Vijesti
18:05 Večer na 8. katu: Matija
Vuica (R)
18:55 Stipe u gostima
19:30 Dnevnik
20:05 Loza, serija
21:05 7 dana, politički
magazin
21:55 Prijatelji, ljubavnici,

drame - serija
22:50 Dnevnik 3
23:25 Sevdah za Karima,
bosansko-hercegovački
film - Kino Regija
01:05 Kuda idu divlje svinje
02:05 7 dana, politički
magazin
02:50 Čujem, vjerujem, vidim
- dokumentarni film
03:45 Drugi format (R)
04:25 Večer na 8. katu (R)
05:10 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu, serija

05:55 Najava
05:58 Vijesti iz kulture
06:05 Prkosna ljubav
06:47 Prkosna ljubav
07:30 Roktave priče
07:55 Ezopovo kazalište
08:05 Magično drvo, serija
08:30 Mala TV
08:55 Papreni detektivi, serija
09:20 Život s Derekom, serij
09:45 H2O! Uz malo vode
10:10 Merlin, serija za mlade
11:00 Mučke, serija
11:30 Ideje za uređenje
prostora
11:55 Jednostavne večere
s Nigelom Slaterom,
dokumentarna serija
12:30 Žuti marker, talk show
13:00 ATP UMAG 2014.
14:10 Plesni izazov, serija
14:35 Plesni izazov, serija
15:00 Lovci na natprirodno
15:45 Dva i pol muškarca
16:05 Dva i pol muškarca

16:30 Regionalni dnevnik
17:55 Nogomet, EL: Dundalk -
Hajduk, 2. pretkolo
20:00 ATP UMAG 2014.
20:15 ATP UMAG 2014.
22:20 Zakon i red: Odjel za
žrtve, serija
23:05 Motel Bates, serija
23:50 Kalifornikacija, serija
00:20 Ludnica u Clevelandu
00:40 ATP UMAG 2014.
02:30 Noćni glazbeni program

07:00 RTL Danas, (R)
07:40 Villa Maria, serija (R)
08:35 Moji džepni ljubimci
08:55 Virus attack
09:30 Snažne žene, serija
10:30 Snažne žene, serija
11:45 Bibin svijet, serija (R)
12:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
13:30 Villa Maria, serija
14:30 Tko će ga znati! - (R)
15:25 Tog se nitko nije sjetio! -
nove epizode, (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Bibin svijet, serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Tko će ga znati!
20:00 Tog se nitko nije sjetio!
21:10 Kućanice, serija
22:05 Kućanice, serija
23:00 RTL Vijesti
23:25 Mentalist, serija
00:20 Bez traga, serija (R)
01:10 Bez traga, serija (R)
02:05 Astro show, (R)
03:05 RTL Danas, (R)
03:50 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od pone-
djeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu
Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme
emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom
od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u
21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića
emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom
u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*,
emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 13.20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija - Dogodilo se na današnji dan •
Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki
majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock
vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom)
• *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje
dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom)
• *Oliveni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz
kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za
moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic
vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti
dana, zabavna glazba
• 18.15 Vojvodanski tjedan
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 Putnici kroz vrijeme emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20.00 Hrvatima izvan domovine - emisija Pitomog
radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

MARINKO PRČIĆ, PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA HKC BUNJEVAČKO KOLO

Zaljubljenik u sport i tradiciju

Predsjednik Upravnog Odbora HKC *Bunjevačko kolo* Marinko Prčić je osoba koja se idealno uklapa baš u vrijeme dok pišemo ove retke. Tu prije svega mislimo na žetelačke svečanosti koje su u punom jeku, mnoštvo manifestacija vezanih uz kruh, žito, život na salašima, na tradiciju koju tako negujemo i čuvamo i oslikavamo ju svakoga ljeta, bilježimo za pokoljenja koja dolaze i predstavljamo je u konačnici pod zajedničkim nazivnikom *Dužijanica*... No, naravno, sve ovo ne bi moglo da nema još takvih osoba kao što je Marinko i mnogih koji ga prate tim istim žarom, vizijom... Mnogo je tu i mladosti koja pomaže, koja dakako to voli i želi sačuvati od zaborava.

O SVOJIM POČECIMA

Marinko nam priča malo o svemu, o počecima, o svome radnom vijeku, jer je u mirovini: »Pola radnog vijeka sam radio kao predstavnik *Topera* iz Celja, proizvođača muških košulja i ekskluzivnog ženskog rublja, potom vrhunske sportske opreme, posebice skijaške. Otud moja ljubav prema kvaliteti, a posebno afinitet prema ženskom rublju. Nakon raspada Jugoslavije osnovao sam privatnu tvrtku i otvorio svoju prodavaonu. Prvo sam se opredijelio za asortiman sporta, kojim sam se i sam bavio kao košarkaš u klubu *Spartak*.

U to sam vrijeme dobio ponudu da usporedio obnašam i dužnost komercijalnog direktora u tvornici *Pahuljica*. Kako je nastupio embargo za izvoz osnovnog proizvoda spomenute tvornice perja, doveo sam proizvođače *MONT* jakni iz Kozja – Slovenija i kreatoricu iz *Jugoeksporta* – Beograd i proizvodili smo vrhunske jakne.

Usporedio sam u svojoj tvrtki radio s *Liscom* iz Sevnice i u dogovoru s njima otvorio u svojoj kući prvu specijaliziranu prodavaonu ženskog rublja. Vratio sam se u svoje poduzeće *Fideks* gdje radim i danas, iako sam u mirovini. Ponosan sam na činjenicu da smo kao obiteljska tvrtka opstali i očuvali imidž kvalitete i asortimana u njoj.«

O BUNJEVAČKOM KOLU

»U HKC *Bunjevačko kolo* sam dugo. Obnašao sam razne dužnosti. U prvom sazivu HNV-a vodio sam gospodarstvo, bio sam i član Upravnog odbora. Na poziv dobrih ljudi, zaljubljenika u HKC *Bunjevačko kolo* osnovali smo konzorcij za spas našeg Kola kome je prijetio stečaj. To je najteže poglavlje za ovu udrugu. Zahvaljujući dobrim ljudima i entuzijastima spasili smo se najgoreg i produžili život udruzi koja sljedeće godine puni 45 godina postojanja i rada. Naši mladi folklorasi, glazbenici i likovnjaci su naši junaci, jer su nas

stimulirali i prosto natjerali da se angažiramo i radimo za spas ove naše košnice za mlade, koji bi se u protivnom našli na ulici.

Među jednakima izabran sam za predsjednika u razdoblju koje nazivam prijelaznim, dok ne stasaju naši mladi školovani i sposobni ljudi. Imamo Upravni odbor od članova gdje svi sve rade. Volonterski smo svi stalno u pripravnim stanju i taj dobrovoljni rad je presudan da sve funkcionira u najboljem redu. Tu je i tajnik Centra **Dejan Kovač**, koji je jedina profesionalno uposlena osoba. On je dugogodišnji član i dokazani zaljubljenik u *Kolo*, te nas sve spaja i povezuje

k zajedničkom cilju.«

Problem financiranja je izgleda svugdje isti, s kime god smo pričali iz udruga, to je najveći problem, ali entuzijazam i upornost je ono što drži, kako kaže Marinko, ovu udrugu, ali i velika ljubav prema njoj.

»Stalnih izvora financiranja još nemamo, ali imamo veliko razumijevanje i obećanje gradonačelnika i njegovih suradnika da će nas Grad podržati u radu i da ćemo dobiti sredstva za najosnovnije režijske troškove. Planovi i obveze su nam povezivanje sa svim udrugama na prostoru bivše Jugoslavije, pa i šire. Vraćanje članstva, ljudi i sekcija,

OD 09.06.2014. DO 22.09.2014.

Ljetna akcija

TÓTH OPTIKA SUBOTICA

024 551-045

-20% NA FOTOKROMATSKA, POLAROIDNA I OBOJENA LEČA

-30% NA DIOPTRIJSKE OKVIRE

-50% NA SUNČANE NAOČALE

posebice mladih koji trebaju prepoznati kako je jedno ovakvo društvo njihova mogućnost za zdravo sazrijevanje u društvu, te afirmacija kroz razne vidove aktivnosti kao što su folklor, glazba, pjesma, dramska i likovna umjetnost, kreativne radionice, stari zanati, izrada nošnje. Želja nam je u skoroj budućnosti otvoriti etno kuću i muzej starih alata i strojeva za vršenje žita. Osim organiziranja raznih vrsta manifestacija, priredbi,

koncerata i prela, renovirali smo dvoranu za ples, od poda do krova. Predstoji nam uređenje svlačiona, kupaoa i sanitarnog čvora. Restoran *Dukat* se isto tako detaljno renovira, a predstoji nam rekonstrukcija grijanja. Svi radovi su u tijeku, tako da je Centar sada jedno veliko gradište.»

Marinko je u svome životu puno putovao, trenutačno je toga manje, ali zato članovi udruge iz svih sekcija putuju na mnoge

manifestacije u zemlji i inozemstvu, gdje dostojno i vrlo zapaženo predstavljaju svoju udrugu, svoj grad.

Politički nije angažiran, ali sportski jest. Marinko je predsjednik Okružnog košarkaškog saveza Subotice i član Upravnog odbora Vojvodine, no tu je nešto manje angažiran.

»Kao bivši košarkaš, član sam aktiva veterana košarke i redovito igramo basket, a poslije se družimo u klubu koji je otvorio jedan naš član. Obiteljski i s prijateljima se družimo, osobito ljeti, na Kelebiji gdje imamo vinograd i vikendicu.«

PLANOVI, ŽELJE, OBITELJ

»Nažalost, ima puno planova i želja koje nisam ostvario, ali najvažnije jesam. Imam obitelj koja mi je najveći uspješno ostvareni san. Supruga **Jelena** i ja imamo sina **Filipa** i dvije kćeri bliznakinje. **Iva** i **Dunja** još nisu udane, sin je oženjen i nažalost otišao je sa suprugom živjeti u Kanadu, a Dunja se sprema za Abu Dabi. Inače su svi troje živjeli u Beogradu, studirali i igrali košarku. Dunja i Iva su bile reprezentativke, te su u mlađim kategorijama osvojile prvenstvo Europe, dok je sin postao savezni košarkaški sudac. Filip je završio Ekonomski fakultet, a Dunja i Iva DIF. Naša su djeca naš najveći uspjeh i naše najveće blago.

Nažalost, život zna biti surov i sada će naši obiteljski susreti s djecom biti rjeđi.«

Marinko se voli družiti i kao takav u društvu kolega i prijatelja rado priređuje jelo uz koje se može konzumirati i dobro domaće vino. Evo, bio je toliko dobar s nama podijeliti taj recept koji priprema, kako kaže, na svoj način i koji njegovi prijatelji vole.

Branka Dulić

DIJELIMO S VAMA RECEPT!

Tatarski biftek na moj način

Biftek se samelje nekoliko puta na najsitnijoj rešetki. U tu se masu dodaju sitno samljeveni luk, žumanjci, senf, sol, sitna paprika, papar, kečap i worchester sos. Sve se to dobro umijesi dok se ne pretvori u pastu. Masa se potom stavi u prigodnu posudu, a potom u hladnjak, na hlađenje. Služi se s tostom koji je prethodno ispečen i namazan tankim slojem maslaca. Sve to, naravno, zahtijeva da se zalije dobrim domaćim vinom.

Dobar tek!

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

POGLED S TRIBINA

Liga prvaka

Nijemci još uveliko slave osvajanje svjetske krune u Brazilu, a nogomet se ponovno vraća na veliku europsku scenu. Drugo kolo pretkvalifikacija za plasman u skupinski dio nove sezone Lige prvaka odigrano je 15. i 16. srpnja, a u borbu za najprestižnija mjesta euro (svjetskog) nogometa uključili su se i predstavnici Hrvatske i Srbije. Iako protivnici nisu iz zvučnih nogometnih zemalja, svejedno je trebalo odigrati ozbiljne susrete i materijalizirati prednost domaćeg terena. Hrvatski prvak Dinamo je poslije slabijeg prvog poluvremena u nastavku zaigrao mnogo odlučnije i nadahnutija igra je rezultirala s dva pogotka za pobjedu (2-0), koja bi morala biti dovoljna u uzvratu protiv litavskog Žalgirisa. Beogradski *crno-bijeli* (koji igraju umjesto suspendirane Crvene zvezde), putovat će na Farske (Ovčje) otoke s prednosti od tri gola (3-0), a susret protiv Torshavna bi morao biti samo jači trening.

Iskreno, kao i uvijek nakon velikih natjecanja (osobito nakon Svjetskog prvenstva), pomalo je čudno gledati susret niže nogometne razine (iako pretkvalifikacije Lige prvaka to ne bi smjele biti).

Ali poslije mjesec dana vrhunskog nogometa najboljih svjetskih igrača i njihovih reprezentacija, i velikog finala o kojem se još uvijek priča i piše po svim mogućim medijima, mnogo sporiji i ne pretjerano atraktivan nogomet je ipak neka druga priča. Objektivno, tek je početak nove sezone i sve momčadi su još uvijek u tijeku pripremnog razdoblja kada se tek nabija forma i slaže momčad.

Dinamo je predstavio svoja nova pojačanja (osam novih nogometaša) i prvi dojam je vrlo pozitivan, baš kao i rezultat. A to se jedino mjeri u svijetu vrhunskog nogometa.

Proteklo Svjetsko prvenstvo nas je još jednom podsjetilo na tu okolnost. Igra je igra, ali je rezultat najvažniji. Jer samo on donosi plasman u sljedeću rundu Lige prvaka.

D. P.

prošlotjednom turniru u ATP Newportu izborio je plasman u svoje 11. ATP finale, u kojem je nakon velike borbe u tri seta poražen od Australca **Hewitta** (3-6, 7-6, 6-7)

Palić Open 2014

Na terenima najstarijeg teniskog kluba u ovom dijelu Europe, TK Palić 1878, od subote 19. srpnja turnirom kvalifikacija započinje ITF Futures (10.000\$) na kojem će se profesionalne tenisačice boriti za WTA bodove i novčane nagrade. Glavni turnir započinje u utorak, 22. srpnja, a ulaz na sve susrete je besplatan.

VATERPOLO

Pobjeda i remi

Nakon uvjerljive uvodne pobjede protiv Njemačke (10-5), Hrvatska vaterpolska reprezentacija je pomalo neočekivano odigrala neodlučeno protiv Španjolske (8-8) i pomalo zakomplicirala situaciju u skupini. Slijede susreti protiv outsidersa Francuske, te odlučujući dueli protiv Srbije i Mađarske za jedno od prva tri mjesta koje vode u nastavak natjecanja na Europskom prvenstvu u Budimpešti.

NOGOMET

Oproštaj Eduarda

Hrvatski Brazilac **Eduardo da Silva** je još jedan nogometaš reprezentacije, poslije **Ognjena Vukojevića**, koji je odlučio prekinuti s nastupanjem za izabranu nacionalnu vrstu. U kraćem pismu obavijestio je HNS kako više ne želi biti na raspolaganju izborniku **Kovaču**. Na 64 susreta u državnoj majici Dudu je zabio 29 pogodaka, što ga svrstava na drugo mjesto liste najboljih reprezentativnih strijelaca.

TENIS

Karlović zaustavljen u finalu Newporta

Najviši tenisač na ATP touru, **Ivo Karlović**, unatoč svojim već postarijim godinama i dalje nastavlja pružati odlične partije. Na

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem automobil Opel Astra coupe bertone 1,8 2003. Tel.: 024 754760.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. Novogodišnja akcija - vesla - bijeli barski jasen. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064 3467056. www.okrugic-camci.co.rs

Prodaje se garaža u sklopu stambene zgrade na Radijalcu, A. M. Tita 26/b s priključkom na grejanje, vodu i struju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem zob, deblo oraha i kruške, muške čakšire i kožne čizme, rojtoš i plišane marame, stol na razvlačenje sa stolicama. Tel.: 024 532-570.

Tečajevi talijanskog jezika, početne i napredne grupe. Naučite jezik ljepote i elegancije. Tel.: 065 2597700.

Prodajem 4 sobnu kuću na tihom i mirnom mjestu u Velikom Radanovcu, autobus na 400 m. Gradska voda, telefon, plin. Može zamjena za poljoprivredno zemljište. (cijena 50.000 eura) Tel.: 064 1759512.

Prodajem motokultivator IMT-506 Tel.: 065 4033077.

Prodajem ormar - kredenac za dnevnu sobu - sa stolom, stolicama i virangašima, muško tamno odijelo (kaput, prsluk i čakšire) i šešir. Tel.: 024 532570.

Povoljno prodajemo 3.850 m² građevinskog zemljišta kod bazena Dudova šuma u Subotici za gradnju 2 kuće, može za teniske terene, sadnju vinograda ili voćnjaka, sve pogledati u Ulici Pere Popovića Age. Kontakt: 063 7668808, e-mail: leanikolas17@yahoo.com

Povoljno kuća od 158 m² s gospodarskim zgradama u predgrađu Virovitice, Slavonija, Hrvatska. Za one koji hoće boravak u Europskoj uniji. Vrt, voćnjak uz kuću, povoljno prodajemo! Pitati na telefone 00381 644413383 i 00385 33543263.

Prodajem traktorsku prskalicu RAU 440 litara, paraču od 47 krila sa krimerima, kembriž valjak (2 m širok iz jednog dela) - vučni. Tel.: 024 532570.

Prodajem lijepu 182 m² kuću u turističkom gradu s jezerom Slavonska Orahovica, Hrvatska. Vrijedi pogledati. Plin, telefon, zračna banja, blizu planine Papuk. Tel.: 00385 33 673076 ili 063 7668808. E-mail: leanikolas17@yahoo.com

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i cg, u centru Sombora. Tel.: 025 5449220 ili 064 2808432.

Prodajem stare cigle - velikog formata, cijele polutke, povoljno (15 din/kom). Tel.: 024 532570.

Naprodaj: nova el. kosilica, el. štednjak s ravnom pločom, koturaljke, roze i bijele leandere, komplet crno muško odijelo s čakširama i prslukom, kožne čizme, razna bunjevačka ruva, sefiri, marame, stol na razvlačenje sa stolicama, virangaši, parača s krimerim, ručni kembriž valjak jednodijelni, ekskluzivna talijanska vjenčanica, tepih, tepih staze, ječmena i žitna slama. Tel.: 060-0532570 i 024/528-682.

Molim odgovornu i ozbiljnu obitelj bez predrasuda, koja bi prihvatila osobu u mirovini na doživotnu skrb, u vašem domu kao člana obitelji. Subotica-Osijek-Bjelovar-Darugar-Ivaničgrad. Tel.: 060/155-8667.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. email:marko.gusak@apartmanikorcula.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/ 9622059.

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Prodaju se: koturaljke, nova el. kosilica, cijele i polutke opeke velikog formata (13 din komad). Tel.: 024 528682

Makarska - iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909

Kupujem poljoprivredno zemljište, u jednom komadu od cca 8 do 20 jutara obradive zemlje. Tel.: 064 1759512.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću novu katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalnim priključcima i CG u centru Sombora. Tel.: 025 5449220 ili 0642808432.

Molim Zvonka Rodenovića, koji me putem jednog časopisa obavijestio da je u Švicarskoj da se javi ako ima prijatelje u Orahovici, Varaždinu, Kr. Toplice, da bi me prihvatili. I druga mjesta. Tel.: +381/628377263.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 25. 7. 2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju Hrvatske riječi.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga **CroArt** prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC Bunjevačko kolo, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4, radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registrarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija
u publikaciji Biblioteka
Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: ROĐENJE LENE CRNKOVIĆ

Mamina i tatina maza

Prije tri mjeseca na svijet je došla **Lena Crnković**. Roditelji **Nevena Ademi (31)** i **Mario Crnković (32)** presretni su zbog rođenja kćerke, koja im je istog trena kad su je dobili postala najbitnije biće na svijetu. Ova mala princeza rodila se kao plod dugogodišnje ljubavi. Nevena i Mario upoznali su se još u srednjoškolskim klupama i od tad se nisu razdvajali. Politehnička škola u Subotici bila je mjesto gdje su se upoznali i krenuli u život skupa. Nevena je završila Ekonomski fakultet u Subotici, a Mario Visoku poslovnu školu u Novom Sadu. Sada oboje žive u Subotici, gdje i rade – Nevena je uposlena kao ekonomistica u tvrtki *Platinum*, a Mario se bavi trgovinom i obiteljskim poslom – proizvodnjom meda.

Otac Mario zbog obveza na poslu ne može cijeli dan provoditi s malom Lenom, ali zato mamu Nevenu ništa ne sprečava u tome. Po cijeli dan može uživati sa svojom kćerkom i posvetiti joj svu pažnju. Stoga ni ne čudi da je Lena za ova tri mjeseca postala prava mamina maza, a još kad na ovo dodamo da Lena ima i dvije tete koje je obožavaju... Lena je definitivno beba kojoj ljubavi ne nedostaje i koja je s razlogom stalno nasmijana. Zanimljiv je podatak da je Lena s mjesec dana života

imala i svoj prvi *photosession* u studiju Zoks, a po broju fotografija Lena može konkurirati i za bebu s najviše fotografija na svijetu. Ova princezica već ima i svoje najbolje prijatelje, a to su dječak **Vuk** i igračka žirafa koja je u tijelu balona punjenog helijem i zavezana na njezinu nosiljku. Nevjerojatno, ali Leni je ovaj balon najzanimljiviji od svih igračaka i s njim zna razgovarati (gugutati) i po nekoliko sati. Budući da Lena uskoro ide i na svoje prvo ljetovanje – na more, ovom prigodom podsjećamo mamu i tatu da ne zaborave ponijeti i prijateljicu žirafu i želimo im sretan put i lijep provod!

Je. D.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Samo se menjadu...

Piše: Branko Ivković

Faljnīs čeljadi!

Sidimo moj kompajon **Pere** i ja pod ogradom od tačaka i po stoti put se isčuđavamo ovim našim glavešinama – ta da čovik sam sebi ne mož virovat šta je sve vidijo i čuo. Niki dan sam gledao kako je onaj deranac što je došo iz

bilog svita i oma uzjašo na rabadžije i penzijunere, pa bi umanjivo svima, a sirothinji poskupljivo dao ostavak, ko kad ne mož bit po njegovim on više neće bit ministar. »E ni ne triba nam taki, nek ide u kera! Kugod kako dite, kad ne mož bit po mojim ja se više neću sigrat... Kad neš neš, ko te tira, nisi se tribo ni privačat«, kaže bisno Pere. Istom je taki kugod ovi naši lokalni političari – i oni bi svi bili predsjednici pa kad se ne izaberu oni oprave novu partiju, pa na budžet i jevo tebi moj Periša na grbaču još jedan netribaš da ga raniš i pojiš. Još i ruvo mu triba svečano kupit, kod bajage on je javni radnik. Moš mislit i poljar je javni radnik pa ga svako keči nogom odastrag di god najiđe. E ja bi to moj Periša sve lipo u ovu našu raspadnutu zadrugu. S prolića im dao motike pa udri po ambroziji i kojikakim korovima. Imali bi zdravu ranu, brez erbicida, a onda od vršidbe lipo vuć slamu, a ne trošit ogriv i taj gas o kojim divanidu da ga na zimu neće ni bit. Slama tako tušta grije i to dvared – jedared kad je bacaš u prikolicu i u kamaru, a drukput kad ložiš. Na jesen dabome berba kuruza i cincokreta, a o sičenju kuružne da ne divanim... No, doduše ne bi njim dao da rade ris. Jesil vidijo u Tavankutu sad na Balažević salašu kako to rade? To nije za nji i njeve koji kake diplome, to triba znat otkovat kosu i namistit prlj, ovi naši bi samo znali obisit vondir. »Ta dobro kažeš moj Braniša, nisu oni za pravi poso, e vidiš obilo nam se o glavu divan 'idi samo dite u škulu pa neš morat radiť. Sad imademo koji kaki škula ne znademo ni za čega služiđu a sve niki 'doktorski' svit što bi velike plate, a od ovog paorskog posla od čega se živi su naučili samo muzit, al ne marvu neg nas sirothinju i to dobro. Kugod da svi imadu samo ištudiranu poljoprivredu«, kaže meni Periša. Nemoj mi spominjat više marvu, taki sam bisan da bi šarova ugrizo. Zamisli sad ti uquine tele a ti moraš zvati vetrinara pa onda on mora zvati niki što nosidu lešinu kod bajage na cigurno, da ne bi kogod skrnnavijo, pa onda sve to moraš prijavit u opštinu, vratit niki broj. Ne znadem samo jel dobiješ i smrtovnicu kad već moraš platit saranu za marvinče. Selo su nam podilili na dva dila: s jedne strane Somborskog puta je niki privatnik iz Bajmaka, a s druge strane su ovi što su i bili do sad. Ne znam kome to triba, al nije dobro. Do sad su samo svit dilili, a sad kad nas nisu mogli posvađat sad dilidu josag. Vidim ja kako je krenilo da će lipo tribat načupat ovi tačaka iz ograde pa »ispravit« gospodu iz sela, a ne bi bilo loše da se više ni ne vraćadu, neg ajmo mi lipo u naš Ivković šor pa ćemo nač lada, a nač se već i bokalčić, osušilo mi se grlo od ovog divana.

Zbogom!

BAĆ IVIN ŠTODIR

Tude je kanda sve na prodaju

Bač Iva se od pri nekoliko dana jako snuždiyo. Jeste da više ne gleda televiziju, al se navadijo no no vražje so-kočalo ko kerica na jajca. Tamo i vidijo kako se zlo sprima paorima i nima što bi tili bit paori, jel misli da je to lagan kruv. Kod ni što znadu kakoj to, dica večinom bižu od paoršaga, a ko ne zna, taj misli da paori samo sa zemlje lopatom zgrću novce. A i cili svit ko da je čorav. Štogod država digne, za sve jim krivi paori. Jel gore ošlo brašno, jel meso,

Piše: Ivan Andrašić

jel mliko, jel kompiri, više se niko ni ne pita zašto je tako, a na televizije samo jedamput pušću da su paori iskali više neg što bi jim oni mogli dat i eto ti otkud vitar duše. A znade se čija je televizija. Kako mu izgleda, danas sutra će ostat bez zemlje, pa će te njeve velike traktore i kombaje moć otirat u brda i tamo se vozat do mile volje. E, nek onda viču da jim je malo. Sve to bilo njemu sumljivo još lane, dok se ni zareko Svetomu Antunu da više neće gledat televiziju. I danas se sića kako su on i kum Tuna zasili malo za karte, a televizija ostala zapalita. Odjedamput kum Tuna bacijo karte i zagledo se u noga njegovoga. Prikazali njega i niku mušku sukladu zagrnutu u bilu bubicu. Kažu to je njegov stari pajta, eto mu došo u goste, pa će nam počet i države pomagat. Veli, za početak će bacit najviše novaca na paoršag, pa di će, ku će, vaj kumov mu oma ponudijo vo što je najravnije. »Eto, kume, vidiš kako se radi? Neće više država u arendu našima paorima, pa da se bogatu nonomu što ni njevo. Sad nas vodu pravi, pa ćemo lipo uživat, a njevi pajtaši iz ciloga svita će nam samo pomagat. A vidiš, imadu oni... ni sami ne znu koliko. Čuješ šta divanu na televizije«, veli kum Tuna i svaj blažen otpije malo katarke. »E, moj kume i ti si kanda zaslipijo pod matoru glavu. Istina, imadu dosta, al bome, da su pomagali vakima bogaljevima ko što smo mi, ostali bi i oni sirotinja. Pazi samo da brog toga njevoga pomaganja ne ostanemo i brež naše zemlje!«, veli bač Iva i dolje jim u bukarice. Sve se brzo ositilo i u njevo-mu selu. U kombinatu na svu zemlju posijali nikaku diteljnu, a rekli i da će, dok ne bude za kosit i balirat, poslat i mašine koje će to radit, pa jim neće tribat ni rabadžije. Godina prošla, nema ni noga u bubice, ni njegovi mašina, a i država se pravi luda. Rabadžije priorali diteljnu i posijali što Bog zapovida. Jedino što jim je još jedna cila godina ošla uludo. Taman se otpravili, svi zaboravili na ne u bubica, televizija ji više ni ne spominje, al zoto bač Iva svašta vidi na sokočalu. Tako primetijo i da jedna od partija na svaj glas dreči i divani da va zemlja ni na prodaju, pa tude spominju i njegovo selo. Oni bi da se ta zemlja i dalje izdaje u arendu paorima. A sad bi niko ope sve prodo nima u bubica i to ispod cine. Samo, ko će ve slušat, ka se zna da rič vodi naj ko ima novaca.

MISLI POZNATIH

- **Coolidge:** Škola nije kraj nego tek početak obrazovanja.
- **Krishnamurti:** Ne možemo planirati budućnost ako jasno ne vidimo sadašnjost.
- **Hitchcock:** Sretno je oženjen samo ona muškarac koji razumije svaku riječ koju njegova žena nije rekla.

KVIZ

Milorad Bibić Mosor

Koje godine i gdje se rodio poznati hrvatski novinar Milorad Bibić Mosor?

Što je bio po akademskoj naobrazbi?

Gdje je započeo novinarsku karijeru?

Koji sport mu je bio životna i novinarska specijalnost?

Koje knjige sportske tematike je napisao?

Kako se zvao njegov popularni tv show?

Kojim je nagradama ovjenčan za svoj novinarski rad?

Kada i gdje je umro Milorad Bibić Mosor?

Rodio se 25. srpnja 1952. godine u Splitu
Inženjer Elektrotehnike
U Nedjeljnoj dalmaciji
Košarka
Moj galeb (Dino Rada), Split je Prva liga (RNK Split)
Mosorijada
Sportski novinar godine 1997, Nagrada za životno djelo 2008,
Umro je 17. veljače 2012. godine u Zagrebu

FOTO KUTAK

Divan na divanu!

VICEVI

Pita Ivica svog kuma Josipa:

- Kakva ti je nova punica?
- Kao Vegeta. U sve se miješa!

Na izložbi jedna nadmena gospođa pita slikara:

- Oprostite umjetniče, što vam predstavlja ova glupa slika?
- Gospođo, stojte pred zrcalom!

PRVI PALIČKI TRIATLON

Svi su na »TRONU«

Atraktivna sportska disciplina koja objedinjuje plivanje, vožnju bicikla i trčanje

Prošle subote, 12. srpnja, u nekih devedeset podnevnih minuta na Paliću, pedesetak prijavljenih triatlonaca ispitalo je povijest ove atraktivne sportske discipline na ovim našim bačkim prostorima. Plivajući u mutnoj i valovitoj jezerskoj vodi, vozeći solidnu kilometarsku dionicu oko zaobilaznog puta i na koncu trčeci završne kilometre, svi koji su završili utrku na određen način su pobjednici. Uspjeli su pobijediti sebe, jer mnogima je ovo bilo prvo triatlonsko iskustvo. Jedna od njih je i uposlenica *Hrvatske riječi* **Jelena Ademi**, najbolje plasirana subotička triatlonka:

»Temperatura vode je bila odlična, ali su valovi zbog jakog vjetera otežavali plivanje. No, izgurala

Trasa se vozila put obilaznice oko Palića u ukupnoj dužini od 20 km. Vjetar je i ovdje radio svoj posao, ali sam zadovoljna kako sam i ovaj dio odradila. Poslije ostavljanja bicikla u zoni tranzicije, preostalo je trčanje dionice duge 5 km. Zbog zarađenog žutog kartona na plivanju, na početku trčanja uslijedila je kazna od 10 sekundi stajanja što mi je jako dobro došlo, jer je to za mene bilo 10 sekundi odmora. No, ova disciplina mi je pala najteže, noge su mi bile teške i trebalo je proći malo vremena da se vratim u neku normalu. U posljednjem kilometru sam pokušala ubrzati koliko sam mogla i prošla sam kroz cilj s vremenom od 1:32:18 i tako ostvarila treće mjesto u kategoriji za žene. Ovo je bilo jedno sasvim novo iskustvo za mene, drago mi je bilo što sam se prijavila, uspjela izgurati sve discipline do kraja. Publika je bila sjajna i hvala svima na podršci!«

UKUPNI POBJEDNIK

Slavodobitnik prvog Paličkog triatlona u odličnoj organizaciji Atletskorekreacijskog kluba *Tron* iz Subotice, bio je natjecatelj TK *Tamiš* **Danilo Jovanović**, koji je zadanu trasu prešao u vremenu 1:03:00

»Plivanje je bilo dosta zahtjevno, jer obično nemamo ovakve valove, ali sam uspio solidno isplivati disciplinu koja inače nije moja jača strana. Vožnju biciklom smo odradili timski i zahvaljujući velikoj pomoći mojih klupskih kolega uspio sam pobjeći i ostvariti prednost koju sam poslije ma-

terijalizirao u trčanju, koje je, opet, moja najjača disciplina. Naš klub je najmasovniji u Srbiji i drago mi je što je i Palić postao dio našeg triatlonskog svijeta.«

SUBOTIČKI POBJEDNIK

Najbolje plasirani Subotičanin bio je **Dejan Kakonji** iz TK *Tron* (1:21:00), pa je njemu pripala čast biti prvim domaćim pobjednikom jedne triatlonske utrke.

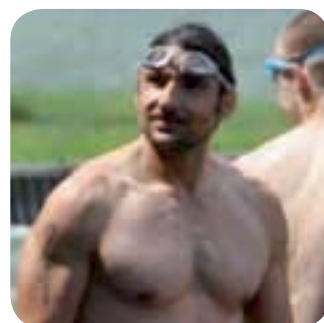
»Sve je bilo lijepo organizirano i drago mi je što smo i mi dobili svoj triatlon, jer ova sportska disciplina nije još uvijek toliko popularna u Srbiji. Sve tri discipline su odlične za rekreaciju i triatlonom se mogu baviti svi koji to pože, jer nije potrebna neka

specijalna tjelesna sprema, nego samo dobra volja. Nastupom sam zadovoljan, jer mi je ovaj triatlon idealna provjera pred skorajšnji nastup na IRONMANU (3,8 km plivanja, 180 km bicikla i 42 km trčanja) u Mađarskoj.

Veliku perspektivu za ovu ipak vrlo tešku i zahtjevnju sportsku disciplinu pokazao je debitant **Srdan Bogić**, pred kojim je, ukoliko poboljša plivački rezultat, lijepa triatlonska karijera.

»Ovo mi je prvi triatlon i plivanje mi je bilo najteže, pa sam na ovoj dionici izgubio najviše vremena. Već na biciklu, a potom

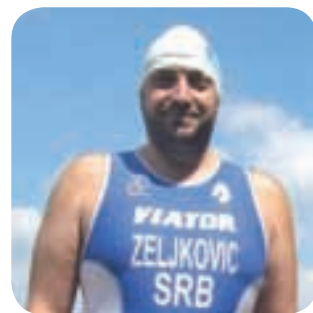
tijekom trčanja, nadoknadio sam dosta propuštenog i prestigao mnoge koji su mi odmakli. Triatlon mi se sviđa i nastaviti ću dalje, no prva mi je zadaća popraviti plivačku dionicu.

Dražen Prčić

Ivan Zeljković

Zasigurno najpoznatiji sudionik Paličkog triatlona bio je popularni televizijski voditelj **Ivan Zeljković**.

»Triatlon je jedan od najbrže

rastućih sportova u svijetu i drago mi je što se Palić priključio razvijanju ove sportske discipline u nas. Svaki moj triatlon ima svojih pet ciljeva: završiti utrku, završiti je zdrav, s osmijehom, u svom tempu i ne biti posljednji.«

sam do kraja dva kruga plivanja (750 m), ali sam i u prvom krugu zaradila žuti karton (ne smije se hodati po dnu). Izlaskom iz vode trčalo se do mjesta gdje su bili postavljeni bicikli, navlačile se kacige, patike, tko je i kako što pripremio za sljedeću disciplinu.

JOSIP GAL, NOGOMETAŠ

Motor i novi kapetan Dinama

Najkompletniji nogometaš sonćanskog *Dinama* i jedan od stupova reprezentacije vojvođanskih Hrvata, dvadesetšestogodišnji **Josip Gal**, student je DIF-a u Novom Sadu. Jednu diplomu zaslužio je u roku, riješen je osvojiti i drugu. Diplomirani je trener nogometa, a nastavio je i izobrazbu za profesora tjelesnog odgoja.

NOGOMETAŠ OD DJETINJSTVA

Nogomet je u njemu i on u nogometu od kad zna za sebe.

»Za loptom sam potrčao kad sam i prohodao. Prostrano dvorište i mirna ulica bili su idealni za dječje igre. Svi su govorili kako ću biti nasljednik velikog **Josipa**. No, bio je to račun bez krčmara. Stariji kažu kako mi je otac Josip, ili kako ga svi Sonćani zovu **Joška**, bio jedan od najboljih rukometaša koje je Sonta imala, a ja sam sve više trčao za nogometnom loptom. Već u dobi od 8 godina uključio sam se u treninge *Dinamovih* pjetlića. Ubrzo sam, na poziv iz Apatina, prešao u *Mladost* i prošao sve njihove selekcije. Poslije završetka nogometne škole obreo sam se u Novom Sadu, igrao sam Vojvođansku ligu sa klubom *Mladost* iz Turije, a trener mi je bio legendarni **Josip Pirmajer**. Od njega sam jako puno naučio. Istina, imao sam i prije toga solidnu osnovu, jer se u nogometnoj školi apatinske *Mladosti* oduvijek kvalitetno radilo, a gospodin Pirmajer je na tim temeljima stvorio onu finu nadogradnju, svojstvenu svakom treneru od formata«, prisjeća se početaka svojeg nogometnog puta Josip. Skromni, mladi nogometaš, veliki znalac i još veći borac

za svaku loptu i na svakom dijelu travnjaka, brzo je osvojio publiku, a na sebe privukao pozornost struke. »Jako sam puno naučio od trenera Pirmajera, a mislim kako je i on cijenio ono što sam pružao na travnjaku, pa me je čak preporučio i svojem kumu **Ivici Brziću**, koji je tada bio strateg *Vojvodine*. U isto vrijeme za mene su zanimanje pokazali i stručnjaci iz vinkovačke *Cibalie*. Bio sam čak i na pokusu, bili su prezadovoljni mojom igrom, ali se ispriječilo to što tada još nisam imao hrvatske papire. Dulji put bio je godina–dvije igranja za neki od manjih klubova, no preda mnom su bile i školske obveze, pa sam procijenio kako bi mi bilo korisnije završiti studij i ostao sam s ove strane Dunava«, priča Josip.

STUDIJ I NOGOMET RUKU POD RUKU

U vrijeme kad se sve ovo događalo Josip je bio na drugoj godini DIF-a. Koliko god volio nogomet, na prvom mjestu njegovih prioriteta bio je i još je uvijek završetak studija. Nije se povukao s travnjaka, ostao je na terenima Vojvođanske lige. Za novu sredinu odabrao je NK *Polet* iz Karavukova. »Čelnici *Poleta* su izrazili veliku želju da im prije nekoliko godina pristupimo **Željko Tadijan** i ja. Za nas je to bio veliki izazov, ipak je igranje utakmica Vojvođanske lige znatno zahtjevnije nego tavanje u Međuopćinskoj. Ponudu smo prihvatili i nismo se pokajali. Karavukovo je zdrava sredina, u *Poletu* se ozbiljno radilo i bilo nam je to jako dobro iskustvo. U Sontu sam se vratio prije godinu dana, opet zbog sudara studija i nogo-

meta, jer mi je postalo previše zamorno svakodnevno putovanje na treninge. Ovdje igram za dušu, za svoje sumještane, a i obveze u ovoj sredini nisu tolike da se ne bi mogle uskladiti s obvezama na studiju. U trajnom sjećanju ostat će mi i nastupi za reprezentaciju vojvođanskih Hrvata. Proputovali smo puno, odigrali veliki broj utakmica, a mislim da su nam i postignuća za ponos. Nadam se da me trener **Poljaković** i koordinator **Kuntić** neće zaobići ni u idućim akcijama reprezentacije, iako mislim da će konkurencija za svako mjesto u reprezentaciji biti žestoka«, kaže Josip.

PLANOVI

Josip je odigrao puno utakmica u svim kategorijama, od pjetlića do seniora i u različitim ligama. Zapažanja će mu sigurno biti dragocjena u budućem radu. »Promijenio sam više klubova, pa sam se i susretao s različitim načinima stručnog rada. Generalno mi je zapažanje da je u klubovima sve više školovanih

trenera, pa je i rad kvalitetniji. Čak i igrači koji igraju u najnižim ligama tehnički i taktički su vrlo dobro potkovani, razlika je samo u tjelesnoj spremi zbog nemogućnosti redovitog treniranja u manjim klubovima«, kaže Josip. Ne pije, ne puši, pa vjerujemo da ćemo ga još dugo gledati na nogometnim terenima. Nedavno je u *Dinamu* preuzeo kapetansku vrpču od svog velikog prijatelja i suigrača **Željka Tadijana**. Za njega velika čast, još veća odgovornost. »Žao mi je što je **Željko** prerano završio nogometnu karijeru, više bih volio da je on i dalje moj kapetan. Mislim da mi je *Dinamo* posljednja igračka postaja. Iako imam diplomu nogometnog trenera, moje su ambicije vezane za usavršavanje u struci koju sam odabrao. Prvi sljedeći korak mi je stjecanje diplome profesora tjelesnog odgoja. S djecom volim raditi, pa bi mi bilo najdraže uposliti se na mjestu nastavnika tjelesnog odgoja, ili bih, eventualno, želio voditi neku nogometnu školu«, završava priču Josip.

Ivan Andrašić

Dužijanca 2014.

Bajmak

Na nekoliko karuca okićenih klasjem žita, na čelu s konjanicima, pristigli su mladi odjeveni u bunjevačku narodnu nošnju na euharistijsko slavlje povodom Dužijance u Bajmaku. **Milica Kolar** i **Vlado Borović** ovogodišnji su predvoditeljski par, bandašica i bandaš, dok je mali bandaš **Mario Gunić**, a mala bandašica **Sanja Milanković**. Mladi u narodnim nošnjama ispred crkve, zajedno sa župnikom **Žoltom Bendeom**, te gostom đakonom iz Monoštora **Stipanom Periškićem**, dočekali su bandaša i bandašicu. Svečanost euharistijskog slavlja zahvale Bogu za ovogodišnji rod predvodio je župnik, dok je propovijed održao Stipan Periškić. Ovogodišnju krunu od klasja žita, te sve vjence ispleli su mladi iz župe skupa s **Marijom Petreš**, dok je sliku od slame izradila obitelj **Stipić** iz Đurđina. **Vesna Milanković**, koja je ispred župe bila zadužena za cijelu organizaciju Dužijance, izradila je perlice. Poslije svete mise svi su se okupili u župnom dvoru i počastili se kolačima i sokovima, te se fotografirali i otplesali kolo, a navečer su se okupili u Bandašicino kolo.

I. D.

Žednik

Zahvala Bogu za novi kruh i sve primljene darove, Dužijanca, održana je 13. srpnja u Žedniku. Nositelji žedničke Dužijance bili su bandaš **Ante Čipak** i bandašica **Karolina Šarčević**, te mali bandaš **Mario Jakovčić** i bandašica **Dina Dulić**. Svečanu svetu misu je predvodio generalni vikar **msgr. Slavko Večerin**, a koncertirali su **vlč. Željko Šipek**, **vlč. Miroslav Orčić** i **msgr. dr. Anrdija Anišić**. Euharistijsko slavlje uveličali su članovi žedničkog VIS-a *Markovi lavovi*, koje je pratio tamburaški orkestar pod ravnanjem **prof. Mire Temunović**.

Navečer, u programu prije Bandašicinog kola svoje umijeće u plesu i sviranju pokazao je ogranak *HKC Bunjevačkog kola* iz Žednika, te članovi *Bunjevačkog kola* iz Subotice, kojima se na poslijetku priključio i žednički bandaš Ante, njihov aktivni član. U Bandašicinom kolu svirao je tamburaški ansambl *Konbrio*.

Je. D.

